

ΕΝΩΠΙΟΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τεύχος 67 | Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2012

- Έλλειμμα Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας στην Ελλάδα

Α. Καλλία

- Πανηγυρικός Διονυσίου Αεροπαγίτη

Ελ. Σισμανίδης

- Το Μήνυμα και το Διακύβευμα της Ιστορίας στη Μακεδονία (1912-2012)

Ν. Μέρτζος

Συμβούλιο Δικηγορικών Συλλόγων της Ευρώπης – CCBE

Ρ. Κωστατζίκη

Γιάννα Παναγοπούλου - Μπέκα
Διδάκτωρ Νομικής,
Α' Αντιπρόεδρος ΔΣΘ
g-panag@otenet.gr

Ένας ακόμα χρόνος έμεινε πίσω μας, σίγουρα όμως δεν ήταν συνηθισμένος. Εν μέσω κλιμακούμενης ύφεσης, επήλθαν μεγάλες ανατροπές στις ζωές και στο βιοτικό επίπεδο των περισσότερων Ελλήνων, ενώ δύο φορές αναμετρήθηκε ο φόβος της πλήρους κατάρρευσης με το θυμό και την τιμωρητική διάθεση, η ευρωπαϊκή προοπτική της χώρας με τη βαλκανιοποίηση, ο ρεαλισμός με το λαϊκισμό. Τη μάχη, όχι τον πόλεμο, κέρδισε η λογική, η εθνική προσπάθεια μέσα στην ευρωπαϊκή οικογένεια, και αυτό, ως γεγονός, διεκδικεί αναμφίβολα μια ξεχωριστή θέση στη σύγχρονη ιστορία μας.

Η ίδια χρονιά συνδέθηκε, ιστορικά, με το τέλος της μεταπολίτευσης, την επανεμφάνιση των φαντασμάτων του παρελθόντος και τη δημιουργία της συμμαχίας των προθύμων, από ετερόκλητες πολιτικές δυνάμεις, που έσπευσαν να εκφράσουν την ανασφάλεια των πολιτών, την οργή, τη βία, την τυφλή τιμωρία και το θυμικό όσων ανέχονται και όσων ενθουσιάζονται με την αγριότητα λόγων και έργων.

Στο χώρο της Δικαιοσύνης, ο χρόνος που έφυγε έφερε δομικές αλλαγές στο σύνολο της νομοθεσίας με τους νόμους -μεταξύ άλλων- 4043, 4055, 4093 που έκαναν την προσφυγή στη δικαιοσύνη δαπανηρότερη και άρα δυσκολότερη για τους οικονομικά ασθενέστερους, ενώ πήρε μαζί του το ΕΤΑΑ και τις παραστάσεις μας στα συμβόλαια.

Βέβαια, το 2012 κληροδότησε στη νέα χρονιά και το πρώτο θέμα στην ατζέντα της καθημερινότητας, την περί λιστών συζήτηση, που κυριάρχησε και τους τελευταίους μήνες πριν την εκπνοή του. Λίστα Λαγκάρντ, λίστα όσων έστειλαν τα χρήματά τους στο εξωτερικό, νέα λίστα καταθετών στο Λικνεστάιν, λίστα καταθετών εσωτερικού με ποσά που δεν δικαιολογούνται και πό-

σες ακόμα. Η πρώτη δοκιμάζει και πάλι τα όρια του πολιτικού συστήματος, οι παθογένειες του οποίου αναδείχθηκαν εκ νέου από το χειρισμό της. Φυσικά, είναι θέμα εθνικού συμφέροντος να υπάρξει, όπως και στην αρχαία τραγωδία, καθαρτήρια έξοδος.

Σε ό,τι όμως αφορά τα μη πολιτικά πρόσωπα που περιλαμβάνονται στη λίστα Λαγκάρντ, θα έπρεπε, όπως γίνεται με τη λίστα όσων έστειλαν τις καταθέσεις τους στο εξωτερικό, αθόρυβα το ΣΔΟΕ να τα ελέγξει εξονυχιστικά και, εάν τα χρήματα δεν δικαιολογούνται από νόμιμες και φορολογημένες δραστηριότητες, να κληθούν να καταβάλουν το φόρο που τους αναλογεί ή αλλιώς να υποστούν τις συνέπειες. Αντ' αυτού, δυστυχώς είδαμε τη δημοσίευσή της, όλα έγιναν θέμα, κυνήγι μαγισσών, θέτοντας σε κίνδυνο εκβιαστών και απαγωγέων τα μέλη των οικογενειών τους, ενέργεια που επιβραβεύτηκε από την επιζητούσα τιμωρία «κοινή γνώμη», ακόμα δυστυχώς και από τη Δικαιοσύνη, που αθώωσε πανηγυρικά τον υπεύθυνο. Σύμπτωμα και αυτό της έκτακτης, της ασύμμετρης κατάστασης που δημιουργούν οι ακραίες οικονομικές συνθήκες της χώρας, ή μονιμότερο χαρακτηριστικό μας; Άλλωστε, οι φωνές της λογικής, της μετριοπάθειας, της ψυχραιμίας, της αυτοκριτικής και του αυτονόητου, ποτέ δεν ήταν δημοφιλείς στην Ελλάδα.

Το τελευταίο διάστημα, συχνά και με ένταση, παρατηρείται έντονος «δικονομικός λαϊκισμός», προσπάθεια δηλαδή παράκαμψης του τεκμηρίου αθωότητας και των άλλων δικονομικών δικαιωμάτων, προκειμένου να ακολουθηθούν λύσεις αρεστές και σύμφωνες με το «κοινό περί δικαίου αίσθημα», αυτής της τόσο επικίνδυνης, κατά Μανωλεδάκη, έννοιας για την ορθή απονομή της Δικαιοσύνης. Η τελευταία πρέπει να λειτουργεί μόνο με βάση τους νόμους και τα στοιχεία και ο δικαστής να μην επηρεάζεται από την περιρρέουσα ατμόσφαιρα και τα ΜΜΕ. Πρέπει, επιτέλους κάποτε, να εγκαταλείψουμε ως χώρα, θεσμοί και πολίτες συνολικά, τη «συμπεριφορά του εκκρεμούς» και να περάσουμε από τη μακρά εφηβεία που εκδηλώνουμε άλλοτε με το σύνδρομο της «ψωροκώσταινας» και άλλοτε με το σύνδρο-

μο του «περιούσιου λαού» στην ενηλικίωση και στην ισορροπία ενός κράτους δικαίου, μιας σοβαρής, σύγχρονης χώρας.

Πάντως, ως θετική κληρονομιά του 2012 πρέπει να αναφερθεί ότι έχει αρχίσει να διαμορφώνεται μια νέα σχέση με την πραγματικότητα, πιο αυθεντική, αφού ο καθένας μας ξαναζυγίζει τις συνθήκες, ξαναδιαβάζει τις βιωμένες σχέσεις και αντιλαμβάνεται την ανάγκη με άλλο τρόπο, πράγμα που συντελείται σε μια άλλη συνειδητοποίηση τόσο σε πολιτικό όσο και σε κοινωνικό και ατομικό επίπεδο. Ανατοποθετούμαστε και αυτοπροσδιοριζόμαστε χωρίς ιδεοληψίες. Όλο και μεγαλύτερη μερίδα συμπολιτών μας κατανοεί ότι το μοντέλο της υπερκατανάλωσης και της δανεικής ευημερίας τελείωσε και στρέφεται στην παραγωγή και τη δημιουργία, χωρίς να περιμένει από το κρατικό οικοδόμημα. Όλο και μεγαλύτερη μερίδα συμπολιτών μας κατανοεί ότι δεν έχει νόημα η αποδοχή απλά του μέλλοντος χρόνου που επελαύνει χωρίς να μας ρωτά, νόημα έχει να το σχεδιάζουμε, οπότε το «προβλέπουμε» στις υπεύθυνες πράξεις και επιλογές μας, όπως θα έλεγε και ο Ράμφος.

Στο τεύχος αυτό, που εν πολλοίς είναι και εορταστικό, θα βρείτε το χαιρετισμό του Προέδρου του Δ.Σ.Θ., άρθρο για το έλλειμμα εφαρμογής στη χώρα μας της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για το περιβάλλον, ενημέρωση για τις δράσεις του Συμβουλίου των Δικηγορικών Συλλόγων της Ευρώπης CCBE, απόψεις για την ΑΟΖ και τις διαφορές της από την υφαλοκρηπίδα, προσέγγιση της ποίησης του Νικηφόρου Βρεττάκου, τις μεταβολές στο Μητρώο των μελών μας, παρουσίαση των επιστημονικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων που διοργάνωσε ο Δ.Σ.Θ., βιβλιοπαρουσίαση, ευθυμογραφήματα.

«Το φορολογικό δίκαιο μετά τις αλλεπάλληλες αλλαγές» θα είναι το αφιέρωμα του επόμενου τεύχους του ΕΝΩΠΙΟΝ.

Ευχόμαστε σε όλους τους συναδέλφους και τους αναγνώστες μας ΚΑΛΗ και ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ!

Καλή Ανάγνωση

Τεύχος 67, Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2012
Τιμή τεύχους 1€

Ιδιοκτησία:
Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης
Δικαστικό Μέγαρο Θεσσαλονίκης
26ης Οκτωβρίου 3 | 546 25
Τηλ.: 2310 553 444
email Δ.Σ.Θ.: dsthe@otenet.gr

Εκδότης
Νικόλαος Βαλεργάκης
Πρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης
26ης Οκτωβρίου 3 | 546 25

Διεύθυνση - Συντονισμός Έθνης
Γιάνα Παναγοπούλου - Μπέκα
Α' Αντιπρόεδρος Δικηγορικού
Συλλόγου Θεσσαλονίκης
Κατούνη 28 | 546 25 | g-panag@otenet.gr

Τμήμα Εκδόσεων Δ.Σ.Θ.
Μάρου Αικατερίνη
email: katmarou@gmail.com
Τηλ.: 2310 507342, fax: 2310 528509

Υπεύθυνος τυπογραφείου
Thessprint
Λάκκωμα, Νέα Καλλικράτεια

Διοικητικό Συμβούλιο Δ.Σ.Θ. 2011 - 2014
Πρόεδρος Νικόλαος Βαλεργάκης
Α' Αντιπρόεδρος: Γιάννα Γεωργ. Παναγοπούλου
Β' Αντιπρόεδρος: Γεωργία Βελιτζέλου
Γεν. Γραμματέας: Χρήστος Ράπτης
Ταμίας: Χρήστος Βάρδας
Μέλη: Πάρις Νιφήλης
Γεώργιος Τζαμαδάνης
Νικόλαος Γεωργιάδης
Ιωάννης Κοτσαμανίδης
Σοφία Παπαλεξίου
Ρωξάνη Κωστατζίκη
Φωτεινή Αχτσιδίου
Εμμανουήλ Λαμτζίδης
Βασίλειος Βασιλειάδης
Θεοχάρης Κεφάλας
Παντελής Ραδίας
Σοφία Μελαναφίδου
Ζήσης Κλεισιάρης
Γεώργιος Κουτσός
Ευστάθιος Κουτσοχίνας
Παρασκευή Σερσίδου
Γεώργιος Δανιήλ
Κωνσταντίνος Ανδριόπουλος
Γεώργιος Ροδινός
Στυλιανός Μαυρίδης

Διανέμεται δωρεάν στα μέλη του ΔΣΘ

Τα ενυπόγραφα άρθρα απηχούν μόνο τις απόψεις του συντάκτη τους. Η συντακτική επιτροπή του περιοδικού μπορεί να δημοσιεύσει τα άρθρα ή τις επιστολές κατά την κρίση της, χωρίς όμως να αλλάξει το νόημά τους. Μετά την αποστολή τους στο περιοδικό, κανένα άρθρο ή φωτογραφία δεν επιστρέφεται. Παράκληση, τα κείμενα που δεν εντάσσονται στο εκάστοτε αφιέρωμα να μην υπερβαίνουν τις 1.500 λέξεις.

- 04 Μήνυμα του Προέδρου του Δ.Σ.Θ.
κ. Νικόλαου Βαλεργάκη
- 06 Α. Καλλία: Έλλειμμα Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας στην Ελλάδα: 28 Παραβάσεις στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- 12 Κ. Παπαδόπουλος: ΑΟΖ - Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη
- 20 Ρ. Κωστατζίκη: Συμβούλιο Δικηγορικών Συλλόγων της Ευρώπης - CCBE
- 24 Ε. Σισμανίδης: Πανηγυρικός Διονυσίου Αρεοπαγίτη
- 28 Μ. Λαμτζίδης: Εσείς θα Μπορούσατε να Τραφείτε με 2 ευρώ την Ημέρα και να Θερμαίνεστε Μέσα στο Χειμώνα για 1 Ώρα την Ημέρα;
- 29 Ν. Μέρτζος: Το Μήνυμα και το Διακύβευμα της Ιστορίας στη Μακεδονία (1912-2012)
- 38 Εγγραφές - Προαγωγές - Μεταθέσεις - Διαγραφές Δικηγόρων
- 40-55: Εκδηλώσεις Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης
- 40 Επιστημονική Ημερίδα με θέμα «Ασφαλιστική Απάτη»
- 41 Επιστημονική Εκδήλωση «Πρακτικός Οδηγός Διαμεσολάβησης για Δικηγόρους»
- 43 Επιστημονικό Συνέδριο «Η Δημοκρατία Σήμερα: Μύθος ή Πραγματικότητα - Συνταγματικές και Πολιτικές Διαστάσεις»
- 46 Πολιτιστική Εκδήλωση «Θεσσαλονίκη: 100 Χρόνια Πόλεμος - Κατοχή - Απελευθέρωση»
- 49 Εορτασμός για τα 100 Χρόνια από την Απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης
- 53 Ο ΔΣΘ στην Κωνσταντινούπολη
- 54 Κ. Ηλιάδης: Δημήτρης Τσινικόπουλος
- 55 Δ. Τσινικόπουλος: Νικηφόρος Βρεττάκος - Προσεγγίζοντας την Ποίησή του
- 58 Γ. Τσαρμπουλίδης: Ιστορίες του Καπνού
- 62 Δ. Νεμέτης: Ο Άνθρωπος που Έβλεπε τα Αυτοκίνητα να Περνούν
- 66 Β. Σιδηρόπουλος: Κίνα - η Νέα Υπερδύναμη Έχει Υπουργείο Προπαγάνδας
- 68 Κ. Ηλιάδης: Ευθυτενής σαν Έφηβος
- 71 Γ. Παναγοπούλου: Βιβλιοπαρουσίαση - Κ. Χορομίδης «Μέρες Δύσκολες και Καλές. Αναμνήσεις, Σκέψεις και Αναστοχασμοί για Θέματα Ανοιχτά»

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

4

Νικόλαος Βαλεργάκης
 Πρόεδρος Δικηγορικού
 Συλλόγου Θεσσαλονίκης

Aγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Πριν από λίγες μόλις μέρες υποδεχθήκαμε τον καινούργιο χρόνο, το 2013, με την ελπίδα, παρά τις προβλέψεις των «ειδικών», ότι θα είναι μια χρονιά καλύτερη από την προηγούμενη.

Είναι φυσικό, αποχαιρέτώντας το 2012, να κάνουμε έναν απολογισμό της χρονιάς που πέρασε, αλλά επίσης υποδεχόμενοι το 2013 να οριοθετήσουμε τους στόχους και τις προτεραιότητες μας τόσο για την άσκηση του επαγγέλματός μας όσο και για τον δικηγορικό μας σύλλογο, σε σχέση βέβαια με την άσχημη οικονομική κατάσταση της χώρας μας και τη δυσμενή οικονομική συγκυρία για τον καθένα από εμάς.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίσαμε το 2012 ήταν πολλά και δυστυχώς δεν προερχόταν τόσο από την τρόικα όσο από εσωτερικούς παράγοντες, που με αφορμή τις δήθεν επιταγές της τρόικας προσπάθησαν, αλλά και συνεχίζουν να προσπαθούν, να επιβάλλουν ιδεοληψίες περασμένων δεκαετιών. Είναι γνωστές οι απόψεις του σημερινού Υπουργού Οικονομικών, ως στελέχους του ΙΟΒΕ την περασμένη δεκαετία, για τον τρόπο άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος.

Το μένος για την δήθεν «απελευθέρωση» του δικηγορικού επαγγέλματος είναι πλέον ολοφάνερο από πού και από ποιούς προέρχεται. Όταν το πρόβλημα της χώρας είναι οικονομικό και κυρίως η δημιουργία αλλά και η είσπραξη εσόδων, η κατάργηση της υποχρεωτικής παράστασης του

δικηγόρου στα συμβόλαια από την πλευρά του πωλητή, που μόνο από τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών απέφερε κάθε χρόνο στο Δημόσιο 10.000.000 ευρώ από τον ΦΠΑ, αποδεικνύει ότι στόχος των συγκεκριμένων κύκλων δεν είναι η αποκατάσταση των οικονομικών της χώρας, αλλά η εξυπηρέτηση των γνωστών εσωτερικών οικονομικών συμφερόντων. Ούτε φυσικά μπορεί να υποστηρίξει κάποιος ότι ο αγοραστής ακινήτου θα εμφανισθεί στον συμβολαιογράφο χωρίς δικηγόρο, αλλά ούτε και ο πωλητής, όταν σήμερα είναι σπάνιο φαινόμενο η πώληση των ακινήτων με μετρητά. Ποιός τελικά είναι αυτός που κερδίζει από την κατάργηση της υποχρεωτικής παράστασης των δικηγόρων στα συμβόλαια; Σίγουρα όχι ο πολίτης, που θα παραστεί με τον δικηγόρο του. Και σίγουρα αυτός που χάνει είναι το Ελληνικό Δημόσιο, που δεν θα εισπράξει τον φόρο από την παροχή της υπηρεσίας του δικηγόρου αλλά και από την είσπραξη του ΦΠΑ και επίσης οι δικηγορικοί σύλλογοι που δεν θα εισπράξουν τα τέλη διαχείρισης και δεν θα έχουν έσοδα οι διανεμητικοί τους λογαριασμοί. Προς όφελος, ποιών, λοιπόν έγινε η ανωτέρω ρύθμιση; Πιστεύω ότι βγάλατε τα συμπεράσματά σας.

Παρ' όλα αυτά μέσα στο 2012 είχαμε μια μεγάλη συνδικαλιστική επιτυχία. Καταφέραμε, κυριολεκτικά μετά από σκληρό και πολυμέτωπο αγώνα, να διατηρήσουμε στην αρμοδιότητα των δικαστηρίων την εκουσία δικαιοδοσία, την έκδοση διαταγών πληρωμής, την εγγραφή των προσημειώσεων υποθήκης και την έκδοση των συναινετικών διαζυγίων, δηλαδή ένα σύνολο υποθέσεων

Οι δικηγόροι είμαστε αποφασισμένοι να αγωνιστούμε ενωμένοι να αποτρέψουμε κάθε σχέδιο που θα αλλοιώσει το χαρακτήρα του λειτούργηματός μας. Οι δικηγόροι θα αγωνιστούμε για τη διατήρηση των δικηγορικών μας συνδέσμων και την επαγγελματική μας αξιοπρέπεια. Και θα νικήσουμε.

που αποτελούν τη βάση της δικηγορικής ύλης, κυρίως για τους νέους δικηγόρους. Καμία αρμοδιότητα δεν πέρασε στους ληξιάρχους ή στους συμβολαιογράφους, σε πείσμα των κινδυνολόγων που ήθελαν να αποτύχουμε στον αγώνα μας για να πετύχουν αυτοί τα δικά τους όχι μόνο συνδικαλιστικά αλλά και κομματικά συμφέροντα.

Έχοντας την εμπειρία του 2012, το 2013 θα δώσουμε τη μεγάλη μάχη για τη διατήρηση των γραμματίων είσπραξης και των νομίμων αμοιβών.

Τα γραμμάτια είσπραξης εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα των ασφαλιστικών μας ταμείων και την ύπαρξη των δικηγορικών συλλόγων. Όταν η πλειοψηφία των δικηγόρων αδυνατούν ή με μεγάλη δυσκολία καταβάλουν τις ετήσιες ασφαλιστικές τους εισφορές, είναι αυτονόητο ότι η απώλεια των εσόδων των ασφαλιστικών ταμείων από την τυχόν κατάργηση των γραμματίων είσπραξης, θα οδηγήσει πιθανώς στην κατάρρευσή τους.

Επιπλέον στη χώρα μας οι δικηγορικοί σύλλογοι έχουν και κοινωνικό ρόλο και διαχρονικά αποτελούν το ανάχωμα σε προσπάθειες καταπάτησης των ατομικών, πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων των πολιτών από την εκάστοτε πολιτική εξουσία. Θα βόλευε κυριολεκτικά κάποιους να μην υπάρχουν οι «ενοχλητικοί» δικηγορικοί σύλλογοι με την ελεύθερη γνώμη και τις δράσεις για την προάσπιση των συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών.

Τέλος, τα γραμμάτια είσπραξης αποφέρουν σημαντικά έσοδα στο κράτος με την προκαταβολή του φόρου του 15%. Είναι δυνατόν στη σημερινή οικονομική κατάσταση της χώρας, το δημόσιο να αποποιηθεί ένα έσοδο που καταβάλλεται σε μετρητά κάθε δίμηνο από τους δικηγορικούς συλλόγους;

Η νόμιμη αμοιβή εξασφαλίζει την αξιοπρέπεια στην άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος και

την ποιότητα στην παροχή των νομικών υπηρεσιών, ιδιαίτερα στους νέους δικηγόρους. Στη δύσκολη οικονομική συγκυρία που ζούμε, τυχόν κατάργηση των νόμιμων αμοιβών θα εξυπηρετήσει μόνο τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα, που με αμοιβές πείνας θα εξασφαλίσουν νομικές υπηρεσίες κυρίως από νέους δικηγόρους που εναγωνίως αναζητούν δουλειά, αλλά και τις μεγάλες δικηγορικές εταιρίες των Αθηνών, που θέλουν να συγκεντρώσουν στα γραφεία τους το σύνολο της δικηγορικής ύλης στην ελληνική επικράτεια. Δεν πρέπει να ξεχνάμε άλλωστε ότι νόμιμες ή και ελάχιστες αμοιβές υπάρχουν στους Κώδικες Δικηγόρων της Γερμανίας της Γαλλίας της Ιταλίας κλπ και έχουν κριθεί νόμιμες και συμβατές με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το ΔΕΚ.

Ο αγώνας που θα δώσουμε δεν θα είναι εύκολος. Οι εσωτερικοί αντίπαλοι περιμένουν πολλά χρόνια να πλήξουν το δικηγορικό λειτούργημα. Τώρα πιστεύουν, με τη δικαιολογία και την πρόφαση της τρόικας και των μνημονίων, ότι θα το πετύχουν. Δεν θα τα καταφέρουν.

Οι δικηγόροι είμαστε αποφασισμένοι να αγωνιστούμε ενωμένοι να αποτρέψουμε κάθε σχέδιο που θα αλλοιώσει τον χαρακτήρα του λειτούργηματός μας. Οι δικηγόροι θα αγωνιστούμε για τη διατήρηση των δικηγορικών μας συλλόγων και την επαγγελματική μας αξιοπρέπεια. Και θα νικήσουμε.

Προσωπικά σας διαβεβαιώνω και πάλι ότι, όπως έκανα τον τελευταίο ενάμισο χρόνο, θα συνεχίσω να αγωνίζομαι, για τα συμφέροντα των δικηγόρων της Θεσσαλονίκης και του Συλλόγου μας, χωρίς προκαταλήψεις, δεσμεύσεις και εξαρτήσεις από κομματικά ή άλλα συμφέροντα.

Εύχομαι ολόψυχα στον καθένα και στην καθεμία από εσάς και στις οικογένειές σας, ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ.

ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Είκοσι Οκτώ Παραβιάσεις
στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

6

Δρ. Αγγελική Καλλία

Διδάκτωρ Νομικής,

Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω

Εμπειρογνώμων Ευρωπαϊκού Δικαίου Περιβάλλοντος

ankallia@auth.gr

1 Έλλειψη πολιτικής βούλησης για την εφαρμογή της νομοθεσίας

Τις χειρότερες θέσεις στην εφαρμογή της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας κατέχουν οι Μεσογειακές χώρες. Τα πρωτεία, με τις περισσότερες παραβάσεις, κατέχει η Ιταλία με 44 υποθέσεις στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), ακολουθεί η Ισπανία και η Ελλάδα με 28 υποθέσεις. Οι βόρειες χώρες δείχνουν μεγαλύτερο σεβασμό στο περιβάλλον, με την Ολλανδία να κατέχει την πρώτη θέση με μόνο δύο υποθέσεις στο ΔΕΕ και ακολουθεί η Εσθονία με 3.

Η Ελλάδα με την πλούσια βιοποικιλότητα και την ιδιαίτερη ποικιλομορφία του φυσικού της περιβάλλοντος και έχοντας ως «βαριά βιομηχανία» τον τουρισμό οφείλει να προστατεύει το περιβάλλον της όχι μόνο για τη διασφάλιση της υγείας των πολιτών της και της βιώσιμης ανάπτυξης, αλλά και για να εξασφαλίσει το βασικό πόρο οικονομικής ανάπτυξης που διαθέτει.

Αντίθετα, όμως, η πρακτική που ακολουθείται μέχρι σήμερα είναι η απαξίωση του περιβάλλοντος, η αντιμετώπισή του ως «εμπόδιο» στην ανάπτυξη, η χρήση των φυσικών πόρων ως άμεσα αναλώσιμων και η έλλειψη σοβαρής πολιτικής βούλησης προστασίας του, παρά τις κατά καιρούς

εκλάμψεις περιβαλλοντικής ευαισθησίας μεμονωμένων πολιτικών (π.χ. περίοδος Υπουργού Περιβάλλοντος Α. Τρίτση).

2 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ελεγκτής της εφαρμογής της νομοθεσίας

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει την αρμοδιότητα να κινεί διαδικασίες επί παραβάσει κατά των κρατών μελών, όταν θεωρεί ότι παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους, που απορρέουν από το ευρωπαϊκό δίκαιο, σύμφωνα με το άρθρο 258 της Συνθήκης της Λισαβόνας (ΣΛΕΕ). Ο έλεγχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής γίνεται είτε αυτεπάγγελτα, είτε ύστερα από υποβολή καταγγελίας από τους πολίτες. Η διαδικασία με την οποία μπορούν να υποβάλουν καταγγελία οι πολίτες είναι πολύ απλή και κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ενημερωθεί στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (europa.eu), όπου υπάρχει και Έντυπο Καταγγελίας σε όλες τις γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατωτέρω επισυνάπτεται το Έγγραφο Καταγγελίας.

Η μη τήρηση της νομοθεσίας καταλήγει στην παραπομπή του κράτους-μέλους στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) και στην επιβολή χρηματικής ποινής, όπως προβλέπει το άρθρο 260 ΣΛΕΕ.

Η παρακολούθηση που ασκεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνίσταται:

1. στον έλεγχο, εάν τα κράτη έχουν θεσπίσει και κοινοποιήσει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή εθνικά μέτρα μεταφοράς της νομοθεσίας μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία,
2. στον έλεγχο της συμβατότητας των εθνικών μέτρων μεταφοράς με τη νομοθεσία, και
3. στην έμπρακτη εφαρμογή, στη διασφάλιση δηλαδή της πραγματικής τήρησης των διατάξεων από ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς και αρχές.

Η παρακολούθηση, επομένως, της εφαρμογής του περιβαλλοντικού δικαίου δεν συνίσταται απλώς στην αξιολόγηση της μεταφοράς με ποσοτικούς όρους, αλλά και στην αξιολόγηση της ποιότητας της μεταφοράς και των πρακτικών που ακολουθούνται κατά την εφαρμογή του δικαίου στην πράξη.

3 Οι 28 υποθέσεις για τις οποίες παραπέμπεται η Ελλάδα στο ΔΕΕ

Οι 28 υποθέσεις για τις οποίες η Ελλάδα κατηγορείται ότι παραβιάζει το δίκαιο περιβάλλοντος, με άμεσο κίνδυνο να καταδικαστεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να υποχρεωθεί να πληρώνει πρόστιμα κάθε ημέρα μέχρι την συμμόρφωσή της, αφορούν:

1. την προστασία της βιοποικιλότητας και ιδιαίτερα του δικτύου προστατευόμενων περιοχών natura 2000 (6 υποθέσεις),
2. τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων (5 υποθέσεις),
3. τη διαχείριση των λυμάτων (3 υποθέσεις),
4. τη διαχείριση των υδατικών πόρων και τη νιτρική ρύπανση των υδάτων (4 υποθέσεις),
5. την ατμοσφαιρική ρύπανση (2 υποθέσεις),
6. τη βιομηχανική ρύπανση από βαριά ρυπαίνουσες εγκαταστάσεις (4 υποθέσεις),
7. χημικές ουσίες-μη ενσωμάτωση (4 υποθέσεις)

Ειδικότερα:

A. Προστασία της Βιοποικιλότητας

1. Χάραξη του τμήματος Τσακώνας-Πύργου της Ολυμπίας οδού στην προστατευόμενη περιοχή της λίμνης Καϊάφα, στην Ηλεία. Η διαδικασία ξεκίνησε το 2008 (υπόθεση 2007/4951)
2. Χωροθέτηση αιολικού πάρκου σε δύο προστα-

τευόμενες περιοχές του δικτύου natura στη Λακωνία, χωρίς να διασφαλιστεί η προστασία τους. Η διαδικασία ξεκίνησε το 2009 (υπόθεση 2006/4976).

3. Ρύπανση και υποβάθμιση της λίμνης Κορώνεια. Η ελληνική κυβέρνηση δεν εφάρμοσε τα νομικά μέτρα και το απαραίτητο πλαίσιο περιβαλλοντικής διαχείρισης για την προστασία της περιοχής. Η διαδικασία ξεκίνησε το 2009 (υπόθεση 2007/2384).
4. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ανεπαρκές το θεσμικό καθεστώς προστασίας των οριζόμενων Ζωνών Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), βάσει της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ. Η διαδικασία ξεκίνησε το 2005 (υπόθεση C-293/07).
5. Μη επαρκής προστασία της θαλάσσιας χλωρίδας στη Ζάκυνθο. Η Ελλάδα παρέλειψε να ορίσει επαρκή αριθμό Ζωνών Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) για τα είδη που καλύπτονται από την Οδηγία για τα άγρια πτηνά 79/409/ΕΟΚ. Η διαδικασία ξεκίνησε το 2002 (υπόθεση 1998/2345).
6. Μη επαρκής προστασία της θαλάσσιας χλωρίδας στην Κυπαρισσία (υπόθεση 2011/2156).

B. Διαχείριση στερεών αποβλήτων

1. Η Ελλάδα καταδικάστηκε από το ΔΕΕ το 2005 λόγω μη εφαρμογής της Οδηγίας 1999/31/ΕΚ για την υγειονομική ταφή αποβλήτων και την ύπαρξη παράνομων Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (ΧΑΔΑ) (υπόθεση 2001/2273).
2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να αναστείλει προσωρινά τη χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής της κατασκευής των ΧΥΤΑ Κερατέας, και Γραμματικού στην Αττική, λόγω καθυστέρησης στην ολοκλήρωσή τους,
3. Σύμφωνα με την Οδηγία 91/689/ΕΟΚ προβλέπεται η υποβολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή λεπτομερών στοιχείων για τον τρόπο διάθεσης και ανάκτησης των Επικινδύνων Αποβλήτων. Η Ελλάδα κοινοποίησε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή πληροφορίες μόνο για μικρό αριθμό σχετικών εγκαταστάσεων. Τα στοιχεία κρίθηκαν ελλιπή, δεδομένου ότι δεν δόθηκαν λεπτομέρειες για τις εγκαταστάσεις που χειρίζονται το 60% των Επικινδύνων Αποβλήτων.
4. Ανεπαρκής κρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τόσο ο Εθνικός Σχεδιασμός Ε.Α. και ο

τρόπος αντιμετώπισης 600.000 τόνων Επικινδύνων Αποβλήτων που θάβονται προσωρινά στις Βιομηχανικές Περιοχές (υπόθεση 2003/2187). Οι 600.000 τόνοι Επικινδύνων Αποβλήτων αποθηκεύονται, εν αναμονή της επεξεργασίας τους, σε χώρους που θεωρούνται μολυσμένοι. Κατά το ΔΕΕ η επί μακρόν συνέχιση μιας τέτοιας κατάστασης συνεπάγεται σημαντική υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

5. Μην σύννομη λειτουργία των ΧΥΤΑ σε διάφορες περιοχές της χώρας (Ζάκυνθο, Κέρκυρα, Κιάτο κ.τ.λ.)

Γ. Διαχείριση των λυμάτων

1. Μην εφαρμογή της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων λόγω των καθυστερήσεων των έργων στο Θριάσιο Πεδίο. Το σύστημα συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων στο Θριάσιο Πεδίο κρίθηκε ακατάλληλο (υπόθεση 1999/4336).
2. Μην εφαρμογή της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, λόγω μη λειτουργίας βιολογικών σταθμών επεξεργασίας των λυμάτων σε οικισμούς άνω των 15.000 κατοίκων
3. Μην εφαρμογή της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, λόγω μη ορθής λειτουργίας βιολογικών σταθμών επεξεργασίας των λυμάτων σε οικισμούς 2.000 - 15.000 (υπόθεση 2011/2027).

Δ. Διαχείριση υδατικών πόρων και νιτρική ρύπανση υδάτων

1. Μην εφαρμογή της Οδηγίας-πλαίσιο για τα νερά 2000/60/ΕΚ λόγω καθυστέρησης εκπόνησης των διαχειριστικών σχεδίων των λεκανών απορροής ποταμών, που έπρεπε να έχουν ολοκληρωθεί το 2009.
2. Μην εφαρμογή της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ για την αντιμετώπιση της νιτρικής ρύπανσης από τα λιπάσματα.
3. Μην εφαρμογή της Οδηγίας πλαίσιο για τα νερά 2000/60/ΕΚ λόγω της εκτροπής του Αχελώου και των επιπτώσεων στο υδατικό δυναμικό και το οικοσύστημα.
4. Μην ορθή ενσωμάτωση της οδηγίας 2006/7/ΕΚ σχετικά με την ποιότητα των υδάτων κολύμβησης (υπόθεση 2011/2080).

Δ. Ατμοσφαιρική ρύπανση

1. Μην εφαρμογή της Οδηγίας 2008/50/ΕΚ για την ποιότητα ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη, λόγω υπέρβασης των οριακών τιμών των λεπτών σωματιδίων στον ατμοσφαιρικό αέρα (υπόθεση 2008/2192).
2. Μην εφαρμογή της Οδηγίας 2001/80/ΕΚ λόγω υπέρβασης των οριακών τιμών διοξειδίου του θείου (SO₂).

Ε. Βιομηχανική ρύπανση

1. Μην εφαρμογή της Οδηγίας 96/61/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2008/1, για την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης, με την έκδοση νέων αδειών ή την επανεξέταση των ισχυουσών αδειών των βιομηχανικών εγκαταστάσεων (υπόθεση 2008/2069). Οι εγκαταστάσεις στη χώρα μας, που υπάγονται στις διατάξεις των Οδηγιών 96/61 και 2008/1, ανέρχονται περίπου σε 330.
2. Παραβίαση της νομοθεσίας για την ατμοσφαιρική ρύπανση λόγω εκπομπών από μεγάλες εγκαταστάσεις καύσης.
3. Παραβίαση της νομοθεσίας λόγω λειτουργίας λατομείου στην περιοχή της Κάσου.
4. Μην εφαρμογή της Οδηγίας 2005/32/ΕΚ που ορίζει πλαίσιο καθορισμού απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού για τα προϊόντα που καταναλώνουν ενέργεια, (υπόθεση C-169/09).

ΣΤ. Χημικές Ουσίες

1. Μην ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/10/ΕΕ που τροποποιεί το Παράρτημα Ι της Οδηγίας 98/8/ΕΚ για τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά (υπόθεση 2012/0178).
2. Μην ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/11/ΕΕ που τροποποιεί το Παράρτημα Ι της Οδηγίας 98/8/ΕΚ για τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά (υπόθεση 2012/0179).
3. Μην ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/12/ΕΕ που τροποποιεί το Παράρτημα Ι της Οδηγίας 98/8/ΕΚ για τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά (υπόθεση 2012/0180).
4. Μην ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/13/ΕΕ που τροποποιεί το Παράρτημα Ι της Οδηγίας 98/8/ΕΚ για τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά (υπόθεση 2012/0181).
5. Έντυπο Καταγγελίας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στηρίζεται στη συμβολή των Ευρωπαίων πολιτών για να ασκήσει τις αρμοδιότητές της για τον έλεγχο εφαρμογής του περιβαλλοντικού δικαίου από τα κράτη-μέλη. Το έντυπο καταγγελίας που συντάξε η Γενική Γραμματεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διευκολύνει την άσκηση του δικαιώματος καταγγελίας από τους πολίτες.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ¹ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΜΗ ΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

1. Επώνυμο και όνομα του καταγγέλλοντος:
2. Ενδεχομένως, αντιπροσωπευόμενου από:
3. Υπηκοότητα:
4. Διεύθυνση ή έδρα²:

¹ Συμπεριλαμβάνει όσο το δυνατόν περισσότερο συναφείς πληροφορίες. Αυτό το έντυπο μπορεί να αποσταλεί με σύνθετες ταχυδρομεία στην ακόλουθη διεύθυνση:

Commission des Communautés européennes
(à l'attention de M. le Secrétaire Général)
Rue de la Loi, 200
B-1049 Bruxelles
BELGIQUE

Αυτό το ίδιο έντυπο μπορεί επίσης να κατατεθεί σε ένα από τα Γραφεία της Επιτροπής στα κράτη μέλη. Ηλεκτρονική μορφή του ίδιου εντύπου μπορεί να αναζητηθεί στον κεντρικό υπολογιστή Internet της Ευρωπαϊκής Ένωσης (<http://europa.eu.int/comm/sg/lexcomm>). Προκειμένου μια καταγγελία να είναι παραδεκτή, πρέπει να καταγγέλλει παράβαση του κοινοτικού δικαίου από κάποιο κράτος μέλος.

5. Τηλέφωνο/φαξ/ηλεκτρονικό ταχυδρομείο:
6. Τομέας και τόπος/τόποι δραστηριότητας:
7. Κράτος μέλος ή δημόσιος οργανισμός που δεν έχει, κατά την άποψη του καταγγέλλοντος, τηρήσει το κοινοτικό δίκαιο:
8. Όσο το δυνατόν ακριβέστερη έκθεση των καταγγελλόμενων γεγονότων:
9. Στο μέτρο του δυνατού, αναφέρατε τη διάταξη/τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου (συνθήκες, κανονισμοί, οδηγίες, αποφάσεις, κλπ.) τις οποίες θεωρεί ο καταγγέλλων ότι παραβιάζονται από το συγκεκριμένο κράτος μέλος:
10. Κατά περίπτωση, αναφέρατε την ύπαρξη κοινοτικής χρηματοδότησης (προσδιορίζοντας, ει δυνατόν, τα στοιχεία) την οποία λαμβάνει ή μπορεί να λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος, σε σχέση με τα καταγγελλόμενα γεγονότα:
11. Ενδεχόμενα διαβήματα που έχουν ήδη γίνει στις υπηρεσίες της Επιτροπής (ει δυνατόν, να επισυναφθεί αντίγραφο της ανταλλαγείσας αλληλογραφίας):
12. Ενδεχόμενα διαβήματα που έχουν ήδη γίνει σε άλλα όργανα ή κοινοτικές αρχές (για παράδειγμα, Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού

κόλυψη της ταυτότητάς του από τις υπηρεσίες της Επιτροπής μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να είναι απαραίτητη για την εξέταση της καταγγελίας.

² Εφιστάται η προσοχή του καταγγέλλοντος στο γεγονός ότι η απο-

ϊκού Κοινοβουλίου, Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής). Ει δυνατόν, αναφέρατε τα στοιχεία που έχουν δοθεί από αυτές τις αρχές στο διαβήμα που πραγματοποιήθηκε από τον καταγγέλλοντα:

13. Διαβήματα που έχουν ήδη γίνει στις εθνικές αρχές - κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές - (ει δυνατόν, να επισυναφθεί αντίγραφο της ανταλλαγείσας αλληλογραφίας):

13.1. διοικητικά διαβήματα (για παράδειγμα, καταγγελία στις αρμόδιες εθνικές διοικητικές αρχές -κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές- ή και στον εθνικό ή περιφερειακό Διαμεσολαβητή):

13.2. προσφυγές ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων ή άλλες διαδικασίες που χρησιμοποιήθηκαν (για παράδειγμα, διαιτησία ή συμβιβασμός). (Αναφέρατε αν έχει ήδη εκδοθεί απόφαση ή διαιτητική απόφαση και επισυνάψατε, ενδεχομένως, το κείμενο αυτής της απόφασης ή διαιτητικής απόφασης):

14. Ενδεχομένως, αναφέρατε στο σημείο αυτό και επισυνάψατε στο παράρτημα, τα δικαιολογητικά έγγραφα και τα αποδεικτικά στοιχεία που μπορούν να προσκομισθούν προς υποστήριξη της καταγγελίας, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών εθνικών διατάξεων:
15. Απόρρητο (να σταυρωθεί το ένα από τα δύο τετραγωνίδια που ακολουθούν)³:

«Επιτρέπω στην Επιτροπή να αποκαλύψει τα στοιχεία μου κατά τα διαβήματά της στις αρχές του κράτους μέλους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία.»

«Ζητώ από την Επιτροπή να μην αποκαλύψει τα στοιχεία μου κατά τα διαβήματά της στις αρχές του κράτους μέλους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία.»

16. Τόπος, ημερομηνία και υπογραφή του καταγγέλλοντος/του αντιπροσώπου:

Επεξηγηματική σημείωση που αναγράφεται στην οπίσθια όψη του εντύπου καταγγελίας:

Κάθε κράτος-μέλος είναι υπεύθυνο για την

εφαρμογή (εμπρόθεσμη μεταφορά, συμφωνία και ορθή εφαρμογή) του κοινοτικού δικαίου στην εσωτερική έννομη τάξη του. Δυνάμει των συνθηκών, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων επαγρυπνεί για την ορθή εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου. Συνεπώς, όταν ένα κράτος-μέλος δεν τηρεί αυτό το δίκαιο, η Επιτροπή διαθέτει ίδιες εξουσίες (προσφυγή λόγω παράβασης) για να προσπαθήσει να θέσει τέλος σε αυτή την παράβαση και, ενδεχομένως, προσφεύγει στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Η Επιτροπή προβαίνει, είτε με βάση την καταγγελία είτε με βάση εικαζόμενες παραβάσεις που διαπιστώνει αυτεπαγγέλτως, στα διαβήματα που κρίνει δικαιολογημένα.

Ως παράβαση νοείται η εκ μέρους των κρατών-μελών παραβίαση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από το κοινοτικό δίκαιο. Αυτή η παράβαση μπορεί να συνίσταται σε θετική πράξη ή παράλειψη. Ως κράτος νοείται το κράτος-μέλος που παραβαίνει το κοινοτικό δίκαιο, ανεξαρτήτως της υπεύθυνης για την παράβαση αρχής - κεντρική, περιφερειακή ή τοπική.

Οποιοσδήποτε μπορεί να στραφεί κατά κράτους-μέλους υποβάλλοντας καταγγελία στην Επιτροπή για να καταγγείλει ένα μέτρο (νομοθετικό, κανονιστικό ή διοικητικό) ή πρακτική αποδιδόμενα σε κάποιο κράτος-μέλος τα οποία θεωρεί αντίθετα προς διάταξη ή αρχή του κοινοτικού δικαίου. Ο καταγγέλλων δεν χρειάζεται να αποδείξει την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος προς ενέργεια· επιπλέον, δεν χρειάζεται να αποδείξει ότι θίγεται κατά κύριο λόγο και άμεσα η παράβαση την οποία καταγγέλλει. Υπενθυμίζεται ότι, προκειμένου μια καταγγελία να κριθεί ως παραδεκτή, πρέπει να καταγγέλλει παράβαση του κοινοτικού δικαίου από κάποιο κράτος μέλος. Προσδιορίζεται εξάλλου ότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής μπορούν να εκτιμήσουν, υπό το φως των κανόνων και των προτεραιοτήτων που ορίζονται από την Επιτροπή για την κίνηση και τη συνέχιση των διαδικασιών λόγω παράβασης, το κατά πόσον πρέπει να δοθεί συνέχεια ή όχι σε μία καταγγελία.

Οποιοσδήποτε θεωρεί ότι κάποιο μέτρο (νομοθετικό, κανονιστικό ή διοικητικό) ή διοικητική πρακτική είναι αντίθετα προς το κοινοτικό δίκαιο καλείται, πριν υποβάλει καταγγελία στην Επιτροπή ή παράλληλα με αυτήν, να απευθυνθεί στις

³ Εφιστάται η προσοχή του καταγγέλλοντος στο γεγονός ότι η αποκάλυψη της ταυτότητάς του από τις υπηρεσίες της Επιτροπής μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να είναι απαραίτητη για την εξέταση της καταγγελίας.

εθνικές διοικητικές ή δικαστικές αρχές (συμπεριλαμβανομένου του εθνικού ή περιφερειακού Διαμεσολαβητή ή και των διαθέσιμων διαδικασιών διαιτησίας και συμβιβασμού). Η Επιτροπή συμβουλεύει να χρησιμοποιηθούν τα υφιστάμενα στο εθνικό δίκαιο διοικητικά, δικαστικά ή άλλα μέσα προστασίας, πριν από την υποβολή καταγγελίας σε αυτήν, δεδομένων των προτερημάτων που μπορούν να συνεπάγονται για τον καταγγέλλοντα.

Καταφεύγοντας στα ένδικα μέσα που προσφέρονται σε εθνικό επίπεδο, ο καταγγέλων θα πρέπει να μπορεί να επικαλεσθεί, γενικά, το δικαίωμά του κατά τρόπο πλέον άμεσο και προσωπικό (εντολή προς τη διοίκηση, ακύρωση εθνικής απόφασης, αποζημίωση) απ' ό,τι μετά από διαδικασία λόγω παράβασης που κινείται επιτυχώς από την Επιτροπή, η οποία μπορεί ενίοτε να διαρκέσει αρκετό χρονικό διάστημα πριν να καταλήξει. Πράγματι, πριν να προσφύγει στο Δικαστήριο, η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να ακολουθήσει ένα στάδιο επαφών με το συγκεκριμένο κράτος-μέλος, για να προσπαθήσει να επιτύχει το διακανονισμό της παράβασης.

Επιπλέον, η απόφαση για τη διαπίστωση παράβασης υποχρέωσης που εκδίδεται από το Δικαστήριο δεν παράγει αποτελέσματα επί των δικαιωμάτων του καταγγέλλοντος, επειδή δεν έχει ως συνέπεια τη ρύθμιση ατομικής κατάστασης. Επιβάλλει μόνο στο κράτος-μέλος την υποχρέωση να συμμορφωθεί με το κοινοτικό δίκαιο. Ιδιαίτερα για κάθε ατομική αίτηση αποζημίωσης, ο καταγγέλων πρέπει να απευθυνθεί στα εθνικά δικαστήρια.

Οι ακόλουθες διοικητικές εγγυήσεις προβλέπονται υπέρ του καταγγέλλοντος.

1. Μετά την καταχώρηση της καταγγελίας στη Γενική Γραμματεία της Επιτροπής, σε κάθε καταγγελία που κρίνεται παραδεκτή θα χορηγείται ένας επίσημος αριθμός πρωτοκόλλου· αποδεικτικό παραλαβής το οποίο προσδιορίζει αυτόν τον αριθμό, ο οποίος θα πρέπει να αναφέρεται σε κάθε αλληλογραφία, απευθύνεται στη συνέχεια στον καταγγέλλοντα. Η χορήγηση αριθμού πρωτοκόλλου σε μία καταγγελία, δεν προδικάζει απαραίτητα την έναρξη διαδικασίας λόγω παράβασης κατά του εν λόγω

κράτους μέλους.

2. Στο μέτρο κατά το οποίο οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα αναγκασθούν να παρέμβουν στις αρχές του κράτους-μέλους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, θα το πράξουν σεβόμενες την επιλογή που γίνεται από τον καταγγέλλοντα στο σημείο 15 του παρόντος εντύπου.
3. Η Επιτροπή καταβάλλει προσπάθειες να αποφανθεί επί της ουσίας του φακέλου (έναρξη διαδικασίας λόγω παράβασης ή θέση του φακέλου καταγγελίας στο αρχείο) εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία καταχώρησης της καταγγελίας στη Γενική της Γραμματεία.
4. Ο καταγγέλων ενημερώνεται προηγουμένως από την αρμόδια υπηρεσία, όταν αυτή προτίθεται να προτείνει στην Επιτροπή να αποφασίσει τη θέση του φακέλου στο αρχείο. Εξάλλου, οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα τηρήσουν ενήμερο τον καταγγέλλοντα για τη διεξαγωγή της ενδεχόμενης διαδικασίας λόγω παράβασης.

ΑΟΖ: ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΝΗ

12

Κώστας Παπαδόπουλος
 Συνταξιούχος Δικηγόρος -
 Συγγραφέας

Για την Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) ενημερώθηκα από τους καθηγητές Βενιαμίν Καρακωστανόγλου, Χρήστου Ροζάκη και κ. Ιωάννου και Α. Στραγή.

Ο κ. Καρακωστανόγλου στη σελίδα 530 του βιβλίου του λέει ότι η ΑΟΖ έχει χαρακτηριστεί ως μια χωρίς προηγούμενο ειρηνική επανάσταση στο διεθνές δίκαιο ή σαν η πιο σημαντική εξέλιξη στο δίκαιο της θάλασσας από τότε που ο Grotius έγραψε την περίφημη εργασία του για την *mare liberum* (ελευθερία στη θάλασσα). Ο Grotius ήταν εκπρόσωπος του τότε (15ου-16ου αιώνα) ιμπεριαλισμού με το επιχείρημα της ελευθερίας επικοινωνίας (σήμερα λέγονται «ανθρωπιστικές επεμβάσεις»). Με την καθιέρωση της ΑΟΖ ως διεθνούς σύμβασης καθολικής αποδοχής των παράκτιων κρατών του κόσμου, νίκησε η επέκταση της παράκτιας δικαιοδοσίας των κρατών στο θαλάσσιο χώρο σε βάρος της ελεύθερης χρήσης κάρπωσης του από όλα τα κράτη (στην ουσία από τα λίγα ανεπτυγμένες τεχνολογίας κράτη). Σύμφωνα με τη σύμβαση του Montego Bay του 1982, στα πλαίσια του ΟΗΕ η ΑΟΖ είναι η πέραν και παρακείμενη της χωρικής θάλασσας περιοχή, η υπαγόμενη στο ειδικό νομικό καθεστώς και καθιερώνεται στο παρόν μέρος. Στο άρθρο 57 αναφέρεται ότι η ΑΟΖ δεν εκτείνεται πέραν των διακοσίων ναυτικών μιλίων από τις γραμμές βάσης από τις οποίες μετράται το εύρος της χωρικής θάλασσας (δηλαδή μετά τα χωρικά η ΑΟΖ εκτείνεται μέχρι 194 μίλια). Στο άρθρο 56 της σύμβασης αναφέρεται ότι:

- 1) Στην αποκλειστική οικονομική ζώνη το παράκτιο κράτος έχει:
 - α) κυριαρχικά δικαιώματα που αποσκοπούν στην εξερεύνηση, εκμετάλλευση, διατήρηση και διαχείριση των φυσικών πόρων, ζωντανών ή μη, των υπερκειμένων του βυθού της θάλασσας υδάτων και του υπεδάφους αυτού, ως επίσης και με άλλες δρα-

στηριότητες για την οικονομική εκμετάλλευση και εξερεύνηση της ζώνης, όπως η παραγωγή ενέργειας από τα ύδατα τα ρεύματα και τους ανέμους

β) δικαιοδοσία, σχετικά με

- i) την εγκατάσταση και χρησιμοποίηση τεχνητών νήσων, εγκαταστάσεων και κατασκευών
- ii) τη θαλάσσια επιστημονική έρευνα
- iii) την προστασία και διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος

γ) άλλα δικαιώματα και υποχρεώσεις που προβλέπονται από την παρούσα σύμβαση.

2) Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων του και την εκτέλεση των υποχρεώσεών του το κράτος λαμβάνει υπόψη του τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των άλλων κρατών και ενεργεί κατά τρόπο συνάδοντα με τις διατάξεις της σύμβασης.

Θέλω εδώ να τονίσω πως η χώρα με χωρική θάλασσα έξι ναυτικά μίλια και μήκος ακτών 13.676 χλμ, χωρίς ακόμη να ορίσει την ΑΟΖ της, μπορεί να φανταστεί κανείς πόση τεράστια σημασία έχει για τη ζωή και το μέλλον η εκμετάλλευση του υδάτινου τούτου χώρου. Χωρίς να έχω στοιχεία αριθμητικά του μεγέθους της ΑΟΖ που έχουμε και θα ρυθμίσουμε με τους γείτονές μας, ίσως να μπορούσα να πω πως κατά κάποιο τρόπο διπλασιάζεται ο «χώρος» της χώρας μας με την έννοια της οικονομικής εκμετάλλευσης του υγρού στοιχείου. Θα δούμε σε λίγο πώς.

Οι λόγοι της καθιέρωσης της ΑΟΖ

Στο 18^ο και 19^ο αιώνα το δίκαιο της θάλασσας έγινε σε εποχή που οι ωκεανοί αντιμετωπίζονταν σαν είδος επικοινωνίας και λίγα κράτη ευρωπαϊκά κυριαρχούσαν σε σημαντικό τμήμα του κόσμου. Η αύξηση των ανεξάρτητων κρατών στον εικοστό αιώνα δημιούργησε νέες συνθήκες. Αυτά τα νέα κράτη θεωρούν ότι το υπάρχον διεθνές νο-

μικό καθεστώς δεν εξυπηρετεί τις ανάγκες και τα συμφέροντά τους. Αντιλήψεις ανισότητας εκφράζονται με διενέξεις σε διεθνή βήματα για λήψη μέτρων οικονομικού εθνικισμού. Η τάση αυτή στην αλιεία έγινε με την επέκταση της δικαιοδοσίας σε περιοχές της ανοιχτής θάλασσας, με σκοπό να αποκλείσει ή να ελέγξει του ξένους π.χ. ΗΠΑ, Σοβιετική Ένωση, Ιαπωνία κ.τ.λ.

Η Τρίτη Συνδιάσκεψη για το δίκαιο της θάλασσας αναγνώρισε:

- α. την πραγματικότητα της αλληλεξάρτησης όλων των μελών της διεθνούς κοινότητας
- β. την υποχρέωση της διεθνούς συνεργασίας για την οικονομική ανάπτυξη
- γ. την παροχή βοήθειας και προνομιακή μεταχείριση των αναπτυσσόμενων χωρών
- δ. την μόνιμη κυριαρχία επί των φυσικών πόρων και τους περιβαλλοντικούς ελέγχους των παράκτιων κρατών.

Στα κείμενα των διαφόρων διακηρύξεων των παράκτιων κρατών τονίζεται η αρχή της υψηλής εξάρτησης της ακτής από τη χλωρίδα και την πανίδα των παρακείμενων θαλασσών. Πρόκειται για τις θεωρίες του Βιώματος (Βιόμα, ελληνική λέξη) ή του οικοσυστήματος (ecosystem, ελληνική λέξη και 'δω).

Παραθέτω εδώ ορισμένα στοιχεία για την καθιέρωση της τεράστιας σημασίας από την καθιέρωση της ΑΟΖ για τη ζωή των ανθρώπων γενικότερα:

- Α. Το 94% των παγκόσμιων αλιευμάτων προέρχονται από τις περιοχές που καλύπτει η ΑΟΖ.
- Β. Μέσα στην ΑΟΖ βρίσκεται το 1/3 της παγκόσμιας παραγωγής πετρελαίου. Η Ρωσία Κωιατκωκα τονίζει ότι το 87% των υποθαλάσσιων αποθεμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου που είναι γνωστά σήμερα βρίσκονται εντός 200 ναυτικών μιλίων από τις ακτές.
- Γ. Το 80% της θαλάσσιας επιστημονικής έρευνας διεξάγεται στο χώρο της ΑΟΖ.
- Δ. Από άποψη γεωγραφικού χώρου, το 36% του

παγκόσμιου θαλάσσιου χώρου ή 105 εκατομμύρια τετρ. μίλια περικλείονται στην ΑΟΖ. Θάλασσες όπως η Βαλτική, η Βόρειος, η Μεσόγειος, η Μαύρη, η Ερυθρά, ο Περσικός κόλπος, της Νότιας Κίνας, της Ανατολικής Κίνας, της Ιαπωνίας και της Καραϊβικής θα έκλειναν και θα ήταν παράκτιων κρατών ή ΑΟΖ.

- Ε. Η ΑΟΖ θεσπίστηκε για να διορθώσει ανισότητες της διανομής των πόρων μεταξύ ανεπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών, π.χ. τα αλιεύματα της Σοβιετικής Ένωσης και της Ιαπωνίας το 1980 είναι 29% των παγκόσμιων αλιευμάτων, ενώ η συμμετοχή των 50 αφρικανικών χωρών στο 5,7%!!! Από αυτό το παράδειγμα φαίνεται πως η ΑΟΖ είναι μια νίκη των παράκτιων κρατών που τα περισσότερα είναι φτωχά. Στην δεκαετία 1970-1980 η συμμετοχή των πλουσιών χωρών στην αλιεία μειώθηκε κατά 5% ενώ των φτωχών αυξήθηκε κατά 5%!!! Ας έχουμε υπόψη μας πως τα αλιεύματα συνεισφέρουν περίπου 20% στην παγκόσμια προμήθεια πρωτεϊνών για τους ανθρώπους αλλά και έμμεσα για ζωϊκή τροφή (χοίρων, πουλερικών).

Κριτική για την ΑΟΖ

- Α) Πιθανόν με την ΑΟΖ να επεκταθούν τα χωρικά ύδατα είτε χωρικά είτε στο περιεχόμενο. Απάντηση σε αυτήν την κριτική είναι ότι αυτά μπορούν να αποφευχθούν με την οριοθέτηση.
- Β) Μπορεί να οδηγήσει σε ανεπαρκείς αξιοποιήσεις των πόρων λόγω τεχνολογικής ανεπάρκειας πολλών φτωχών κρατών παράκτιων. Απάντηση σε αυτήν την κριτική είναι ότι μπορούν να γίνουν κοινές επιχειρήσεις ή καταβολή τελών ή μορφών αντιπαροχής.
- Γ) Η ΑΟΖ επηρεάζει τα συμφέροντα όλων των κρατών, επειδή ψάρια της ανοιχτής θάλασσας πηγαίνουν και στους χώρους της ΑΟΖ. Απάντηση σε αυτό είναι ότι όλες οι χώρες οι παράκτιες έχουν ΑΟΖ.

Δ) Θα υπάρξει παρεμβολή για τη ναυσιπλοΐα και θα φέρει όξυνση στις θαλάσσιες μεταφορές. Η απάντηση είναι ότι με διεθνείς συμβάσεις θα λύνονται οι διαφορές.

Ε) Οι χώρες χωρίς ακτές θα προσβάλλονταν στα συμφέροντά τους. Απάντηση είναι ότι με συμφωνίες λύνεται το πρόβλημα με τις άδειες χρήσης της ΑΟΖ.

ΣΤ) Η οριοθέτηση της ΑΟΖ θα γινόταν δύσκολα, με προβλήματα. Απάντηση είναι ότι θα λύνεται η οριοθέτηση με συμφωνίες των μερών. Αλλά μέχρι και σήμερα υπήρχαν προβλήματα με τη χωρική θάλασσα και την υφαλοκρηπίδα.

Συμπέρασμα

Η ΑΟΖ είναι επαναστατική ανατροπή σκηνικού που είχε επιβάλλει η ελευθερία των θαλασσών και η κυριαρχία των μεγεθών. Η ΑΟΖ είναι ο θρίαμβος του υποκειμενισμού των κρατών επί της συλλογικότητας. Ήταν και μία δυναμική εμφάνιση στο διεθνές πεδίο των αναπτυσσόμενων χωρών. Η ΑΟΖ φανερώνει την πολιτική βούληση των κρατών για συμβιβασμό. Η ΑΟΖ είναι μεγάλη νίκη των παράκτιων χωρών και επιβράβευση της άποψης ότι είναι πολυτιμότερο να έχουμε ένα δίκαιο, έστω και ατελές, που να διέπει τους ωκεανούς, παρά ανυπαρξία δικαίου και αυθαιρεσία.

Ορισμός της ΑΟΖ

Το παράκτιο κράτος έχει κυριαρχικά δικαιώματα (όχι απόλυτη κυριαρχία) σε σχέση με όλους τους ζώντες και μη ζώντες φυσικούς πόρους της υδάτινης στήλης, του βυθού και του υπεδάφους για οικονομική εκμετάλλευση και εξερεύνηση, δικαιώματα για κατασκευή και χρήση τεχνητών νησιών, εγκαταστάσεων και κατασκευών, την έρευνα, την προστασία του περιβάλλοντος.

Υποχρεώσεις παράκτιου κράτους

Το παράκτιο κράτος οφείλει να λαμβάνει υπ'

όψη τα δικαιώματα των άλλων κρατών στη ζώνη, δηλαδή του δικαιώματος της επικοινωνίας στην ανοικτή θάλασσα, της ναυσιπλοΐας, της υπέρπτησης, της τοποθέτησης καλωδίων και σωληναγωγών, δικαιώματα των γεωγραφικών μειονεκτούντων κρατών και κρατών χωρίς ακτές, δηλαδή το δικαίωμα τούτων των κρατών στην αλιεία και την έρευνα.

Μέχρι σήμερα όλα τα παράκτια κράτη έχουν είτε υπογράψει είτε προσχωρήσαν στη σύμβαση. Πιθανώς ένα ή δύο ακόμη να υπολείπονται. Από τις 142 παράκτιες χώρες οι 103 διεκδικούν χωρική θάλασσα 12 ναυτικά μίλια. Ο αριθμός των παράκτιων κρατών που έχουν επεκτείνει τη χωρική τους θάλασσα σε 12 ναυτικά μίλια έχει φτάσει τα 121. Να θυμίσουμε ότι και η Τουρκία στον Εύξεινο Πόντο έχει καθιερώσει χωρική θάλασσα 12 ναυτικά μίλια. Μέχρι το 1982 που καθιερώθηκε η ΑΟΖ τα δικαιώματα στην υφαλοκρηπίδα προϋπήρχαν και υφίσταντο. Τα κατοικίσθημα νησιά έχουν ΑΟΖ (όπως και υφαλοκρηπίδα). Σύμφωνα με τη σύμβαση της ΑΟΖ οι βραχονησίδες δεν έχουν ΑΟΖ, όμως η Γαλλία έχει ανακηρύξει ΑΟΖ γύρω από νησιά που είναι ακατοίκητοι βράχοι!!!

Οριοθέτηση της ΑΟΖ

Όταν οι ΑΟΖ επικαλύπτονται, η σύμβαση ορίζει ότι θα γίνεται με βάση το διεθνές δίκαιο, για δίκαιη δίκη. Μπορούν όμως τα κράτη να συνάπτουν και προσωρινές ρυθμίσεις πρακτικής φύσης. Μέχρι σήμερα στην πρακτική των κρατών στις 30 περιπτώσεις οριοθετήσεων που έχουν συμφωνηθεί το όριο της ΑΟΖ είναι το ίδιο με της υφαλοκρηπίδας. Η πλειονότητα των οριοθετήσεων βασίζεται στην αρχή της μέσης γραμμής - ίσης απόστασης.

Στο νέο δίκαιο της θάλασσας δίνεται έμφαση στα καθήκοντα των κρατών και για κάθε δικαίωμα έχει προβλεφθεί ένα αντίστοιχο καθήκον. Σαν γενικές αρχές καθιερώνονται η αρχή της καλής πίστης και η μη κατάχρηση δικαιώματος.

Όπου υπάρχει αμφιβολία με τα δικαιώματα καθιερώνεται τεκμήριο υπέρ των δικαιωμάτων του παράκτιου κράτους. Στα δικαιώματα των παράκτιων κρατών ανήκει και το δικαίωμα εκμετάλλευσης των μετάλλων που είναι διαλυμένα στα θαλάσσια ύδατα και ακόμη η ΑΟΖ περιλαμβάνει και δικαιώματα επί όλων των πόρων των υδάτων, του βυθού και υπεδάφους (ζώντων και μη ζώντων), ενώ η υφαλοκρηπίδα παρέχει δικαιώματα επί όλων των πόρων του βυθού μη ζώντων και ζώντων.

Η συνορεύουσα ζώνη

Είναι η ζώνη 12 ναυτικών μιλίων μετά τη χωρική, όπου το παράκτιο κράτος έχει και άλλα δικαιώματα και υποχρεώσεις π.χ. το δικαίωμα της συνεχούς καταδίωξης. Σχετικά με τα πολεμικά πλοία δεν θεσμοθετήθηκε κάτι νέο, όμως θεωρείται νόμιμο το δικαίωμα να πλέουν στην ΑΟΖ, το ίδιο ισχύει και για τις πτήσεις πολεμικών αεροπλάνων. Η σύμβαση του 1982 δεν λύνει το πρόβλημα αν η ΑΟΖ είναι ή όχι χωρική θάλασσα. Επικρατεί η άποψη πως η ΑΟΖ είναι *suī generis* δικαίωμα. Τα δικαιώματα αλιείας των άλλων κρατών αφορούν μόνο στο πλεόνασμα. Πώς καθορίζεται τούτο; Ρυθμίζεται με τις επιτροπές που ορίζει η σύμβαση. Το δικαίωμα των τρίτων κρατών για έρευνα υπόκειται στη συναίνεση παράκτιου κράτους. Το ίδιο ισχύει και για τεχνητά νησιά, εγκαταστάσεις και κατασκευές.

Σχέσεις ΑΟΖ και χωρικής θάλασσας

Μέχρι σήμερα 112 χώρες υιοθετούν εύρος χωρικής θάλασσας τα 12 ναυτικά μίλια, 17 το υπερβαίνουν και 14 παραμένουν στα 3-6 ναυτικά μίλια. Στη συνδιάσκεψη του 1982 υπήρξε μία τάση στην πρακτική των κρατών για χωρική θάλασσα 200 ναυτικών μιλίων, όμως δεν επικράτησε. Έτσι η ΑΟΖ είναι *suī generis* φύση και χαρακτηρίζεται πολυλειτουργικής ζώνης.

ΑΟΖ και συνορεύουσα ζώνη

Η σύμβαση του 1958 όρισε ότι η συνορεύουσα ζώνη είναι όχι παρακάτω από 12 μίλια και είναι στη δικαιοδοσία του παράκτιου κράτους. Στη σύμβαση του 1982 ορίστηκε ότι είναι τα 24 ναυτικά μίλια. Σήμερα η συνορεύουσα ζώνη καλύπτεται από την ΑΟΖ. Η πλειονότητα των χωρών που θέσπισαν ΑΟΖ όρισαν συνορεύουσα ζώνη τα 24 μίλια.

Σύνοψη για ομοιότητες και διαφορές

- A) Οι δύο ζώνες επικαλύπτονται από άποψη περιοχής.
- B) Και οι δύο ζώνες είναι λειτουργικές με ευρύτερα της ΑΟΖ.
- Γ) Τα δικαιώματα στην ΑΟΖ είναι κυριαρχικά οικονομικού χαρακτήρα κυρίως, ενώ στη συνορεύουσα ζώνη είναι εξουσίες μεταναστευτικές, τελωνειακές, υγειονομικές, και δημοσιονομικές.
- Δ) Η ΑΟΖ δεν ανήκει στην περιοχή της ανοιχτής θάλασσας, ενώ η συνορεύουσα ζώνη ανήκει. Όταν όμως το παράκτιο κράτος θεσπίσει (ανακηρύσσει) ΑΟΖ, τότε η συνορεύουσα ζώνη παύει να ανήκει στην ανοιχτή θάλασσα.
- E) Και στις δύο περιπτώσεις προβλέπονται διαφορετικού περιεχόμενου δικαιώματα.

Υφαλοκρηπίδα και ΑΟΖ

Στη συνδιάσκεψη του 1982 επικράτησε η άποψη της αυτονομίας των δύο καθεστώτων. Κατ' αρχήν και τα δύο, ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδα, χορηγούν ταυτόσημα δικαιώματα επί του βυθού και του υπεδάφους μέχρι 200 μίλια (επί των μη ζώντων και των καθιστικών).

Ομοιότητες ΑΟΖ και Υφαλοκρηπίδας

- A) Τόσο η ΑΟΖ όσο και η Υφαλοκρηπίδα χορηγούν κυριαρχικά δικαιώματα στο παράκτιο κράτος.
- B) Και οι δύο ζώνες αφορούν την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων.

- Γ) Και οι δύο ζώνες καλύπτουν μια περιοχή βυθού και υπεδάφους 200 μιλίων από την ακτή.
- Δ) Το δικαίωμα κατασκευής τεχνητών νησιών εγκαταστάσεων και κατασκευών στην ΑΟΖ εφαρμόζεται *mutatis mutandis* και στην υφαλοκρηπίδα.
- E) Το ίδιο καθεστώς ισχύει για την έρευνα.

Διαφορές ΑΟΖ και Υφαλοκρηπίδας

- 1) Στην ΑΟΖ δεν υπάρχει θέμα προέκτασης της ξηράς, είναι ζώνη που μετράται με βάση την απόσταση από την ακτή.
- 2) Το καθεστώς της ΑΟΖ αφορά ζώντες και μη ζώντες φυσικούς πόρους, ενώ της υφαλοκρηπίδας μόνο μη ζώντες με εξαίρεση των καθιστικών του βυθού ειδών.
- 3) Στην ΑΟΖ έχουμε εξουσίες σχετικές με την οικονομική εκμετάλλευση, δηλαδή τεχνητά νησιά αλλά και έρευνα και προστασία και απορύπανση, ενώ στην υφαλοκρηπίδα οι άλλες αρμοδιότητες είναι περιορισμένες μόνο στην κατασκευή τεχνητών νησιών, κατασκευών και εγκαταστάσεων για εκμετάλλευση βυθού και υπεδάφους.
- 4) Η ΑΟΖ καλύπτει το βυθό, το υπέδαφος, τα υπερκείμενα ύδατα και τον αέρα, ενώ η υφαλοκρηπίδα καλύπτει δικαιώματα μόνο στο βυθό και στο υπέδαφος.
- 5) Η υφαλοκρηπίδα εκτείνεται και πέραν των 200 μιλίων μέχρι το εξωτερικό όριο του υφαλοπλαισίου και φτάνει μέχρι τα 350 μίλια, ενώ η ΑΟΖ δεν ξεπερνά τα 200 μίλια.
- 6) Τα δικαιώματα επί της υφαλοκρηπίδας δεν αφορούν το καθεστώς των υπερκείμενων υδάτων ή του εναέριου χώρου.

Συμπέρασμα

- 1) Τα ύδατα πάνω από την υφαλοκρηπίδα παραμένουν ανοιχτή θάλασσα, ενώ τα ύδατα της ΑΟΖ δεν ανήκουν στην ανοιχτή θάλασσα.

- 2) Στην ΑΟΖ δίνεται δικαίωμα συμμετοχής στο πλεόνασμα του αλιεύματος των ζώντων πόρων, ενώ στην υφαλοκρηπίδα δεν υφίσταται. Τα καθιστικά αλιεύματα δεν υπόκεινται στην εκμετάλλευση τρίτων κρατών.
- 3) Η σύμβαση του 1982 αναφέρεται στον σκοπό εξερεύνησης της υφαλοκρηπίδας και εκμετάλλευσης των πόρων της. Έχει παραληφθεί η αναφορά στη διατήρηση και διαχείριση που περιέχεται στην ΑΟΖ, γιατί τα δικαιώματα στην υφαλοκρηπίδα έχουν αποκλειστικό χαρακτήρα.
- 4) Άλλη διαφορά έγκειται στο ότι το άρθρο 56 της ΑΟΖ αναφέρεται στα κυριαρχικά δικαιώματα που σκοπούν στην εξερεύνηση των φυσικών πόρων, ενώ στο 77 περί υφαλοκρηπίδας αναφέρεται στα κυριαρχικά δικαιώματα προς τον σκοπό της εξερεύνησης.
- 5) Σύμφωνα με το καθεστώς της υφαλοκρηπίδας όλα τα κράτη δικαιούνται να τοποθετούν σωληναγωγούς, αλλά η πορεία τους υπόκειται στη συναίνεση του παράκτιου κράτους. Σύμφωνα με το καθεστώς της ΑΟΖ δεν απαιτείται ρητά η συναίνεση.
- 6) Τα δικαιώματα επί της υφαλοκρηπίδας δεν εξαρτώνται από άσκηση, πραγματική ή πλασματική ή ρητή διακήρυξη, αλλά υφίστανται αυτοδικαίως και εξ' υπαρχής. Επομένως είναι δυνατόν ένα κράτος να έχει υφαλοκρηπίδα χωρίς ΑΟΖ, ενώ το αντίστροφο δεν είναι δυνατόν.

Ακόμη, ας γνωρίζουμε ότι:

- 1) Δεν υπάρχει λόγος η σύμβαση να επιβάλει υποχρέωση στο παράκτιο κράτος να θεσπίσει ΑΟΖ, αν το κράτος δεν θέλει.
- 2) Το παράκτιο κράτος έχει διακριτική ευχέρεια να αποφασίσει το εύρος της ΑΟΖ από 1 μέχρι 200 μίλια.
- 3) Στην υφαλοκρηπίδα τα κυριαρχικά δικαιώματα του παράκτιου κράτους απορρέουν από την κυριαρχία του στο έδαφος.

Παρά τις διαφορές των δύο καθεστώτων, η προσπάθειες για εναρμόνισή τους είναι εμφανής, τόσο στο εθνικό δίκαιο όσο και στην σύμβαση. Κοινή εκμετάλλευση αποφασίστηκε μεταξύ Ισλανδίας και Νορβηγίας. Σε μας το προτείνει ο Χρ. Ροζάκης.

Σύγκρουση δικαιωμάτων στην ΑΟΖ

Το παράκτιο κράτος πρέπει να λαμβάνει «δεόντως υπόψη» τα συμφέροντα της διεθνούς κοινότητας. Εάν κάποιο κράτος αμφισβητεί τις ενέργειες του παράκτιου για τη διατήρηση των αλιευμάτων, αυτό τούτο το Κράτος πρέπει να αποδείξει τούτο. Σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας και για τα τεχνητά νησιά, το βάρος της απόδειξης ανήκει στο παράκτιο.

Νομικός χαρακτήρας της ΑΟΖ

Η σύμβαση δεν ορίζει σχετικά. Διατυπώθηκαν, όμως, τρεις απόψεις:

- 1) Ότι είναι χωρική θάλασσα 200 μιλίων.
- 2) Ότι είναι προτιμησιακά δικαιώματα ή παραδοσιακά δικαιώματα.
- 3) Πατρογονικής θάλασσας.

Η τελική ισορροπία επιτεύχθηκε στη σύμβαση του 1982, όπου εξελίχθηκαν δύο βασικές ομάδες απόψεων:

- A) Οι υποστηρικτές της χωρικής θάλασσας των 200 μιλίων
- B) Οι υποστηρικτές της οικονομικής ζώνης

Νομικός χαρακτήρας με βάση τη σύμβαση του 1982

Είναι μια θαλάσσια ζώνη *suí generis*, αποτελεί εθιμικό διεθνές δίκαιο.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ – CCBE

Ρωξάνη Κωστατζίκη

Μέλος της Ελληνικής Αντιπροσωπείας στο CCBE

Πρόσφατα ανακοινώθηκε το προσχέδιο για τις νέες σημαντικές περικοπές στις αποδοχές των δικαστικών λειτουργών. Οι δικαστικές ενώσεις αντέδρασαν έντονα στο σχέδιο. Ήδη δημοσιεύτηκε το άρθρο του καθηγητή Θανάση Διαμαντόπουλου - υπαγόμενου στα ειδικά μισθολόγια («Αντι-κοινωνικός κανιβαλισμός», «ΤΑ ΝΕΑ», 10/9/2012), το οποίο τοποθετούσε το ζήτημα στις σωστές του διαστάσεις. Όμως μια φωνή νηφαλιότητας ακόμα δεν κάνει κακό.

Το Συμβούλιο Δικηγορικών Συλλόγων της Ευρώπης (CCBE) απαρτίζεται από 31 τακτικά μέλη (Δικηγορικούς Συλλόγους Κρατών-μελών της Ε.Ε. και Ευρωπαϊκής Οικονομικής Ζώνης) και 11 ακόμη κράτη-μέλη ως συνεργάτες και παρατηρητές (όπως Κροατία, Τουρκία, Αρμενία, Σερβία, Μαυροβούνιο, κ.α.), και μέσω αυτών εκπροσωπεί περίπου ένα εκατομμύριο δικηγόρους σε όλη την Ευρώπη. Το CCBE έχει αναγνωριστεί από τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. και τα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια ως εκπρόσωπος όλων των Δικηγόρων της Ευρώπης και των Συλλόγων τους.

Στις 29 και 30 Νοεμβρίου 2012 έλαβαν χώρα στο Δικαστικό Μέγαρο του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στο Στρασβούργο οι εργασίες της Ολομέλειας που περιλάμβαναν:

Στις 29-11-2012 πραγματοποιήθηκε Ημερίδα (Roundtable) με θέματα:

1. Πρόσφατες εξελίξεις που φέρνουν την Ευρωπαϊκή Ένωση εγγύτερα στο σύστημα της Συνθήκης

2. Ο ρόλος του δικηγόρου ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
3. Δίκαιο Επιχειρήσεων και η Ευρωπαϊκή Συνθήκη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Επίσης την ίδια ημέρα συνεδρίασαν και οι Επιτροπές στη Νομική Σχολή.

Στις 30-11-2012 στη Συνεδρίαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου εξελέγη για το έτος 2013 (η θητεία είναι ετήσια) ομόφωνα Πρόεδρος του εν λόγω ανωτάτου αντιπροσωπευτικού οργάνου όλων των Ευρωπαίων Δικηγόρων ο δικηγόρος Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά κ. Ευάγγελος Τσουρούλης. Η εκλογή του αποτελεί μεγάλη τιμή για το Ελληνικό Δικηγορικό Σώμα. Είχε προηγηθεί στις 27 Νοεμβρίου 2010 η εκλογή του στη θέση του Β' Αντιπροέδρου. Κατά την διάρκεια των 52 ετών από τη δημιουργία του CCBE έχουν ανακηρυχθεί άλλοι δύο Έλληνες Πρόεδροι του Οργάνου, το 1989 ο κ. Ν. Κουτρομπής και το 1999 ο κ. Σ. Φέλιος.

Τα θέματα που απασχόλησαν την ολομέλεια, αφού προηγήθηκαν ομιλίες του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου κ. Dean Spielmann και του Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης (CEPEJ) κ. Stéphane Leyenberger, και προβολή βίντεο με το μήνυμα της Επιτροπής για τη Δικαιοσύνη, τα θεμελιώδη Δικαιώματα και την Ιθαγένεια, κας Viviane Reding, ήταν:

α) Μεταφορά της έδρας, τροποποίηση του σχεδίου του καταστατικού, ετήσια έκθεση δραστη-

Ο στόχος του CCBE είναι να τιμήσει διακεκριμένους δικηγόρους/οργανώσεις των δικηγόρων που έχουν επιδείξει εξαιρετική αφοσίωση και θυσιάζονται για να διατηρήσουν τις θεμελιώδεις αξίες

- ριοτήτων, έκθεση προέδρων των επιτροπών, προϋπολογισμός, το σχέδιο προϋπολογισμού για το 2013, συνδρομές, το μέλλον των πόρων
- β) Κανονισμός σχετικά με την ηλεκτρονική αναγνώριση, σχέδιο CCBE επί των προτεινόμενων ρυθμίσεων για την ηλεκτρονική ταυτοποίηση
- γ) Δικαιοσύνη για την ανάπτυξη -Justice for Growth
- δ) Ποινικό δίκαιο, μέτρα σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο κατά την ποινική διαδικασία και το δικαίωμα επικοινωνίας μετά τη σύλληψη
- ε) Εκπαίδευση
- στ) Προς ένα ενιαίο κώδικα δεοντολογίας
- ζ) Θέματα Ευρωπαϊκού Ιδιωτικού Δικαίου, διάσκεψη για το κοινό ευρωπαϊκό δίκαιο των πωλήσεων, ενημέρωση για Προγράμματα, anti-Money Laundering, Cloud computing, αξιολόγηση των οδηγιών των Δικηγόρων, πιθανές συνέπειες της αναθεώρησης της Οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα, Ανθρώπινα Δικαιώματα-CCBE Βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Από το 2007 το Συμβούλιο των Δικηγορικών Συλλόγων της Ευρώπης (CCBE) έχει αρχίσει να απονέμει Βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Το Βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για το έτος 2011 απονεμήθηκε στον κ. Abderrazak Κοιλάνι, υπό την ιδιότητά του ως προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου της Τυνησίας, για την αφοσίωσή του στα ανθρώπινα δικαιώματα, ιδίως κατά τη

διάρκεια της αραβικής Επανάστασης (2010-2011). Το Βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του 2010 δόθηκε στους δικηγόρους του Μεξικού David Pena Rodriguez και Κάρλα Micheel Salas Ramirez, μέλη της Εθνικής Ένωσης των Δημοκρατικών Δικηγόρων (ΑναΔ). Οι David Pena Rodriguez και Κάρλα Micheel Salas Ramirez είναι οι δικηγόροι που εκπροσωπούν τις οικογένειες των θυμάτων όσον αφορά στις αδιερεύνητες δολοφονίες γυναικών στην υπόθεση Campo Algodonero, επίσης γνωστή ως Ciudad Juarez feminicides.

Το Βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του 2009, χορηγήθηκε μετά θάνατον στο δολοφονημένο Ρώσο δικηγόρο Stanislav Markelov. Το Βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του 2008 χορηγήθηκε στον Li Herping, ένα πολύ γνωστό Κινέζο δικηγόρο, και στην ομάδα των Ισπανών δικηγόρων οι οποίοι εκπροσωπούσαν κατηγορούμενους και θύματα στη δίκη σχετικά με τις βομβιστικές επιθέσεις στο σιδηροδρομικό δίκτυο της Μαδρίτης στις 11 Μάρτη του 2004.

Το βραβείο δόθηκε για πρώτη φορά το 2007 στην οργάνωση των δικηγόρων Sans Frontières: Δικηγόροι χωρίς σύνορα (ASF).

Το Βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων CCBE δημιουργήθηκε για αρκετούς λόγους. Υπάρχουν πολλά βραβεία για ανθρώπινα δικαιώματα σε διεθνές επίπεδο, αλλά μόνο λίγα για να τιμήσουν δικηγόρους ειδικότερα. Επιπλέον, δεν υπάρχει σήμερα Βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ειδικά σχεδιασμένο για να αναγνωρίσει το έργο του Ευρωπαϊκού δικηγόρου. Ο στόχος του CCBE είναι

να τιμήσει διακεκριμένους δικηγόρους/οργανώσεις των δικηγόρων που έχουν επιδείξει εξαιρετική αφοσίωση και θυσιάζονται για να διατηρήσουν τις θεμελιώδεις αξίες. Θα είναι επίσης ένα αποτελεσματικό και χρήσιμο εργαλείο για την μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση στις βασικές αξίες του νομικού επαγγέλματος.

Το βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων CCBE, το οποίο κατ' αρχή θα πρέπει να χορηγείται σε ετήσια βάση, αποτελείται από ένα πιστοποιητικό που εκδίδει το CCBE, αλλά το πραγματικό βραβείο είναι η δημόσια αναγνώριση του έργου που έχει αναλάβει ο δικηγόρος/οργάνωση δικηγόρων. Το πιστοποιητικό παραδίδεται επίσημα στο νικητή από τον Πρόεδρο CCBE στην Ολομέλεια. Το CCBE καλύπτει τα έξοδα ταξιδιού και τα έξοδα διαμονής για τη απονομή των βραβείων.

Το βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων CCBE χορηγείται σε δικηγόρο ή οργάνωση δικηγόρων που προσέδωσε τιμή στο νομικό επάγγελμα με τη διατήρηση των υψηλότερων επιπέδων της επαγγελματικής και προσωπικής συμπεριφοράς στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το πεδίο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων πρέπει να ερμηνεύεται κατά την δυνατόν ευρύτερη έννοια (αυτό θα επιτρέψει, για παράδειγμα, τη δυνατότητα να απονεμηθεί σε δικηγόρο ο οποίος ο ίδιος είναι το θύμα της παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων).

Διαδικασία για την ανάδειξη των υποψηφίων για το Βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων CCBE

- Οι υποψήφιοι για το βραβείο πρέπει να προτείνονται μόνο μέσω Συλλόγου μέλους ή παρτηρητή και Εταιρειών Νόμου του CCBE.
- Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων CCBE είναι αρμόδια για την εξέταση των αιτημάτων και για την υποβολή πρότασης σχετικά με το

νικητή στη Μόνιμη Επιτροπή.

- Η Μόνιμη Επιτροπή είναι αρμόδια για τη λήψη της απόφασης για να απονεμίσει το βραβείο σε έναν υποψήφιο.

Χρονοδιάγραμμα

- **Έναρξη (Φεβρουάριος):** Η πρόσκληση υποβολής υποψηφιοτήτων υποβάλλεται στις αντιπροσωπείες CCBE.
- **Τέλος Απριλίου:** Προθεσμία για τις αντιπροσωπείες CCBE να υποβάλουν υποψηφιότητες.
- **Μάιος:** Οι υποψηφιότητες εξετάζονται από την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
- **Σεπτέμβριος:** Ο νικητής επιλέγεται από τη Μόνιμη Επιτροπή επί τη βάσει των προτάσεων της επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
- **Νοέμβριος:** Το βραβείο επίσημα απονέμεται στο νικητή από τον Πρόεδρο του CCBE στη Σύνοδο Ολομέλειας.

CCBE Βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων 2012 / Prix des droits de l'homme du CCBE 2012

Ο Βραβευθείς του 2012

Το CCBE Βραβείο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων 2012 απονέμεται στο δικηγόρο της Λευκορωσίας Πάβελ Sapelko, έναν από τους πιο γνωστούς δικηγόρους και υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λευκορωσία.

Ο κ. Sapelko είχε ένα σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη με επιμονή και θάρρος των αξιών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λευκορωσία. Υποστήριξε την εκστρατεία «Ακτιβιστές για τα ανθρώπινα δικαιώματα κατά της θανατικής ποινής» για την κατάργηση της θανατικής ποινής στη Λευκορωσία, το μόνο κράτος στην Ευρώπη όπου εξακολουθεί να εφαρμόζεται. Συμμετείχε επίσης στην υπεράσπιση των μελών της αντιπολίτευσης και πολιτικών κρατουμένων. Ο κ. Sapelko συνέχισε την νομική εργασία του, ανεξάρτητα από τις

πολλαπλές απειλές από τις κρατικές αρχές εναντίον του και τον αποκλεισμό του από το Δικηγορικό Σύλλογο Μινσκ, ως αποτέλεσμα της πίεσης από το κράτος. Τώρα εργάζεται ως σύμβουλος για το Κέντρο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Viasna» (Ανοιξη) και υποστηρίζει τα θύματα του καθεστώτος και των οικογενειών τους. Το Κέντρο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πρέπει να λειτουργεί ως «υπόγεια» οργάνωση, εξαιτίας της πολιτικής κατάστασης σύμφωνα με την οποία οι κρατικές αρχές αρνούνται να του χορηγήσουν νομιμοποίηση ως επίσημη ένωση σύμφωνα με το νέο νόμο.

Ακολουθεί απόσπασμα της ομιλίας του κ. Sarelko, που κατά την απονομή δόθηκε στη ρωσική γλώσσα:

«Σήμερα είναι μία πολύ σπουδαία μέρα για τη ζωή μου. Όπως για κάθε δικηγόρο που του εμπιστεύονται οι πελάτες του ακόμη και με τις ζωές τους. Αισθάνθηκα έτσι όταν μετά από χρόνια στασιμότητας, για πρώτη φορά ο Δικηγορικός Σύλλογος Μινσκ με ανοικτές και δημοκρατικές εκλογές εξέλεξε την ηγεσία του. Συγκινήθηκα όταν εκλέχτηκα μέλος του από τους συναδέλφους. Είχαμε να αντιμετωπίσουμε τις απόπειρες του Υπουργού Δικαιοσύνης για παρέμβαση στη επαγγελματική μας δραστηριότητα, όμως η φύση της σχέσης μας με τον Υπουργό Δικαιοσύνης ήταν αμφιλεγόμενη, γιατί σύμφωνα με τον νόμο που ίσχυε εκείνη την εποχή, ο υπουργός δεν μπορούσε ούτε να ανακαλέσει μια απόφαση του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου, ούτε να πάρει ευθέως μέτρα κατά των δικηγόρων.

»Τα γεγονότα της 19-12-11 έβαλαν τέλος στις ελπίδες μου ότι δημοκρατικές αλλαγές μπορεί να είναι πιθανές για ένα μοναδικό ίδρυμα σε μία μη δημοκρατική χώρα. Λίγες ημέρες μετά τις εκλογές οι προεδρικοί υποψήφιοι, οι επικεφαλής των εκλεκτορικών εδρών και η αντιπολίτευση συνελήφθησαν. Εκατοντάδες ειρηνικών διαδηλωτών

παραπέμφθηκαν με διάφορες κατηγορίες. Οι δικηγόροι του Μινσκ τους υπερασπιστήκαμε.

»Υπήρχε η απροθυμία των αρχών να παράσχουν αμερόληπτες πληροφορίες για τους κρατούμενους, ή δημοσίως διακινούσαν ψέματα για την κατάσταση. Τα Μέσα μπορούσαν να έχουν αμερόληπτες πληροφορίες για τους κρατούμενους μέσω των δικηγόρων τους και οι κρατούμενοι επίσης μόνο μέσω των δικηγόρων τους. Κρατήθηκαν στην φυλακή της KGB, όπου αρνούνταν στους δικηγόρους την πρόσβαση στους πελάτες τους. Ο δικηγόρος μέχρι το τέλος της ανάκρισης μπορούσε να επικοινωνήσει με τον πελάτη του μόνο με την παρουσία ενός ανακριτή που παρεμπόδιζε την επικοινωνία δικηγόρου- πελάτη. Το Κράτος ξεκίνησε μία εκστρατεία κατά των δικηγόρων των Προεδρικών Υποψηφίων ότι δήθεν παραβιάζουν τον νόμο, επειδή οι δικηγόροι κατήγγειλαν για σωματικά βασανιστήρια και παραβίαση των δικαιωμάτων τους κατά την διαδικασία.

»Το Φεβρουάριο του 2012 ο Υπουργός Δικαιοσύνης απέβαλε από το σύλλογο 4 δικηγόρους που υπερασπίστηκαν ένα προεδρικό υποψήφιο που είχε υποστεί βασανιστήρια στην φυλακή και μία δημοσιογράφο. Και εμένα με απέβαλαν. Ένα χρόνο μετά, ένας καινούργιος νόμος ψηφίστηκε σύμφωνα με τον οποίο δεν υπάρχει ανεξάρτητο σώμα, αλλά ελέγχεται από την κυβέρνηση. Οπότε το βραβείο ανήκει σε αυτούς που πολέμησαν δίπλα μου, και επικύρωσαν την έννοια της ανεξάρτητης δικηγορίας, που δεν πρόδωσαν τις αρχές τους και τα συμφέροντα των εντολών τους. » Τώρα δύο χρόνια μετά με την υποστήριξη του CCBE, βλέπουμε τη δέσμευση για αλληλεγγύη μεταξύ των δικηγόρων. Οι πράξεις μιλούν πιο δυνατά από τα λόγια. Ο σύλλογος Λευκορωσίας θα έχει δύσκολες ώρες. Θα έρθει όμως η στιγμή που εμείς, οι δικηγόροι της Λευκορωσίας, θα πάρουμε τη θέση που δικαιούμαστε ανάμεσα στους Ευρωπαίους δικηγόρους και η Λευκορωσία στα ευ-

ρωπαϊκά κράτη.

»ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ τους συναδέλφους που μας στήριξαν και αυτό μας έδωσε τη βεβαιότητα ότι κάναμε το σωστό όταν αποφασίσαμε να μην παραιτηθούμε από τις αρχές μας και τον αγώνα κατά της δικτατορίας.»

Περαιτέρω ως προς τις συνεδριάσεις των Επιτροπών στις 29-11-12

1. Επιτροπή Εκπαίδευσης CCBE

Σύμφωνα με την ενημέρωση της κας Γαλανπούλου, μέλους της Ελληνικής Αντιπροσωπείας κατά τη Συνεδρίαση της Επιτροπής Εκπαίδευσης CCBE στις 29-11-2012:

Προσκεκλημένος στη συνεδρίαση της Επιτροπής ήταν ο Ιταλός δικαστής στο Συμβούλιο της Ευρώπης Roberto Rivello, υπεύθυνος για το πρόγραμμα νομικής επιμόρφωσης HELP (Human Rights Education for Legal Professionals – εκπαίδευση νομικών για τα ανθρώπινα δικαιώματα). Ο κ. Rivello παρουσίασε αναλυτικά το πρόγραμμα, το οποίο απευθύνεται σε δικαστές, εισαγγελείς και δικηγόρους και το οποίο αποτελεί πρωτοβουλία τόσο του Συμβουλίου της Ευρώπης όσο και του Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθώς έχει παρατηρηθεί ότι οι αιτήσεις για παροχή νομικής προστασίας που προέρχονται από ορισμένα κράτη απορρίπτονται σε ποσοστό 95% για τυπικούς λόγους. Έτσι, δημιουργήθηκε αφενός μεν ιστότοπος (help.ppa.coe.int), όπου μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να λαμβάνουν πληροφορίες στις εθνικές τους γλώσσες, αφετέρου δε σχεδιάζονται προγράμματα εκπαίδευσης εξ αποστάσεως για δικηγόρους. Το HELP, ανάλογα με τις ανάγκες καθώς και τις αιτήσεις που θα δεχτεί, μπορεί να βοηθήσει στη διοργάνωση σεμιναρίων (να παρέχει το υλικό για τις παρουσιάσεις, πρόσβαση στον ιστότοπο, ειδικούς για διαλέξεις, πιστοποιητικά παρακολούθησης κλπ). Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει ορίσει συνδέσμους επικοινωνίας για το HELP σε κάθε ένα από τα

47 κράτη μέλη του, προκειμένου να συλλεχθούν πληροφορίες για την πιθανή συνεργασία και βοήθεια που χρειάζονται οι νομικοί σε κάθε κράτος. Σύνδεσμος επικοινωνίας του προγράμματος HELP στην Ελλάδα έχει οριστεί ο κ. Πέτρος Αλικάκος, Πρωτοδίκης στη Θεσσαλονίκη.

2. Επιτροπή PECO -ΠΕΚΟ (Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης)

Την επιτροπή απασχόλησαν:

i. Γεωργία

Η επιτροπή PECO παρακολούθησε εκ του σύγγυς τις εξελίξεις στη Γεωργία όσον αφορά τις εκλογές στο Κοινοβούλιο και το σχηματισμό της νέας κυβέρνησης τον Οκτώβριο του 2012. Η νέα Υπουργός Δικαιοσύνης κα Tsulukiani εργάστηκε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για δέκα χρόνια.

Παρών στη συνεδρίαση ήταν ο πρόεδρος του δικηγορικού Συλλόγου κ. Zaza Khatiashvili. Γίνονται ενέργειες για την ασφάλεια των δικηγόρων που διατρέχουν κίνδυνο (σχετικά με το αίτημα ασύλου της Lali Jimsherashvili προς τις βελγικές αρχές, η οποία τον Οκτώβριο του 2011 «υπό έρευνα» από τις αρχές της Διοίκησης Τιφλίδα της Γεωργίας) ή έχουν φυλακιστεί. Ο επικεφαλής της Επιτροπής Rupert D'Cruz ανέφερε ότι πέντε φυλακισμένοι δικηγόροι θεωρούνται πολιτικοί κρατούμενοι, ενώ η νέα Υπουργός εξετάζει την μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος. Ασχολείται με το θέμα και η International Bar Association Ινστιτούτο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου -IBA HRI- που εξέδωσε έκθεση σχετικά με τη Γεωργία.

ii. Δραστηριότητες του Γαλλικού Δικηγορικού Συλλόγου για το Νότιο Καύκασο –Γεωργία, Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν

Πραγματοποιήθηκε σεμινάριο στις 14 Νοεμβρίου στο Παρίσι με θέματα:

Δικαίωμα σε δίκαιη δίκη: στις άνω τρεις χώρες δεν υπάρχει ισότητα των διαδίκων, διότι η ποινική δίωξη έχει περισσότερη δύναμη.

Επίσης υπάρχουν δυσκολίες ως προς το δικαίωμα των κατηγορουμένων σε δικηγόρο της επιλογής τους. Για παράδειγμα, στην Αρμενία υπάρχει ειδικός ερευνητής που ελέγχει ως προς την επιλογή του δικηγόρου. Στη Γεωργία γίνονται συζητήσεις για τα προβλήματα σε σωφρονιστικά καταστήματα, όπου υπάρχουν καταγγελίες για βασανιστήρια και εξευτελιστική μεταχείριση. Στο Αζερμπαϊτζάν, δεν είναι ασφαλές για τον δικηγόρο να υπερασπιστεί δημοσιογράφους, γιατί μπορεί να αντιμετωπίσει κίνδυνο διαγραφής του από τον Σύλλογο. Στην Αρμενία, ο ίδιος κίνδυνος υπάρχει για την υπεράσπιση της αντιπολίτευσης, και για την υπεράσπιση μειονοτικών ομάδων.

Ως προς το ρόλο του Δικηγορικού Συλλόγου στην προστασία των δικηγόρων, η πιο δύσκολη κατάσταση υφίσταται στο Αζερμπαϊτζάν, όπου ο Σύλλογος δεν είναι ανεξάρτητος αλλά σε συγχώνευση με το Υπουργείο και η πειθαρχική διαδικασία δεν είναι σαφώς καθορισμένη με κίνδυνο αυθαιρεσιών. Οι δικηγόροι διώκονται και αντιμετωπίζονται συχνά με περιφρόνηση και απαξίωση από τους δικαστές. Πολύ λίγοι ανεξάρτητοι δικηγόροι υπάρχουν, το πολύ 10. Επομένως η κατάσταση στο Αζερμπαϊτζάν είναι η πιο απαισιόδοξη. Ο επικεφαλής της Επιτροπής Rupert D'Cruz εξήγησε ότι το CCBE προσπάθησε να επικοινωνήσει με το Δ.Σ. Αζερμπαϊτζάν, χωρίς επιτυχία.

iii. Ουκρανία

Τον Ιούλιο του 2012 εγκρίθηκε νέος νόμος για τους δικηγόρους και υποτίθεται ότι θα δημιουργηθεί ένας εθνικός Σύλλογος.

iv. Συμβούλιο της Ευρώπης - Πρόγραμμα HELP –ΒΟΗΘΕΙΑ (βλ.άνω)

Αρχικά το πρόγραμμα αυτό ξεκίνησε το 2006 για τους δικαστές και τους εισαγγελείς. Το 2011

επεκτάθηκε και για τους δικηγόρους. Τον Ιούνιο του 2012 στο Στρασβούργο έγινε μια διάσκεψη δικτύωσης. Υπήρξαν κάποιες εκδηλώσεις για το πρόγραμμα HELP στην Τσεχική Δημοκρατία και τη Λιθουανία. Έγιναν e-learning μαθήματα για το οικογενειακό δίκαιο και τα ανθρώπινα δικαιώματα σε Ουκρανούς δικαστές και θα δοκιμαστεί επίσης στη Ρωσία μαζί με το e-learning μάθημα για τα κριτήρια παραδεκτού προσφυγής στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου- ECoHR. Το Συμβούλιο της Ευρώπης συνεργάζεται στενά με τα μέλη του σχετικά με τους λόγους απαραδέκτου. Η ιστοσελίδα HELP χρησιμοποιείται ως πλατφόρμα όπου δημοσιεύεται κάθε εκδήλωση για την εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα.

v. Φορολογικές ταμειακές μηχανές σε Κροατία - Σερβία -Τουρκία

Εστάλησαν επιστολές από το CCBE.

vi. Αναφέρθηκε ότι για την Τουρκία υπάρχει η υπόθεση της δίκης 43 Κούρδων δικηγόρων, όπου εστάλησαν παρατηρητές από τη Γαλλία. Είναι όμως δύσκολο να αποκτήσουν πρόσβαση στις συνεδριάσεις, ενώ η επόμενη συνεδρίαση θα είναι στις 3 Ιανουαρίου.

vii. Μολδαβία

Υπάρχει αναστάτωση στο Δικηγορικό Σύλλογο της Μολδαβίας με το νέο νόμο, που προβλέπει ότι θα εκδίδονται οι άδειες για τους δικηγόρους από το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

viii. Σλοβενία

Υπογράφηκε Διακήρυξη για την αυτονομία και την ανεξαρτησία του δικηγορικού επαγγέλματος στη Σλοβενία.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΗ

24

Ελευθέριος Σισμανίδης
Εφέτης Θεσσαλονίκης

Στις 3 Οκτωβρίου 2012 τελέστηκε Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίας Σοφίας Θεσσαλονίκης, προς μνήμη του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου, προσίατη των Νομικών. Κατά τη διάρκεια της Θείας Λειτουργίας ο Εφέτης Θεσσαλονίκης Ελευθέριος Σισμανίδης εκφώνησε ομιλία, το περιεχόμενο της οποίας έχει όπως ακολούθως εκτίθεται.

Τίμιο Πρεσβυτέριο, σεβαστοί εκπρόσωποι των Αρχών, αγαπητοί συνάδελφοι Νομικοί και ευσεβείς αδελφοί.

Όπως είναι γνωστό, η 3η Οκτωβρίου είναι αφιερωμένη από την Εκκλησία μας στη μνήμη του Αγίου Ιερομάρτυρος Διονυσίου του Αρεοπαγίτου. Ταυτοχρόνως, όμως, την ημέρα αυτή ο νομικός κόσμος της Χώρας, εμείς οι δικαστές, οι δικηγόροι και οι συνεργάτες μας, έχουμε τη γιορτή μας! Διότι, πριν από αρκετά χρόνια, από το έτος 1991, καθιερώθηκε επίσημα με νόμο της πολιτείας ως προστάτης των Νομικών ο Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης.

Μια σημαντική, πολιτική και εκκλησιαστική, προσωπικότητα, που έζησε κατά τον πρώτο αιώνα μετά το Χριστό. Ήταν βαθύς γνώστης των φιλοσοφικών συστημάτων και της ρητορικής. «Πλούτω δε και συνέσει και σοφία των απάντων υπερέχων», κατά τον ποιητή Θεοφάνη. Είχε μάλιστα λάβει σε σχετικά νεαρή ηλικία τον επίζηλο τίτλο του Αρεοπαγίτη. Ο Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης προσχώρησε στον Χριστιανισμό μετά το κήρυγμα του Αποστόλου Παύλου στον Άρειο Πάγο

«τινές άνδρες κολληθέντες επίστευσαν αυτώ, εν οίς και Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης» (Πραξ. 17' 34). Στα χρόνια εκείνα λοιπόν της παρακμής του Ελληνικού κόσμου, όπου το ένδοξο παρελθόν της σκέψης και της φιλοσοφίας δεν αρκούσε να στοιχειοθετήσει το μέλλον, ο Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης επέλεξε τις νέες κατευθύνσεις που πρόβαλε ο Απόστολος Παύλος, κατά την ομιλία του. Ο Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης, ως πρότυπο δικαστικού λειτουργού, γνώριζε την ανθρώπινη αδυναμία προσέγγισης της αλήθειας. Γι' αυτό, στο άκουσμα του Αποστόλου Παύλου στην Πνύκα να κάνει λόγο για την μία και μοναδική αλήθεια, έσπευσε να τη γνωρίσει. Η ιδιαίτερη συνομιλία με τον Απόστολο Παύλο για τη δικαιοσύνη στον κόσμο και τα κοινά τους ενδιαφέροντα, ως νομικών, γέμισε το κενό που είχε μέσα του, ως υπηρέτης της Δικαιοσύνης.

Η συνεισφορά του στο σημερινό νομικό πολιτισμό είναι μεγάλη, καθώς με τρόπο σαφή και επίμονο προσπάθησε να εισαγάγει τις χριστιανικές αξίες στον ανθρώπινο νόμο. Ιδίως αρχές όπως η αρχή της επιείκειας και η αρχή *in dubio pro libertate* (εν αμφιβολία υπέρ της ελευθερί-

ας), πηγάζουν από την εισαγωγή των αρχών του ουμανισμού στον ανθρώπινο νόμο. Στον Άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη δεν αρκούσε η μέχρι τότε ύψιστη εντολή, το «ο συ μισείς ετέρω μη ποιήσεις», του Κλεόβουλου του Ρόδιου, που πρόβαλαν οι πρόγονοί μας με την πράγματι θαυμαστή καλλιέργεια της ηθικής φιλοσοφίας, στις σχέσεις των ανθρώπων, με τη μορφή της απαγόρευσης. Οι αρχαίοι Έλληνες είχαν μορφοποιήσει τις ενόχες του παραβάτη του ηθικού νόμου ως Ερινύες και τόνιζαν με ιδιαίτερη έμφαση ότι η ύβρις, η αλαζονική δηλαδή καταπάτηση του θείου νόμου, επιφέρει τη θεία τιμωρία. Ο Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης επιζητούσε όμως κάτι παραπάνω. Και αυτό το συνάντησε στην ρήση του Κυρίου μας: *«Πάντα ουν όσα αν θέλητε ίνα ποιώσιν υμίν οι άνθρωποι, ούτω και υμείς ποιείτε αυτοίς»* (Ματθ. ζ' 12), δηλαδή όλα όσα θέλετε να σας κάνουν οι άνθρωποι, κάνετε και σεις τα ίδια σ' αυτούς. Ο Κύριος μας, ο Ιησούς Χριστός, με τα λόγια του αυτά, που όπως λέχθηκε αποτελούν τον χρυσό κανόνα της ευαγγελικής διδασκαλίας, πρότεινε στη θέση της άρνησης και του περιορισμού του κακού, την αποδοχή του καλού. Και αυτή η εντολή αποτελεί το θεμέλιο της κρίσεώς του: *«επεινάσα γαρ, και εδώκατέ μοι φαγείν, εδίψησα, και εποτίσατέ με, ξένος ήμην, και συνηγάγετέ με, γυμνός, και περιεβάλετέ με, πσθένησα, και επεσκεψασθέ με, εν φυλακή ήμην, και ήλθετε προς με»* (Ματθ. κε' 35, 36).

Ο Ιησούς Χριστός κατήργησε τον ιδεαλισμό των αρχαίων Ελλήνων υποκαθιστώντας τις έννοιες, με τις οποίες εκφράζονταν τα αποκαλούμενα πανανθρώπινα ιδανικά, με το Πρόσωπό του. Η δικαιοσύνη, η ελευθερία, η αλληλεγγύη, η ειρήνη, η αλήθεια έπαψαν να αποτελούν θαυμαστούς ορισμούς διανοητών και έγιναν Πρόσωπο, το πρόσωπο του Χριστού. Αυτή τη διδασκαλία αποδέχθηκε ο Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης. Με ζήλο και θέρμη την διέδωσε, περιοδεύοντας σε πολλά μέρη της Δύσης, όπου κήρυξε τον ευαγγελικό λόγο και ερμήνευσε τις ιερές γραφές. Όταν έφθασε στο Παρίσι συνελήφθη και αργότερα μαρτύρησε δια ξίφους επί Δομιτιανού, το έτος 96 μ.Χ.. Μαζί του μαρτύρησαν και δύο μαθητές του, ο Ρουστικός και ο Ελευθέριος.

Είναι πολλά τα κοινά σημεία της εποχής μας με την εποχή κατά την οποία έζησε ο Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης. Και τότε υπήρχε μία μορφή παγκοσμιοποίησης ανάλογη με αυτήν που επιχειρείται σήμερα. Η φορολογία ήταν απάνθρωπη. Το ανθρώπινο πρόσωπο συνετριβέτο, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του Καίσαρος. Είναι γνωστοί οι εξανδραποδισμοί και τα βασανιστήρια που υφίσταντο οι άνθρωποι από τους τότε δυνάστες. Ακόμη είναι γνωστά τα έκλυτα ήθη της τότε κοινωνίας, αντίστοιχα προς τη φαυλότητα των «θεών» που ελάτρευαν οι άνθρωποι. Και σήμερα η κρίση που αντιμετωπίζουμε δεν είναι μόνον οικονομική, αλλά και θεολογική και ηθική. Κρίση θεολογική, διότι μεταίρονται όρια αιώνια, τα οποία έθεσαν οι άγιοι Πατέρες (πρβλ. Παροιμ. κβ' 28), και αντικαθίστανται από ξενόφερτες «θεολογίες». Αυτές οι «θεολογίες» άδειασαν τις Εκκλησίες της Ευρώπης και κινδυνεύουν να αδειάσουν και τους δικούς μας Ναούς, διότι καλλιεργούν τον ορθολογισμό και τον σκεπτικισμό. Κρίση ηθική, διότι ο πολιτισμός μας όλο και περισσότερο εδράζεται στη φιλαυτία, στον εγωκεντρισμό, την αιχμαλωσία στο εγώ μας, τη λατρεία του ατομικού συμφέροντος, του οικογενειακού, του τοπικού, του εθνικού.

Αποτέλεσμα της θεολογικής και ηθικής κρίσεως είναι η οικονομική κατάσταση που βιώνουμε σήμερα σε πολλές χώρες του κόσμου, και ιδιαίτερα εμείς στον Νότο της Ευρώπης, η οποία έχει οδηγήσει εκατομμύρια ανθρώπων σε κατάθλιψη και συχνά σε απόγνωση. Σήμερα όλο και περισσότερο συνειδητοποιείται ότι η οικονομική αυτή κρίση είναι αποτέλεσμα μιας γενικότερης κοινωνικής κρίσεως, μιας κρίσεως αξιών. Αποτελεί συνέπεια μιας θεωρητικής αντιλήψεως σχετικά με τον άνθρωπο και τη φύση, η οποία, στην εποχή του ευδαιμονισμού, κινήθηκε σε εντελώς διαφορετική κατεύθυνση από τη χριστιανική. Απωθώντας από τη συνείδηση των ανθρώπων και της κοινωνίας την πίστη στον θεό, στον θεό της αλήθειας, της δικαιοσύνης και της αγάπης, ο σύγχρονος άνθρωπος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, αφού δεν υπάρχει θεός, όλα επιτρέπονται. Ο σεβασμός προς το ανθρώπινο πρόσωπο αντικαταστάθηκε από τη δεσποτεία απρόσωπων θεσμών και δυνάμεων. Ο τονισμός της ελευ-

θερίας του ανθρώπου υπεχώρησε δίνοντας έμφαση στην απόλυτη ελευθερία της αγοράς. Έτσι, από κοινωνία ελευθέρων προσώπων φθάσαμε στο σημείο ολόκληροι λαοί να γίνονται υποψήφιοι δούλοι απρόσωπων ομάδων, ανωνύμων εμπόρων του χρήματος που ρυθμίζουν βασικά τις οικονομίες των λαών, οι οποίοι είναι γνωστοί ως «αγορές».

Στο γεγονός λοιπόν ότι ο άνθρωπος έβγαλε το θεό από τη ζωή του οφείλεται σήμερα όλη αυτή η κατάσταση που βιώνουμε. Στο ότι δηλαδή ο άνθρωπος ξέχασε το θεό παντελώς, παραβλέποντας και μη ακολουθώντας τη διδασκαλία Του. Και επιπλέον με το να επιλέγει ο σημερινός άνθρωπος συνειδητά αντίθετους δρόμους απ' αυτούς που Εκείνος όρισε κατά τη δημιουργία του κόσμου, μη αποδεχόμενος την οδό της αληθείας την οποία συστηματικά διαστρέβλωνε και συνεχίζει να διαστρεβλώνει σε μια προσπάθεια να εντάξει τα σχέδια του θεού μέσα στις εγωπαθείς αντιλήψεις του περί της ζωής.

Λησμονούμε λοιπόν, ως ορθόδοξοι χριστιανοί, ότι τα οδυνηρά γεγονότα, όπως τονίζει ο Όσιος Μάρκος ο Ασκητής, χαρίζουν μνήμη θεού στον συνετό άνθρωπο και προκαλούν αντιστοίχως θλίψη σ' εκείνον που έχει ξεχάσει τον θεό. Γιατί εύκολα θα διαπιστώσουμε ρίχνοντας μια ματιά σήμερα στην ευλογημένη από τον τριαδικό θεό χώρα μας ότι ως ανήμερα θεριά στέκονται η θλίψη και η απόγνωση, η απελπισία και η απογοήτευση, η αβεβαιότητα για το αύριο. Οι διάφορες δημοσκοπήσεις άλλωστε καταγράφουν την τραγική αυτή εικόνα που στην ουσία δείχνει, δυστυχώς, το γεγονός της λήθης του θεού από την πλειονότητα του ελληνικού λαού. Καταδεικνύεται στην κυριολεξία η τεράστια απουσία της ειλικρινούς μετανοίας, λογιζομένης κυρίως ως εξόδου και επιστροφής στην ασφάλεια του ουρανού, ως διαφυγής από την καλοστημένη παγίδα μιας εφήμερης επινοήσεως ευημερίας. Μιας ευημερίας που χτίσθηκε με την ψευδαίσθηση ότι το χρήμα και ο πλούτος ταυτίζονται απόλυτα με την ευτυχία!

Δυστυχώς όμως ο πλούτος δεν φέρνει την ευτυχία. Τότε θα αναρωτηθείτε ποιός είναι ο λόγος να παγιδευόμαστε στην ψευδαίσθηση απόκτησής του: Πρόκειται για μια καλοστημένη παγίδα του Σατανά, ο οποίος γνωρίζει καλώς πως να οδηγήσει αυτή τους ανύποπτους ανθρώπους. Κάποιοι μάλιστα από εμάς μοιάζουμε με τον πλούσιο της Ευ-

αγγελικής περικοπής (Λουκ. ιη' 22 – 24), που αν και εφάρμοζε το νόμο του θεού εν τούτοις παρέμεινε εγκλωβισμένος σε εφήμερα πλούτη. Δυστυχώς, παρά την πολύχρονη συνεχιζόμενη δοκιμασία, οι περισσότεροι σήμερα δεν έχουμε καν συνειδητοποιήσει την ανάγκη της προσωπικής αλλαγής, που θα μας απελευθέρωνε από την πονηρή αυτή παγίδα. Και αλλαγή σημαίνει μετάνοια. Και δεν το έχουμε συνειδητοποιήσει γιατί από τις συζητήσεις μας διαπιστώνεται το πόσο εγκλωβισμένοι βρισκόμαστε στα δίκτυα μιας άνομης φιλοσοφίας. Επιμένουμε δηλαδή σήμερα να ανακαλύψουμε σε κοσμικά συστήματα ή σε πρόσωπα άλλων τις αιτίες που απωλέσαμε τον δρόμο προς την απόκτηση αγαθών, τον νεοπλουτισμό, αυτήν την χωρίς κόπο καλοπέραση, την οποία είθισται να ονομάζουμε ανάπτυξη!!! Μας φταίνει πάντα οι άλλοι, γιατί όλο αυτό το χρονικό διάστημα οι άλλοι εξελίσσονταν σε ανταγωνιστές και λογίζονταν ως εχθροί που απειλούν την «ανάπτυξή» μας μέσα σε περιβάλλον πλήρους διαφθοράς και σήψης.

Είναι λοιπόν πράγματι πάρα πολύ δύσκολο από τη μια ημέρα στην άλλη να απαλλαχθούμε από νοσηρές νοσηρές νοσηρές. Και είναι δύσκολο γιατί βασικό μοχλό στις ανθρώπινες σχέσεις έχουμε όλοι ανεξαιρέτως ορίσει την ιδιοτέλεια ή κοινά θα λέγαμε το ατομικό συμφέρον. Και ο μοχλός αυτός έχει ως θεμέλιο λίθο το εγώ! Δηλαδή στηρίζεται σε στοιχεία που είναι παντελώς αντίθετα και ξένα με την Ορθόδοξη διδασκαλία και ζωή, η οποία έχει ως βάση την αγάπη προς τον πλησίον, το θυσιαστικό σταυροαναστάσιμο μονοπάτι της πραγματικής ευτυχίας και αληθινής ζωής.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα της εποχής μας είναι η πνευματική οκνηρία που μας οδηγεί στο πνευματικό κενό. Ο άνθρωπος σήμερα ζει, περισσότερο ίσως από κάθε άλλη εποχή, μέσα στον παραλογισμό ενός ψυχοφθόρου υπερκαταναλωτισμού, μιας πλασματικής ευμάρειας και ενός καταστροφικού αμοραλισμού, που τον παγιδεύουν, δημιουργώντας του επικίνδυνες ψευδαισθήσεις, που δεν μπορούν να του προσφέρουν διέξοδο, όραμα και προοπτική ζωής.

Όσα θλιβερά και ανησυχητικά καταγράφονται στις ημέρες μας συμβαίνουν κατά μέγα μέρος γιατί, εγκλωβισμένοι μέσα σε μία επίπλαστη αυτάρκεια, λησμονήσαμε και απαρνηθήκαμε με τη ζωή μας την ενυπόστατη ελπίδα που είναι ο Κύριός

μας Ιησούς Χριστός, ο Σωτήρας μας. Ο Χριστός είναι Εκείνος όμως που δίδει το πραγματικό νόημα, την αξία, την ομορφιά και το περιεχόμενο στη ζωή και την ύπαρξή μας. Η ακαταίσχυντη ελπίδα, η δύναμη και το φως, που απορρέουν από το μεγαλειώδες γεγονός της θείας Ενανθρωπήσεως, προσφέρουν στον άνθρωπο το ουσιαστικό νόημα και το όραμα που του είναι απαραίτητα για να πορεύεται μέσα στο ιστορικό γίνεσθαι και ταυτόχρονα να το συνδημιουργεί.

Η κρίση των ημερών, αληθινή ή κατασκευασμένη, αποτέλεσμα ανθρώπινων αστοχιών ή σκοτεινών σχεδιασμών, μπορεί να μας οδηγήσει είτε στον περιορισμό του ορίζοντα της ζωής μας, μέσα από την υιοθέτηση μιας βολικής παθητικότητας και ηττοπάθειας, είτε πάλι στον αγώνα για ένα λυτρωτικό άνοιγμα των καρδιών μας προς τον θεό και μέσα από την θυσιαστική αγάπη και προς το συνάνθρωπό μας. «*Ένας άνθρωπος γεμάτος θείο ζήλο μπορεί να μεταμορφώσει μία ολόκληρη πόλη*», λέει ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος.

Αυτή η διαπίστωση καταδεικνύει ακριβώς και τις μεγάλες δυνατότητες γόνιμης προσφοράς που κρύβει ο καθένας μας μέσα του. Το μυστικό για να βρει κανείς τον εαυτό του είναι να τον προσφέρει, όπως μας διδάσκει ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός: «*ος γαρ αν θέλη την ψυχήν αυτού σώσαι, απολέσει αυτήν· ος δ' αν απολέση την ψυχήν αυτού ένεκεν εμού, ευρήσει αυτήν*» (Ματθ. ιστ' 25). Ο τονισμός και η βίωση αυτής της αξίας παραμένει η κατ' εξοχήν προσφορά της Εκκλησίας μας. Η συμπάρασταση προς τους θλιβομένους συνανθρώπους μας, έστω και αν ευθύνονται οι ίδιοι για λάθη και παραλείψεις τους (πρβλ. Ματθ. ΚΕ' 35 – 40). Κανείς άλλος θεσμός δεν μπορεί να εμπνεύσει και να προσφέρει αγάπη και αυτοθυσία. Στο κλασικό: «*σκέπτομαι, άρα υπάρχω*», η Εκκλησία, αντλώντας από τις καλύτερες σελίδες της ιστορίας της, προσθέτει: «*αγαπώ, άρα υπάρχω*», διότι ο τριαδικός θεός είναι Αγάπη, μέσω της οποίας οδηγούμαστε στη λύση και στη σωτηρία.

Αυτή την Αγάπη, που ο Όσιος Ιωάννης, ο συγγραφέας της Κλίμακος, την τοποθετεί στην κορυφή της πυραμίδας των αρετών, την Αγάπη χωρίς όρους και προϋποθέσεις, την Αγάπη χωρίς την προσδοκία της ανταπόδοσης, ας αγωνιστούμε να αποκτήσουμε με τη χάρη και βοήθεια του Αγίου

ου Πνεύματος. Διότι αν προσφέρουμε την αγάπη μας σ' αυτούς που μας αγαπούν, δηλαδή αν γίνεται ως ανταπόδοση ή με την ελπίδα της ανταπόδοσης, τότε έχει μικρή αξία. «*Και ει αγαπάτε τους αγαπώντας υμάς, ποία υμίν χάρις εστί; και γαρ οι αμαρτωλοί τους αγαπώντας αυτούς αγαπώσι*», όπως μας επισημαίνει ο Κύριός μας, ο Ιησούς Χριστός. Τότε θα ευαρεστήσουμε περισσότερο το θεό, όταν μπορέσουμε, με τη χάρη και τη βοήθειά Του, να προσφέρουμε την αγάπη μας στους εχθρούς μας. Τότε, θα έχουμε γίνει «*υιοί υψίστου*»! Διότι και ο θεός «*χρηστός εστί επί τους αχαρίστους και πονηρούς*». Και, όπως ο Πατέρας μας, ο ουράνιος, είναι οικτίρμων προς όλους τους ανθρώπους, έτσι και εμείς καλούμαστε, από τον Υιό Του, τον Ιησού Χριστό και Σωτήρα μας, να γίνουμε οικτίρμονες προς όλους τους αδελφούς μας (Λουκ. Στ' 32 – 36). Δηλαδή η Αγάπη, προσδιορίζεται ως μέτρο τελειότητας στη συμπεριφορά μας. Διότι ο θεός είναι Αγάπη! Από αυτήν κατευθύνεται η Δικαιοσύνη Του! Διότι αυτήν την Αγάπη αξίζουν όλα τα δημιουργήματα του θεού. Και πρέπει να την προσφέρει ο καθένας μας σε όλους τους άλλους, όπως ακριβώς θέλει να την δεχθεί από εκείνους. Τότε μόνο, ο καθένας μας θα έχει προσεγγίσει, κάπως, τη θεία Δικαιοσύνη!

Η μνήμη του Αγίου είναι μίμηση Αγίου. Και, για τους μιμητές τού Αγίου, η δόξα τού Αγίου γίνεται και δική τους δόξα! Ευλογημένοι εμείς σήμερα, που συναχθήκαμε για να τιμήσουμε τον Άγιο Ιερομάρτυρα Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη! Παρηγοριά μας, ο αγώνας του και τα στεφάνια του! Παρηγοριά μας, το ότι ο ζωντανός θεός μας ανέδειξε και αναδεικνύει Αγίους! Παρηγοριά μας, το ότι οι καλοπροαίρετοι αναζητητές βρίσκουν το δρόμο, για να πορευτούν! Είναι μια ελπίδα αυτή! Ελπίδα, που την έχουμε ανάγκη για να φέρουμε σε πέρας τη δύσκολη αποστολή μας, ως νομικών. Για να προασπίσουμε την ειρήνη και την ελευθερία τού λαού μας, μέσα στο σύγχρονο, μεταβαλλόμενο κόσμο. Στην Ελλάδα, της φθοράς των αξιών και των θεσμών. Στην Ευρώπη, της αμφισβήτησης του χριστιανικού της πολιτισμού! Η χάρις του καλού θεού, με τις πρεσβείες του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου, να είναι μαζί με όλους μας. – Αμήν.

ΕΣΕΙΣ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΤΕ ΝΑ ΤΡΑΦΕΙΤΕ ΜΕ 2 ΕΥΡΩ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΚΑΙ ΝΑ ΘΕΡΜΑΙΝΕΣΤΕ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΕΙΜΩΝΑ ΓΙΑ 1 ΩΡΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ;

Μανόλης Λαμτζίδης

Δικηγόρος,

Μέλος του Δ.Σ. & πρώην Πρόεδρος Δ.Σ.Θ.

lamtzidis.e@dsthe.gr

Αντιπροσωπεία του Δ.Σ.Θ. -ανάμεσα στους οποίους και ο γράφων- επισκέφτηκε το 3^ο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) και τις Δικαστικές Φυλακές Διαβατών Θεσσαλονίκης και είχε συνάντηση με τον Διευθυντή, το προσωπικό και τους κρατούμενους-μαθητές.

Ενημερωθήκαμε ότι για τη διατροφή των κρατουμένων το κράτος διαθέτει δύο (2) ευρώ την ημέρα (!!!), το δε πετρέλαιο μέσα σε συνθήκες πολικού ψύχους επαρκεί για να εξασφαλίζει θέρμανση μόνο για μία ώρα (!!!) την ημέρα!

Επίσης, αρκετοί κρατούμενοι λόγω οικονομικής αδυναμίας -αίτηση μετά τον εξαπλασιασμό (!!!) της αξίας του από μισό σε τρία (!!!) ευρώ- δεν είναι σε θέση να προμηθευτούν το ειδικό ένσημο που επικολλάται σε κάθε αίτηση.

Αυτές οι συνθήκες, σύμφωνα με το το άρθρο 1 της Σύμβασης των ΗΕ «Κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας («CAT»)), συνιστούν «βασανιστήρια».

Το προσωπικό του 3ου ΣΔΕ μέσα από υπεράνθρωπες προσπάθειες και μέσα σε αντίξοες συνθήκες κάνει το καθήκον του κατά τρόπο εντυπωσιακό, μεταγγίζοντας την αγάπη για τα γράμματα και τις τέχνες στους κρατούμενους. Αυτό δεν αρκεί, διότι το έργο τους δυσχεραίνεται από τις δυσμενείς συνθήκες διαβίωσης που επικρατούν

τις υπόλοιπες ώρες στους καθαυτό χώρους κράτησης.

Οι συνθήκες αυτές επιδεινώνονται και από τον «υπερπληθυσμό», που εξακολουθεί να παραμένει το κύριο πρόβλημα. Ενώ η χωρητικότητα είναι για 250 άτομα, σήμερα «φιλοξενούνται» 598 (!!!), ενώ π.χ. το

2009 «φιλοξενούνταν» 611 (!!!). Δηλαδή μέσα σε τρία χρόνια -αν και μεσολάβησαν πολλές νομοθετικές πρωτοβουλίες με στόχο την «αποσυμφόρηση» των φυλακών και ενώ έχουν τεθεί σε λειτουργία νέες φυλακές (Γρεβενά, Νιγρίτα)- ο «πληθυσμός» μειώθηκε μόνο κατά 13 (!!!).

Η κοινωνία και το δικαστικό σύστημα «παράγουν» περισσότερους κρατούμενους από όσους μπορεί να «υποδεχτούν» οι φυλακές. Από τους κρατούμενους στα Διαβατά, οι 216 είναι «υπόδικοι» (προφυλακισμένοι), δηλ. ποσοστό 36%, ενώ σύμφωνα και με τις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έπρεπε να υπερβαίνουν το 10%.

Η κατάσταση στις φυλακές έχει φτάσει στο απροχώρητο. Προσβάλλεται βάνουσα η προσωπικότητα των κρατουμένων. Θυμίζω ότι η «τιμωρία» τους γι' αυτό που έκαναν είναι να στερούνται μόνο την ελευθερία τους και κανένα άλλο δικαίωμα.

Κύριοι, εσείς σαν άνθρωποι θα μπορούσατε να τρέφεστε με δύο (2) ευρώ την ημέρα και να θερμαίνεστε μέσα στο χειμώνα για μία (1) ώρα την ημέρα;

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΑΚΥΒΕΥΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ (1912-2012)

Νικόλαος Ι. Μέρτζος
Πρόεδρος της Εταιρείας
Μακεδονικών Σπουδών

Την 26η Οκτωβρίου συμπληρώθηκαν εκατό χρόνια από την Απελευθέρωση της Μακεδονίας και την 13η Οκτωβρίου εκατόν οκτώ χρόνια από τη θυσία του Παύλου Μελά. Σε απόσταση αναπνοής από τις δύο αυτές κορυφαίες επετείους της Μακεδονίας εμείς οι Μακεδόνες τιμούμε σήμερα ευλαβικά τα δύο ορόσημα του Ελληνισμού. Με κομμένη αναπνοή ακούμε τα μηνύματά τους και συγκρίνουμε τα ιστορικά μεγέθη της επικής εκείνης εποχής και της τωρινής. Στους χαλεπούς καιρούς μας είναι περισσότερο επίκαιρα παρά ποτέ. Διδάσκουν, εμπνέουν, οδηγούν.

Αν ακολουθήσουμε ακροποδητί τα ακίβδηλα γεγονότα με προσοχή, το παρελθόν συγκρίνεται απόλυτα με το σημερινό παρόν και φανερώνει ότι το μέλλον μπορεί να έλθει από το παρελθόν ξανά λαμπρό. Η Ιστορία μας φανερώνει ότι, εφ' όσον οι ηγέτες σε όλα τα επίπεδα βρουν την αρετή και αναλάβουν την αποστολή τους, οι Έλληνες θα ξαναβρούμε τον χαμένο εαυτόν μας και τότε όλα είναι εφικτά ακόμη κι όσα φαίνονται εντελώς τρελλά. Τι άλλο, άλλωστε, ήταν η λαμπρή Ελλάδα παρά μια άγια τρέλλα;

Το 1893 η Ελλάδα χρεοκόπησε. Το 1897 είχε συντριβεί στρατιωτικά. Είχε βυθισθεί στην εθνική ταπείνωση και είχε δεθεί στην ξένη εξάρτηση. Η Μακεδονία εθεωρείτο μια χαμένη υπόθεση. Αλλά, το 1904 ξεσπά αυθόρμητος παλλαϊκός συναγερμός και σκληρός Μακεδονικός Αγώνας. Το

1908 ο Ελληνισμός επεκράτησε στη Μακεδονία και, σε τέσσερα χρόνια, η Μακεδονία είχε απελευθερωθεί. Τι χρειάστηκε γι' αυτό; Ένα τίποτε αλλά το παν. Αυτοπεποίθηση και θερμός πατριωτισμός. Αρχοντιά: οι πρώτοι στα πρωτεία, πρώτοι στη φωτιά και οι πλούσιοι όλα τα φλωριά με τα σακιά. Ικανή ηγεσία και εθνική ενότητα.

Ο Μακεδονικός Αγώνας υπήρξε ο προθάλαμος της Ελευθερίας. Ελευθερία, όμως, σημαίνει αυτογνωσία και αυτοθυσία.

Ο Ίων Δραγούμης είναι από τρανή γενιά: ο πάτερρας του Υπουργός των Εξωτερικών και ο πάππος του Γραμματέα του Κυβερνήτη Καποδίστρια. Μόλις 24 χρονών, παραμονές του Ήλιντεν, τρέχει αυτόβουλος στο στόμα του λύκου. Αναλαμβάνει Γραμματέας του Προξενείου στο Μοναστήρι, οργώνει ολομόναχος απ' άκρη σ' άκρη τη Μακεδονία, οργανώνει την Εθνική Άμυνα, δημοσιεύει στην Αθήνα άρθρα και βιβλία. Κράζει: Έλληνες, σώστε τη Μακεδονία και η Μακεδονία θα μας σώσει. Σύζυγος της αδελφής του Ναταλίας είναι ο ανθυπολο παραγωγικές πηγές της και κατέλαβε κεντρική θέση στο γεωπολιτικό σταυροδρόμι Δύσης-Ανατολής και Ηπειρωτικού Βορρά-Θερμών Θαλασσών.

Ωστόσο, τίποτε δεν δόθηκε δωρεάν στην ελληνική Ιστορία. Χρειάστηκε πατριωτισμός και αίμα. Όταν εσήμανε ο Βαλκανικός Πόλεμος, μυριάδες ξωμάχοι μετανάστες έσπευσαν από κάθε γω-

νιά του Κόσμου στη φωτιά εθελοντές. Οι Έλληνες χυμούσαν όρθιοι με εφ' όπλου και έπεφταν για την Πατρίδα πάνω στον ανθό τους.

Τα αρχοντόπουλα ρίχνονταν πάλι πρώτα στη φωτιά. Ο Αλέξανδρος Ζάννας, γιος του Προέδρου του Εκτελεστικού στον Μακεδονικό Αγώνα, είναι μόλις 20 ετών το 1912. Διακόπτει τις σπουδές του στο Παρίσι, κατατάσσεται εθελοντής, και ρίχνεται στην πρώτη γραμμή του πυρός από τον Όλυμπο μέχρι τη Θεσσαλονίκη. Εισέρχεται έφιππος, ένστολος και ένοπλος στη γενέτειρά του πόλη πριν αυτή παραδοθεί. Είναι ο εκ μητρός πάππος του σημερινού Πρωθυπουργού Αντώνη Σαμαρά.

Ο Γεώργιος Κολοκοτρώνης είναι εγγονός του θρυλικού Γέρου του Μοριά. Το 1904 βάζει το κεφάλι του στον τορβά και μεταξύ των πρώτων εισέρχεται στη Μακεδονία όπου το 1913 πέφτει μαχόμενος πρώτος πάλι κατά των Βουλγάρων.

Ο Νικόλαος Βότσης, από τρανή υδραϊκή γενιά, ανεπιός του ναυάρχου Παύλου Κουντουριώτη, περιφρονεί τα τρομερά πυροβολεία του Καραμπουρνού, γλιστράει μέσα στον θανάσιμο κλοιό του Θερμαϊκού και στις 18 Οκτωβρίου 1912 τινάζει στον αέρα το θωρηκτό «Φετχί Μπουλέντ».

Ο Κωνσταντίνος Καλλάρης είναι στρατηγός αλλά τάσσει τον γιο του στην πρώτη γραμμή του πυρός. Και χάνει το παιδί του. Δεν διόριζαν τότε τα παιδιά τους στη Βουλή. Ήταν ντροπή.

Με τέτοια ζωντανά πρότυπα και ο έσχατος έσεται πρώτος. Τότε οι ταπεινοί Έλληνες υψώθηκαν πρώτοι των πρώτων απτοί.

Στο Σαραντάπορο τα τηλεβόλα των Οθωμανών ξερνούν ένα αδιαπέραστο φράγμα πυρός. Ρωτάει ο πυροβολητής στρατηγός Παναγιώτης Δαγκλής: «Ποιοί, ωρέ, πεθαίνετε τώρα για την Πατρίδα;» «Ίγώ, ιγώ κι ιγώ» απαντούν τα ευζωνάκια. Χυμούν ακάλυπτα διακόσια και πέφτουν και τα διακόσια.

Έτσι ο Δαγκλής επισημαίνει ένα προς ένα όλα τα εκθρικά κανόνια, τα βάζει στο στόχαστρο των δικών του κανονιών και ευθύβολα τα εξουδετερώνει όλα.

Στο διπλό Μέτωπο Κιλκίς και Λαχανά έπεσαν 5.662 νεκροί και τραυματίες. Λίγες μόλις μέρες πριν την ανακωχή, πρώτος μπροστά με το σπαθί στο χέρι πέφτει ο ταγματάρχης Ιωάννης Βελισσαρίου, 13 Ιουλίου 1913.

Έτσι τότε οι Έλληνες πετύχαμε ένα απίστευτο θάυμα. Γιατί να μη το πετύχουμε και τώρα; Τώ-

ρα οι συνθήκες είναι απείρως ευνοϊκότερες από τότε. Τότε απαιτούσαν μυριάδες ανθρώπινες ζωές. Τώρα απαιτούν μονάχα πίστη, αυτοπεποίθηση, στέρψη, και προ πάντων πρότυπα των πρώτων και ενιαία σώφρονα ηγεσία.

Όμως τα Έθνη, ακόμη και όταν θαυματοουργούν, πλήττονται βαριά και ταπεινώνονται εξευτελιστικά όταν χάσουν τη μνήμη, την εθνική ενότητα και την ενιαία Ηγεσία. Τότε εξατμίζονται οι αυτοφειές αρετές, που διαθέτει εν δυνάμει ο Ελληνισμός.

Η Ιστορία μας διαμνύει από τη Μακεδονία τι σημαίνει και τι συνεπάγεται ο Εθνικός Διχασμός. Το 1913 ο Κωνσταντίνος και ο Βενιζέλος ενωμένοι ολοκλήρωσαν τον μέγα θρίαμβό τους. Το 1915 χωρίστηκαν και χώρισαν το Έθνος. Συνέπεια: δυο χωριστά ελληνικά Κράτη εμπόλεμα μεταξύ τους το 1917. Το 1920 η Ελλάδα των δύο Ηπείρων και των Πέντε Θαλασσών και το 1922 η Μικρασιατική Καταστροφή.

Η αυτογνωσία είναι σωτηρία. Αλλά, δυστυχώς, η φιλαυτία, η βουλιμία και η φιλαρχία μάς οδηγεί συχνά -και τώρα- σε Βαβυλωνία.

Ποια, λοιπόν, είναι σήμερα πραγματικά η Θεσσαλονίκη, εκατό χρόνια μετά την Απελευθέρωσή της; Τι ιστορική ευκαιρία είχε και έχασε την τελευταία εικοσαετία;

Οι εναλλασσόμενες ποικιλώνυμες ηγεσίες, τοπικές και πανελλαδικές, δεν φρόντισαν ποτέ να την προσδιορίσουν και να ορίσουν την αποστολή της. Φρόντισαν να την εξωραϊσουν πότε-πότε και πάντοτε να την βαφτίσουν.

Χώρια από τη γελοία ψευδωνυμία «πόλη ερωτική», τη βάφτισαν «Μητρόπολη των Βαλκανίων» και ολοένα πιο επίμονα τελευταία τη βαφτίζουν «πολυπολιτισμική». Καιρός να αποσαφηνισθούν οι όροι γιατί προμηνύουν περιπέτειες.

Ο όρος «πολυπολιτισμική Θεσσαλονίκη» επαναφέρεται συστηματικά στον δημόσιο λόγο με τόσο -υποτιθέμενο- κύρος ώστε να αναπαράγεται αλυσιδωτά στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας. Έτσι η Ελληνική εθίζεται στο από περιωπής δίδαγμα ότι έως το 1912 η Θεσσαλονίκη ήταν δήθεν πολυπολιτισμική και ότι ο πολυπολιτισμός είναι τάχα ένας πλούτος αγαθών που χάσαμε και πρέπει να ξανακερδίσουμε.

Κρίσιμες έννοιες νοθεύονται στον δημόσιο λόγο. Ωστόσο, η Ιστορία φανερώνει ότι:

1ον: Επί μακρούς αιώνες στη Θεσσαλονίκη πράγματι ζούσαν διαφορετικές εθνότητες, λατρεύονταν διαφορετικές θρησκείες και επικρατούσαν διαφορετικοί πολιτισμοί. Πάντοτε, ωστόσο, όλες αυτές οι διαφορετικές ενότητες:

- ζούσαν ή μια δίπλα στην άλλη καμιά φορά και εναντίον της άλλης,
- είχαν απόλυτη συνείδηση της διαφοράς τους από όλους τους λοιπούς συνοίκους,
- διατηρούσαν και καλλιεργούσαν τη διαφορετικότητά τους έναντι των άλλων και
- ουδέποτε διανοήθηκαν να αναμίξουν μεταξύ τους τη διαφορετική ταυτότητά τους και, με τα στοιχεία όλων των διαφορετικών, να πλάσουν μια κοινή πολυπολιτισμική ταυτότητα.

2ον: Πολυπολιτισμός δεν σημαίνει πολλοί πολιτισμοί σε ένα τόπο. Ο Πολυπολιτισμός είναι εκπαιδευτικό σύστημα με πολιτικό σκοπό να διδάξει και να ενσταλλάξει στους μαθητές του μια νέα ενιαία και κοινή πολυπολιτισμική ταυτότητα η οποία συναρμολογεί σε ένα νέο τεχνητό μείγμα τις σημαντικότερες αξίες όλων των επικωρίων διαφορετικών σαφέστατα διακριτών πολιτισμών. Η υπό κατασκευή αυτή νέα ενιαία πολυπολιτισμική ταυτότητα καταργεί τα Έθνη, είναι υπερ-εθνική, εδράζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των κατοίκων του τόπου και αποτελεί προϋπόθεση για την ολοκλήρωση της παγκοσμιοποίησης.

3ον: Στο Μεγάλο Ρολόι του Χρόνου οι ωροδείκτες της Ιστορίας κινούνται ανέκαθεν μόνον προς τα εμπρός. Ποτέ δεν γυρίζουν πίσω. Όταν και όπου προς στιγμήν γύρισαν πίσω, κατέστρεψαν

τον πολιτισμό, εξαθλίωσαν τις ανθρώπινες κοινωνίες και, μετά, κινήθηκαν πάλι προς τα εμπρός.

Εν προκειμένω επιβάλλεται να ξαναθυμηθούμε ότι, πριν δέκα περίπου χρόνια, ο Έλληνας Πρωθυπουργός καθηγητής Κώστας Σημίτης είχε αναγγείλει πανηγυρικά, από το βήμα της Διεθνούς Εκθέσεως, ότι η κυβέρνησή του είχε σχεδιάσει στρατηγικά την ανάπτυξη της Θεσσαλονίκης σε «Μητρόπολη των Βαλκανίων» με πληθυσμό τεσσάρων εκατομμυρίων κατοίκων. Οι τοπικές ηγεσίες στο ακροατήριό του τον χειροκρότησαν με ενθουσιασμό. Διαφωνούσε απλώς σιωπηλή η απλή αριθμητική. Πράγματι ο συνολικός πληθυσμός της Ελληνικής Μακεδονίας, μαζί και της Θεσσαλονίκης, εγγίζει τα 2,5 εκατομμύρια. Συνεπώς έπρεπε να εγκαταλείψει σύσσωμος τα σπίτια του και να έλθει πανοικεί εδώ, να ερημωθεί τελείως όλη η Μακεδονία μας και να εισαγάγουμε πανωσάμαρα 1,5 εκατομμύριο ξένους μετανάστες για να αποκτήσει η Θεσσαλονίκη 4 εκατομμύρια κατοίκους. Ή διαφορετικά και πρακτικά έπρεπε να εγκατασταθούν εδώ τρία εκατομμύρια ξένοι.

Επί πλέον όλοι οι δείκτες της δημογραφίας μαρτυρούν σταθερά ότι ο ελληνικός πληθυσμός γηράσκει και, πλην απροόπτου, θα μειωθεί δραματικά κατά την αμέσως επομένη γενεά. Σύμφωνα με την Στατιστική Αρχή, ο μέσος όρος των γεννήσεων υπερβαίνει μετά βίας τις 110.000 ετησίως κατά την επταετία 2004-2010, ενώ στην επταετία 2003-2009 ο μέσος όρος των θανάτων υπερβαίνει ελαφρά τις 100.000 ετησίως. Σε διάστημα επτά ετών είχαμε 777.823 γεννήσεις και 747.228 θανάτους. Δηλαδή, ο πληθυσμός των 11 περίπου εκατομμυρίων αυξήθηκε σε επτά χρόνια μόνον κατά 30.595 άτομα ή κατά 4370 το έτος μόλις 364 τον μήνα. Αλλά και εδώ παρεμβαίνει μια κρίσιμη διαφορά. Οι γεννήσεις από Ελληνίδες μάνες αντιπροσωπεύουν το 82,24% του συνόλου και περιορίστηκαν σε 650.184, ενώ οι γεννήσεις από αλλοδαπές αντιπροσωπεύουν το 17,76% του συνόλου και ανήλθαν σε 140.365. Ιδού, λοιπόν, στάδιον λαμπρόν «πολυπολιτισμού».

Το πολιτικό κίνημα του Πολυπολιτισμού υποστηρίζουν ισχυρά και διαδίδουν μεθοδικά -και στην Ελλάδα σημαντικοί σε αριθμό και σε θέσεις επιρροής επιστήμονες, πανεπιστημιακοί διδάσκαλοι, πολιτικοί, δημοσιογράφοι, ακτιβιστές κ.ά. από μιαν εντυπωσιακή ποικιλομορφία πολι-

τικών χώρων. Είναι νεωτερικοί, πιστεύουν στον ευρωπαϊκό Διαφωτισμό όπου αυτός ανταποκρίνεται επιλεκτικά στις ιδέες τους και υπερασπίζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα. Θητεύουν, ή εναλλάξ εθήτευσαν, στον διεθνισμό του μαρξισμού και του ακράτου νεοφιλελευθερισμού. Τούτο δεν σημαίνει κατ' ανάγκην ότι σκοπεύουν να βλάψουν οπωσδήποτε την Ελλάδα. Το αποτέλεσμα των ενεργειών τους, όμως, μπορεί να αποδειχθεί αντίθετο των προσδοκιών τους.

Σε πολλές χώρες, άλλωστε, έχει αποδειχθεί.

Θεωρούν ότι τα Έθνη αποτελούν φαντασικές κοινότητες τις οποίες εκ των υστέρων κατασκεύασαν τα Κράτη για να ομογενοποιήσουν τους πληθυσμούς τους και, έτσι, να εμπεδώσουν την κυριαρχία τους και να επεκταθούν, μέσω του εθνικισμού. Γι' αυτό, λένε, τα Κράτη-Έθνη προκαλούν μόνον πολέμους και εντάσεις. Συνεπώς, κηρύσσουν, η σύγχρονη Ελλάδα «πρέπει» να απελευθερωθεί από το «φαντασικό» Έθνος της και να απο-εθνικοποιηθεί, να ολοκληρωθεί σαν μοντέρνο Πολιτικό Κράτος όλων των κατοίκων της και να ενταχθεί στην καλπάζουσα ασυγκράτητη παγκοσμιοποίηση που θα οργανωθεί και σε πολιτικό/πολιτειακό επίπεδο. Εξ αποτελέσματος, λοιπόν, μεταφυτεύουν στην Ελλάδα όσα επιχειρούν να επιβάλουν σε πλανητική κλίμακα τα γεράκια του αμερικανικού ηγεμονισμού.

Το 2010 απήτησαν να αναγνωρισθούν πολίτες της Ελλάδος όλοι ανεξαιρέτως οι ξένοι μετανάστες, νόμιμοι και παράνομοι, που τώρα είναι περισσότεροι από 1,5 εκατομμύριο τουλάχιστον. Το επιχείρημά τους και η αξίωσή τους είναι ότι, αφού έτσι πια ο πληθυσμός της Ελλάδας έγινε ήδη πολυεθνικός/πολυθρησκευτικός, το Ελληνικό Κράτος πρέπει να αναδιοργανωθεί σε ένα δημοκρατικό Κράτος των Πολιτών κατοίκων του που «οφείλει» να προστατεύει και να αναδεικνύει τις ποικίλες φυλές, θρησκείες και παραδόσεις και να εφαρμόσει το πολυπολιτισμικό σύστημα στο οποίο θα ενσωματώσει όλα τα στοιχεία αυτά ώστε να δημιουργηθεί ένας σύγχρονος «ενιαίος Λαός των πολιτών» που θα ζει με αρμονία, ειρήνη και πρόοδο σε μίαν ανοικτή, ανεκτική και συνεκτική κοινωνία.

Ισχυρίζονται ότι, εφ' όσον η Ελληνική Δημοκρατία εγγυάται τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των κατοίκων της χωρίς καμιά διάκριση, υποχρε-

ούται να χορηγήσει άνευ όρων πολιτικά δικαιώματα σε όλους τους κατοίκους της προκειμένου όλοι ως πολίτες να έχουν τη δύναμη να υπερασπισθούν τα ανθρώπινα δικαιώματά τους. Αδιαφορούν, βέβαια, ότι το Σύνταγμα της Ελληνικής Δημοκρατίας προστατεύει μεν αλλά διαχωρίζει απόλυτα τα ατομικά δικαιώματα από τα πολιτικά δικαιώματα. Στα άρθρα 4ον παρ. 3 και 5ον παρ. 2 ορίζει τα εξής:

- Έλληνες πολίτες είναι όσοι έχουν τα προσόντα που ορίζει ο νόμος. Μόνον Έλληνες πολίτες είναι δεκτοί σε όλες τις δημόσιες λειτουργίες.
- Όλοι όσοι βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας τους χωρίς διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων.

Εδώ οι νεωτερικοί αντιτείνουν τον ισχυρισμό ότι το Σύνταγμα αντιβαίνει στις διεθνείς αρχές επειδή υπάρχει για να υπηρετεί αποκλειστικά το Ελληνικό Έθνος το οποίο, όμως αποτελεί μια φαντασική κοινότητα που το Κράτος κατασκεύασε. Καίτοι διανοούμενοι, διαγράφουν έτσι το γενεσιουργό κεφάλαιο του Κράτους των Ελλήνων. Το 1821, ενώ όλα παιζονταν στην κόψη του σπαθιού, οι επαναστατημένοι Έλληνες συγκρότησαν ένοπλο στην αρχαία Επίδαυρο την πρώτη Εθνική Συνέλευση. Την Πρωτοχρονιά του 1822 ψήφισαν το πρώτο Σύνταγμα της Ελλάδος ως «Προσωρινόν Πολίτευμα» και στο Προοίμιό του διεκήρυξαν:

Εν ονόματι της Αγίας και Αδιαίρετου Τριάδος

Το Ελληνικόν Έθνος, το υπό φρικώδη Οθωμανικήν δυναστείαν, μη δυνάμενον να φέρη τον βαρύτατον ζυγόν της τυραννίας και αποσείσαν αυτόν με μεγάλας θυσίας, κηρύττει σήμερον, δια των νομίμων Παραστατών του εις Εθνικήν συνη-

μένων Συνέλευσιν, ενώπιον Θεού και ανθρώπων την Πολιτικήν αυτού Ὑπαρξιν και Ανεξαρτησίαν.

Το 1822 δεν υπήρχε Κράτος για να δημιουργήσει τη φαντασιακή κοινότητα του Έθνους. Ωστόσο, οι επαναστάτες ονόμασαν Εθνική τη Συνέλευσή τους και διεκήρυξαν την ακράδαντη πίστη τους ότι το Ελληνικό Έθνος προϋπήρχε υπό φρικώδη Οθωμανικήν δυναστείαν.

Υπενθυμίζεται ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες, ο Καναδάς, η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία είναι τέσσερα από τα μεγαλύτερα και πιο προηγμένα Πολιτικά Κράτη της Γης. Τα δημιούργησαν άποικοι και φτωχοί μετανάστες για να ιδρύσουν μιαν αληθινή Δημοκρατία και να γίνουν ελεύθεροι πολίτες της. Γι' αυτό πρώτα οργάνωσαν το Πολιτικό Κράτος και, μετά, στους κόλπους του, το νέο Έθνος τους. Στην απαρχή πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, κατά το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα εφήρμοσαν το πολυπολιτισμικό σύστημα. Ωστόσο, το εγκαταλείπουν ήδη διότι, όπως εξακρίβωσαν στην πράξη, αναπτύσσει φυγόκεντρες δυνάμεις και συρράξεις μεταξύ των πολιτών.

Γι' αυτό σε όλους αυτούς του νεωτερικούς της παγκοσμιοποίησης, ιδιαίτερα στους Αμερικανούς, έχουν απαντήσει λαμπροί σύγχρονοι διανοητές και μάλιστα Αμερικανοί. Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ, κορυφαίος στρατηγικός αναλυτής, Σύμβουλος Ασφαλείας του Προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών και συγγραφέας δεκατριών πολυσυζητημένων βιβλίων ο Samuel Huntington έγινε παγκοσμίως γνωστός όταν, μετά το 1990, είχε προφητεύσει τη Σύγκρουση των Πολιτισμών. Το 2005 κυκλοφόρησε στην ελληνική γλώσσα από τις εκδόσεις Α.Α. Λιβάνη το τελευταίο βιβλίο του «Ποιοι είμαστε; Η αμερικανική ταυτότητα στην εποχή μας», όπου γράφει και τα εξής:

«Αυτή η ομάδα των υπερ-εθνικών ελίτ αποτελεί τον πυρήνα μιας αναδυόμενης παγκόσμιας Υπερ-Τάξης. Αισθάνεται ελάχιστα την ανάγκη για εθνική αφοσίωση. Εστιάζει στην οικονομική παγκοσμιοποίηση ως την ακαταμάχητη δύναμη που γκρεμίζει τα εθνικά σύνορα, ενοποιεί εθνικές οικονομίες και διαβρώνει ταχύτατα την εξουσία και τις λειτουργίες των εθνικών κυβερνήσεων. Για την ελίτ των οπαδών του υπερ-εθνικισμού, των διανοουμένων, των ακαδημαϊκών και των δημοσιογράφων ο εθνικισμός είναι ανήθικος, η εθνική ταυτότητα ύποπτη και ο πατριωτισμός παρω-

χημένος (...) Ο πολυπολιτισμός αντιπροσώπευε την κορυφαία στιγμή μιας μακράς διαδικασίας που υπέσκαψε την έμφαση στην εθνική ταυτότητα της αμερικανικής εκπαίδευσης. Εάν, όμως, ένα Έθνος είναι μια κοινότητα μνήμης, οι άνθρωποι που χάνουν τη μνήμη τους χάνουν και την εθνική τους υπόσταση. Ο πολυπολιτισμός είναι στην ουσία του αντι-ευρωπαϊκός πολιτισμός (...)

Η προδοσία των συγκαταρκινών μας διανοουμένων είναι ότι εγκαταλείπουν τη δέσμευση στο Έθνος και υποστηρίζουν την ηθική ανωτερότητα της ταύτισης με την ανθρωπότητα γενικά. Συμφωνούν με τον Κόφι Ανάν ότι η εθνική κυριαρχία όφειλε να παραχωρήσει τη θέση της στην "ατομική κυριαρχία" έτσι ώστε η διεθνής κοινότητα να επεμβαίνει για να αποτρέψει ή να σταματά μεγάλες παραβιάσεις των δικαιωμάτων των πολιτών. Στους εκατόν δέκα πολέμους μεταξύ 1989 και 1999 μόνον επτά δεν ήταν εμφύλιοι».

Τα δραματικά ιστορικά γεγονότα που όλοι ζήσαμε και εξακολουθούμε να ζούμε τα τελευταία 23 χρόνια αποδεικνύουν ότι το κλειδί για τον αναδασμό κρίσιμων γεωστρατηγικών περιοχών, όπως τα Βαλκάνια, η Μέση Ανατολή και η Υπερκαυκασία, δεν είναι αυτά καθ' εαυτά τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά η επίκλησή τους και η χρήση τους για ωμές ή ηπιότερες επεμβάσεις.

Έτσι το κήρυγμα του «πολυπολιτισμού» με την ταυτόχρονη επίκληση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων επαναφέρουν τη σημερινή θεσσαλονίκη στο κρίσιμο γεωπολιτικό πεδίο των Βαλκανίων. Η Γιουγκοσλαβία, από το 1943 έως το 1989, είχε δημιουργήσει την πολυπολιτισμική πολιτική ταυτότητα του Γιουγκοσλάβου. Αυτοί ακριβώς οι Γιουγκοσλάβοι εξαπέλυσαν εναντίον αλλήλων αιματηρούς πολέμους και διέλυσαν το Κράτος τους. Επικαλούμενοι τα ανθρώπινα δικαιώματα οι Αμερικανοί και Ευρωπαίοι επενέβησαν ωμά με πρωτοφανή πολεμική βιαιότητα αλλά σαφή σχεδιασμό. Έτσι στα ερείπια και στα ομαδικά νεκροταφεία της Γιουγκοσλαβίας δημιουργήθηκαν οκτώ μικρά Κράτη δήθεν σύγχρονα και δήθεν ανεξαρτησία. Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη και το Κοσσυφοπέδιο είναι επίσημα προτεκτοράτα. Το Μαυροβούνιο και τα Σκόπια έμμεσα προτεκτοράτα και θνησιγενή Κράτη. Οι πάμπτωχες Αλβανία, Βουλγαρία και Ρουμανία εξαρτημένες οικονομικά. Η βαρύτατα πληγωμένη Σερβία φυτοζωεί. Καθεμιά από

αυτές τις χώρες τρέφει ανοικτές διεκδικήσεις σε βάρος των γειτόνων της. Όλες μαζί, όμως, αποτελούν τη Μεσοβαλκανική Ζώνη, η οποία αποτελεί τον συντομότερο στρατηγικό διάδρομο προς/ από τα ενεργειακά κοιτάσματα της Κασπίας και της Υπερκαυκασίας τον οποίον επί πλέον πρέπει κατ' ανάγκην διασχίσουν σε άγριο μεταξύ τους ανταγωνισμό οι ενεργειακοί αγωγοί South Stream της Ρωσίας και Nabucco της Αμερικής και της Ε.Ε.

Οι ισχυρότερες αεροναυτικές, πυραυλικές και ηλεκτρονικές πολεμικές βάσεις της Αμερικής είναι εγκατεστημένες στις αδριατικές ακτές της Βοσνίας και της Αλβανίας, στο Κοσσυφοπέδιο και στα Σκόπια καθώς επίσης στις ανατολικές ακτές της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας.

Αυτόν ακριβώς τον κρίσιμο πολεμικό και ενεργειακό διάδρομο Δύσης-Ανατολής υποβαστάζει η Ελληνική Μακεδονία και ανεφοδιάζει η Θεσσαλονίκη.

Σ' αυτό το γεωπολιτικό πλαίσιο πρέπει να εκτιμηθεί η διεθνής χρησιμοποίηση του Μακεδονικού Ζητήματος και η στρατηγική σημασία της Θεσσαλονίκης.

Τα πρώτα 15 χρόνια μεταξύ 1989-2005, κατά και μετά τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας καθώς επίσης κατά τη διαμορφουμένη νέα γεωπολιτική πραγματικότητα στη Μεσοβαλκανική Ζώνη, η Ελλάδα διέθετε όλα τα στρατηγικά πλεονεκτήματα για να διαδραματίσει ηγετικό και συνάμα παραγωγικό ρόλο στη φυσική Βαλκανική ενδοχώρα της με αυτονόητο επίκεντρο τη Θεσσαλονίκη.

Ήταν τότε η μοναδική στα Βαλκάνια χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και της Ατλαντικής Συμμαχίας. Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της ήταν πολύ υψηλότερο από το συνολικό άθροισμα του ΑΕΠ όλων μαζί των Βαλκανικών χωρών. Οι ελληνικές επενδύσεις βρίσκονταν στην πρώτη τριάδα όλων των ξένων επενδύσεων σε Σκόπια, Βουλγαρία, Ρουμανία, Αλβανία και αρκετά υψηλά σε Σερβία.

Αλλά η οικονομική υπεροχή και οι μεγάλες επενδύσεις δεν σημαίνουν τίποτε σε πολιτικό επίπεδο όταν δεν ωφελούν παραγωγικά τις γειτονικές χώρες και δεν συνέχουν συνειδητά τους συνοίκους μας Λαούς στο υπόστρωμα -και στο δέος- της ελληνικής πολιτιστικής και της ρωμαϊκής κληρονομιάς τους. Πολιτική με όργανο την οικονομία σημαίνει εταιρικούς δεσμούς και παγία

εναρμόνιση των εκατέρωθεν συμφερόντων. Τούτο, όμως, προϋπέθετε σαφή και συνεπή στρατηγική.

Η Αθήνα δεν είχε ούτε έχει μια συνολική συνεκτική, συνεπή και μακροπρόθεσμη Βαλκανική πολιτική. Επεδείκνυε πλέον μεγάλη αλαζονεία μέχρι την χρεοκοπία. Και τούτο επειδή η ελληνική ηγεσία δεν κατανοεί την Ιστορία των Μέσων Χρόνων ούτε της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Πίστεψε πως αρκούσε να μετέχει στην Ε.Ε. και στο ΝΑΤΟ και να εκμεταλλεύεται πρόσκαιρα την πολιτική και την οικονομική υπεροχή της. Ακόμη χειρότερα περιφρόνησε τη Γεωγραφία και, έτσι, πίστεψε ότι μπορούσε να περιθωριοποιήσει τη Θεσσαλονίκη ώστε να την υποκαταστήσει με τα αρπακτικά Μεγάλα Αφεντικά της Αθήνας. Δεν είναι τυχαίος ο χυδαίος τρόπος με τον οποίον η Αθήνα, αξιοποιώντας τόσο την ανεπάρκεια όσο και την εξάρτηση των τοπικών ηγεσιών, απαξίωσε συστηματικά τη Θεσσαλονίκη και της στέρησε όλες τις αναγκαίες στρατηγικές υποδομές που θα υπηρετούσαν τα Βαλκάνια και θα τα προσανατόλιζαν προς τον θερμαϊκό όπου καταλήγουν ανέκαθεν από Βορρά όλοι οι δρόμοι των κοιλάδων αλλά και των παραδόσεων.

Έτσι, η Ελλάδα έχασε την ιστορική ευκαιρία της. Και, εκατό χρόνια μετά την επική προέλασή της στη Μακεδονία, διαπραγματεύεται από ολοένα ασθενέστερες θέσεις, με ολοένα μικρότερο κύρος και με ολοένα μειούμενα αποτελέσματα που, μετά το 2009, η δεινή οικονομική κρίση της πολλαπλασιάζει επί τα χείρω.

Οστόσο, το παιχνίδι παραμένει ακόμη ανοικτό στη Βαλκανική σκακιέρα. Ο κρίσιμος γεωπολιτικός χώρος δεν έχει ακόμη διαμορφωθεί οριστικά και σε κάθε της φάση η περαιτέρω διαμόρφωσή του επιφυλάσσει μεγάλες εκπλήξεις – ανάμικτες με μεγάλες ευκαιρίες και με ισοδύναμες απειλές.

Οι εν εξελίξει ακόμη δραματικές ανακατατάξεις στη Βόρειο Αφρική και στη Μέση Ανατολή απειλούν εν δυνάμει τον δυτικό έλεγχο των γεωστρατηγικών ενεργειακών πηγών και συγκεντρώνουν το αγωνιώδες ενδιαφέρον της Δύσης. Έτσι, η Μεσοβαλκανική Ζώνη επανήλθε στην πρώτη προτεραιότητα των δυτικών στρατηγείων που μελετούν προληπτικά μέτρα για να προλάβουν εκείνη την «παράφρονα μεταβλητή» που, στο πρόσφορο έδαφος της Βαλκανικής ενδημικής ρευστότητας και αντιπαλότητας, θα μπορούσε να προ-

καλέσει ένα ανεξέλεγκτο Βαλκανικό ντόμινο. Γι' αυτό εκδηλώνεται η πρωτοφανής παγκόσμια στήριξη της χρεοκοπημένης χώρας μας τόσο σε επίπεδο οικονομίας όσο και σε επίπεδο πολιτικής. Είναι προφανές ότι, με τα σημερινά δεδομένα, η Δύση θεωρεί την Ελλάδα αναγκαίο σημείο στηρίξεως και συνδιαλλαγής της ετοιμόρροπης Μεσοβαλκανικής Ζώνης. Ας μη λησμονείται ότι στο γραπτό κείμενο της αποφάσεώς τους, που μετά τα μεσάνυχτα της 26ης Νοεμβρίου εφέτος διέσωσε την Ελλάδα από την ανεξέλεγκτη χρεοκοπία και τη διατηρεί πάση δυνάμει στην Ευρωζώνη, το Eurogroup και το Δ.Ν.Τ., δηλαδή η Ουάσιγκτον, τονίζουν ρητά πως αυτή η σωστική απόφασή τους είναι πολιτική.

Εντωμεταξύ, εκατό χρόνια μετά την εκδίωξή τους από τα Βαλκάνια, οι Οθωμανοί επιστρέφουν. Υπερκαλύπτουν το κενό που άφησε αφρόνως η Αθήνα.

Η Τουρκία θεωρεί χώρες της άμεσης επιρροής της όσα κράτη των Βαλκανίων, της Μέσης Ανατολής και της Βορείου Αφρικής προέκυψαν από τη σταδιακή συρρίκνωση και την τελική διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Τη στρατηγική του νεο-οθωμανισμού ασκεί μεθοδικά ο Υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας καθηγητής Αχμέτ Νταβούτογλου. Στο βιβλίο του Στρατηγικό Βάθος, (σελ. 200 και 407) γράφει αποκαλυπτικά τα εξής:

Οι τουρκικές και μουσουλμανικές μειονότητες σε Βουλγαρία, Ελλάδα, Μακεδονία, Σαντζάκ, Κοσσυφοπέδιο, Βοσνία και Ρουμανία αποτελούν σημαντικά στοιχεία της Βαλκανικής πολιτικής της Τουρκίας. Η ζώνη που ξεκινείται από Μπίχατς,

Βοσνία, Σαντζάκ, Κοσσυφοπέδιο, Αλβανία, Μακεδονία, Κίρτζαλι Βουλγαρίας, Δυτική Θράκη, καταλήγει στην Ανατολική Θράκη και έχει τον χαρακτήρα ζωτικής αρτηρίας για τη γεωπολιτική της Τουρκίας.

Ο χαρισματικός Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, μετριόπαθης ισλαμιστής, εκλέγεται θριαμβευτικά Πρωθυπουργός τα τελευταία δώδεκα συνεχή χρόνια. Όταν τον Σεπτέμβριο 2001 εξελέγη πρώτη φορά, βρήκε τις τουρκικές Τράπεζες χρεοκοπημένες και τη χώρα του ζεμένη στο 18ο κατά σειράν αυστηρότατο πρόγραμμα του ΔΝΤ. Τη δεκαετία 1990 ο πληθωρισμός κάλπαζε ακάθεκτος με ρυθμό 75% και η τουρκική λίρα τελούσε σε διαρκή ραγδαία υποτίμηση. Απελευθέρωσε και διοχέτευσε στην παραγωγή τις έως τότε περιθωριακές, αλλά γιγαντιαίες, μάζες των πιστών του Ισλάμ. Προχώρησε με συνέπεια σε βαθιές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Οι 79 τουρκικές Τράπεζες περιορίστηκαν σε 49 και το 2009 η κεφαλαιακή τους επάρκεια έφτανε στο παγκοσμίως ζηλευτό επίπεδο του 19%. Στη δεύτερη θητεία του διέκοψε το 19ο πρόγραμμα του ΔΝΤ. Η ανεργία εξακολουθεί να βρίσκεται πάνω από το 10% αλλά σε περίοδο παγκόσμιας κρίσης μεταξύ 2008-2009 ανακοίνωσε ότι δημιούργησε 1,5 εκατομμύριο νέες θέσεις εργασίας. Το δημόσιο χρέος της χώρας έπεσε κάτω από το 50% του ΑΕΠ. Η Τουρκία αναπτύσσεται ραγδαία και μετέχει ισότιμα στην Ομάδα G20 των 20 ισχυροτέρων οικονομιών του Κόσμου από τη 15η μεγαλύτερη θέση.

Την Παρασκευή 30 Σεπτεμβρίου 2011, ημέρα αγία των πιστών του Ισλάμ, ο Ταγίπ Ερντογάν

επισκέφθηκε στο κράτος των Σκοπίων το Τέτοβο όπου κυριαρχούν οι Μουσουλμάνοι Αλβανοί. Προσκύνησε στο παλαιό οθωμανικό Ζωγραφιστό Τζαμί, το οποίο αναστηλώθηκε με τουρκικές δαπάνες, και απευθυνόμενος προς τους Αλβανούς και τα μέλη της Τουρκικής Κοινότητας είπε:

«Δεν μπορούμε να σας ξεχάσουμε όσο ανάμεσα σας βρίσκονται εγγόνια της οθωμανικής κληρονομιάς. Αδέλφια μας ζουν στη Βοσνία, στην Πρίστινα, στο Πρίζρεν, στα Σκόπια, στο Μοναστήρι, στο Τέτοβο».

Ένα χρόνο ενωρίτερα, τέλη Σεπτεμβρίου 2010, εβδομήντα οθωμανολόγοι από 30 περίπου κράτη συγκρότησαν διεθνές επιστημονικό συμπόσιο στο Πανεπιστήμιο Μπίλετσικ της Τουρκίας. Ο πρόεδρος του Πανεπιστημίου δήλωσε:

Όλοι οι οθωμανολόγοι συμμερίζονται την άποψη ότι οι δυτικοί ιστορικοί υπήρξαν μεροληπτικοί και παρερμήνευσαν την οθωμανική ιστορία. Αλλά οι μελέτες δείχνουν ότι οι ισχυρισμοί αυτοί δεν είναι αλήθεια. Φέρνοντας σε επαφή επιστήμονες από πολλές χώρες, κάνουμε τα πρώτα βήματα για να ξαναγραφεί η Οθωμανική Ιστορία.

Την ξαναγράφουν εκατό τουρκικές σαπουνόπερες σε όλους τους μεγάλους τηλεοπτικούς σταθμούς από το Σεράγιεβο μέχρι την Αθήνα. Ο Σουλεϊμάν ο Μεγαλοπρεπής καθηλώνει στον καναπέ τους εκατομμύρια Έλληνες κάθε βράδυ.

Η Τουρκία δεν κερδίζει μόνον τηλεθεατές. Έχει κερδίσει ήδη στρατηγικές θέσεις σε όλες τις βαλκανικές χώρες – όχι απαραίτητα όλες μουσουλμανικές. Εντωμεταξύ η Κωνσταντινούπολη προ πολλού έχει αναδειχθεί μακράν σε Μητροπολιτικό Κέντρο των Βαλκανίων, της Υπερκαυκασίας και της Εγγύς Ανατολής με εξαιρετικές υποδομές.

Σήμερα ο τουρκικός πληθυσμός της Ανατολικής Θράκης και της απέραντης Κωνσταντινούπολης υπερβαίνει κατά 100% τουλάχιστον τους κατοίκους κάθε άλλης βαλκανικής χώρας. Ο συνολικός πληθυσμός της εγγίζει τα 72 εκατομμύρια, παρουσιάζει υψηλό δείκτη γεννητικότητας και αυξάνεται ταχύτατα συνεχώς επειδή είναι ιδιαίτερα νεαρός. Ο μέσος όρος ηλικίας του τουρκικού πληθυσμού είναι τα 29 έτη, της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα 40 έτη και της Ελλάδος ακόμη γηραιότερος.

Η Βουλγαρία σχηματίζει ένα ενιαίο θρακικό τρίγωνο με τους Τούρκους της Ανατολικής Θράκης και με τους συμπαγείς Μουσουλμάνους της

ελληνικής Δυτικής Θράκης. Αποτελεί την ασθενέστερη και ευρύτερη πύλη του νέο-οθωμανικού διαδρόμου κατά μήκος όλων των Βαλκανίων μέχρι τα πρόθυρα της Ουγγαρίας. Σύμφωνα με διεθνή στοιχεία, στη χώρα ζουν 7.928.900 άτομα: Βούλγαροι 6.655.210 (το 83,9%), Τούρκοι 746.664 (το 9,4%), Τσιγγάνοι 370.908 (το 4,7%), εννέα ακόμη μικρές εθνικές ομάδες και αδιευκρίνιστοι 86.000. Ορθόδοξοι 82,6% και Μουσουλμάνοι 12,2%. Οι Τούρκοι και οι Μουσουλμάνοι Ρομά έχουν τριπλάσιο δείκτη γεννήσεων. Μέχρι το 2008 το Τουρκικό Κόμμα συγκυβερνούσε με όλες τις μετακομμουνιστικές κυβερνήσεις. Παράλληλα προς την κοινή συμμετοχή τους στην Ατλαντική Συμμαχία η Βουλγαρία και η Τουρκία ενεργοποιούν διμερές σύμφωνο στρατιωτικής συνεργασίας.

Ο πληθυσμός του Κράτους των Σκοπίων μόλις υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια και είναι πολυεθνικός-πολυθρησκευτικός. Το 2010 η έκθεση του Σταίπτ Ντηπάρτμεντ υπολόγισε ότι το 65% είναι Ορθόδοξοι Χριστιανοί και το 32% οι Μουσουλμάνοι: Αλβανοί, Τσιγγάνοι, εξισλαμισμένοι Σλάβοι και Τούρκοι. Οι Μουσουλμάνοι διατηρούν σταθερά έναντι των Σλάβων τριπλάσιο δείκτη γεννητικότητας.

Η Τουρκία κατέλαβε ήδη ισχυρές θέσεις στην οικονομία, την άμυνα, την υγεία, την Ισλαμική Κοινότητα και την οθωμανική κληρονομιά των Σκοπίων. Με 20ετή σύμβαση παραχώρησης και συνολική επένδυση 120 εκ. ευρώ, η κολοσσιαία τουρκική TAV Airports Holding, που διαχειρίζεται τα μεγαλύτερα αεροδρόμια της Τουρκίας, ανακατασκεύασε και ήδη διαχειρίζεται τα δύο μοναδικά αεροδρόμια «Μέγας Αλέξανδρος» της πρωτεύουσας και «Απόστολος Παύλος» της Αχρίδας. Ανέλαβε επίσης να κατασκευάσει και να εκμεταλλεύεται έναν Εμπορευματικό Αερολιμένα στο Στιπ. Σε μια χώρα δύο εκατομμυρίων πτωχών κατοίκων το αεροδρόμιο «Μέγας Αλέξανδρος» δύναται να μεταφέρει ετησίως τέσσερα εκατομμύρια επιβάτες. Προφανώς είναι ο ενδιάμεσος σταθμός εξορμήσεως των Τούρκων στα Βαλκάνια. Η οικονομία του χρόνου δεν επιτρέπει περαιτέρω αναφορά σε πολλά άλλα εντυπωσιακά στοιχεία σε όλη την Χερσόνησο του Αίμου. Δημοσιεύονται στη συλλογική μελέτη της Ε.Μ.Σ. Τα Βαλκάνια Σήμερα.

Τα ζωτικά συμφέροντα και το στρατηγικό διακύβευμα της Ελλάδος στην περιοχή είναι προφανή.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΛΗ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
& Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΕΝΩΠΙΟΝ

ΣΑΣ ΕΥΧΟΝΤΑΙ
ΚΑΛΗ & ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ
ΧΡΟΝΙΑ

ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ - ΠΡΟΑΓΩΓΕΣ - ΜΕΤΑΘΕΣΕΙΣ - ΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

38

Οκτώβριος – Δεκέμβριος 2012

Εγγραφές Νέων Δικηγόρων

1. Αλεξοπούλου Κλεονίκη
2. Βογιατζή Χρυσούλα
3. Γεωργιάς Πέτρος
4. Γκέκα Θεοφάνια
5. Γρηγοριάδου Ευσεβία
6. Δημοπούλου Μαρία
7. Ευαγγέλου Καλλιόπη
8. Ευσταθίου Μαρία
9. Ζαχοπούλου Μαρία
10. Ζηλιασκοπούλου Μαριάννα
11. Καραγιάννης Θεόδωρος
12. Καραμήτρος Σταύρος
13. Κοβαλέγγου Ευφρανθία
14. Λάτσιου Δήμητρα
15. Λελεγιάννη Αικατερίνη
16. Λέτσος Περικλής
17. Μαρνά Ευγενία
18. Ματθαϊάδου Γεωργία
19. Ματιάκης Ιωάννης
20. Μεταξά Σοφία
21. Μιχελουδάκης Σωτήριος
22. Μουτσόμπαμπα Σοφία
23. Μπαρότση Ρόζα-Αναστασία
24. Πασχούδης Πασχάλης
25. Παυλίδου Θεανώ
26. Πεκμεζάρη Παρασκευή
27. Πιπερίδης Νικόλαος
28. Πίτσα Αικατερίνη
29. Πλατής Ιωάννης
30. Σαββίδου Σόνια
31. Σιδηροπούλου Κυριακή
32. Σιδηροπούλου Βασιλική
33. Σκιαδά Αριάδνη
34. Σταμπούλογλου Πασχαλιά
35. Τανισκίδου Άννα-Μαρία
36. Τζανακάκη Χρυσούλα
37. Τζένος Αλέξανδρος-Ιάκωβος
38. Τζιαφέττας Στυλιανός
39. Τσακανίκα Μαριαλένα
40. Τσόπας Γεώργιος
41. Φιλλακούδη Μαρία
42. Φωτιάδου Ελένη
43. Χατζοπούλου Βικτωρία

Μεταθέσεις - Προαγωγές

Α. Στο Πρωτοδικείο

1. Βαγιάννη Ελένη (Πρωτοδικείο Μυτιλήνης)
2. Καρανίκας Σταύρος (Πρωτοδικείο Λάρισας)
3. Κουτρούλη Νικολίτσα (Πρωτοδικείο Αθηνών)
4. Κρυστάλλη Ελένη (Πρωτοδικείο Κατερίνης)
5. Κυριακοπούλου Ανδρονίκη (Πρωτοδικείο Φλώρινας)
6. Μαβίδου Μαρία (Πρωτοδικείο Χαλκίδας)
7. Οικονόμου Γεωργία (Πρωτοδικείο Λάρισας)
8. Πασχούδη Νικολέτα (Πρωτοδικείο Λάρισας)
9. Ταμαμίδης Αναστάσιος (Πρωτοδικείο Αθηνών)
10. Ταχμαζίδου Σοφία (Πρωτοδικείο Βέροιας)
11. Τζαχάνης Σταύρος (Πρωτοδικείο Καβάλας)
12. Χατζηστάθη Ουρανία (Πρωτοδικείο Χανίων)

Β. Στο Εφετείο

1. Αθανασίου Βασίλειος - Αριστοτέλης
2. Αντωνοπούλου Μυρτώ
3. Αρχανιώτακη Αικατερίνη
4. Αφεντούλη Ανθή
5. Βαλσαμίδης Σταύρος
6. Βαμβακά Γεωργία
7. Βανιώτη Μαρία
8. Βασιλειάδης Νικόλαος
9. Βοϊλα Διονυσία
10. Γεωργουλέτη Φωτεινή
11. Γιάντσιου Ευαγγελία
12. Γκατζόγια Ευθαλία
13. Γκουτζιώτου Χρυσοβαλάντω
14. Δεβελάσκα Μαρία
15. Δημητριάδου Αλεξάνδρα
16. Δογαντζή Μαρία
17. Δραχαλίβας Κωνσταντίνος

18. Ηλιάδου Πηνελόπη
19. Ίνεγλη Ελισσάβετ
20. Καϊσιδής Ματθαίος
21. Καραγιάννη Μαρία
22. Κολοβός Ηλίας
23. Κοσμίδης Τιμολέων
24. Κουρουνδής Χαράλαμπος
25. Κόφτη Χρυσάνθη
26. Κωνσταντινίδης Χρήστος
27. Μαργιούλα Αικατερίνη
28. Μαρδύρη Σοφία
29. Μάσιου Βαρβάρα
30. Μιχαηλίδου Ροδούλα
31. Πάκας Αθανάσιος
32. Παπαγιάννη Δήμητρα
33. Παπαθανασίου Αγγελική
34. Πάσχου Μαρία
35. Πιστόλα Παρασκευή
36. Πολίτου Δήμητρα
37. Πολυζωΐδου Βαϊανή
38. Ρίζος Ευρυπίδης
39. Σαρρή Αλκμήνη-Χριστίνα
40. ομπουλίδης Βασίλειος

Γ. Στον Άρειο Πάγο

1. Γκεσούλης Γεώργιος
2. Ζακαλκάς Δημήτριος
3. Καραγιαννίδης Άγγελος-Ιωσήφ
4. Λουκομίτης Αγαθάγγελος
5. Μαυρίδου Ευφροσύνη
6. Σιαπέρα Βασιλική
7. Τομπουλίδης Νικόλαος

Διαγραφές

Α. Επειδή Διορίστηκαν στο Πρωτοδικείο

1. Ασλανίδου Όλγα (Πάρεδρος Εισαγγελίας Πρωτοδικών)
2. Σταυλά Άννα (Πάρεδρος Διοικητικού Πρωτοδικείου)

Β. Επειδή Διορίστηκαν ως Συμβολαιογράφοι

1. Καλογήρου Ιωάννα
2. Μεγαπάνος Χρήστος
3. Μήγκου Χαρίκλεια

4. Μιχαήλ Αιμίλιος
5. Παπαδοπούλου Αργυρούλα
6. Τσελεπής Βασίλειος
7. Χρουσαλά Γεωργία

Γ. Επειδή Απεβίωσαν

1. Κοτρώτσιος Οδυσσεύς
2. Μακρής Νικόλαος

Δ. Επειδή Παρατήθηκαν

1. Αγαπίδης Αλκιβιάδης
2. Αθανασιάδου Βασιλική
3. Αμανατίδου Ευοδξία
4. Αντωνίου Μαρία
5. Αστεριάδης Σπυρίδων
6. Βλάχου Μαρία
7. Βοζίκη Άννα-Μαρία
8. Βουλκίδης Γεώργιος
9. Βύρλιου Αντωνία
10. Γερασιμίδου Δέσποινα
11. Γερογιάννης Δημήτριος
12. Γεωργίου Μυράντα
13. Γιobάς Δημήτριος
14. Γκαμπράνη Χριστίνα
15. Γκέγκα Θεοφανία
16. Γριβάκος Ευάγγελος
17. Δεληγιάννη Ελισσάβετ
18. Δέλιος Χρήστος
19. Δέλλιος Γεώργιος
20. Ευμορφόπουλος Βασίλειος
21. Ζαΐκος Νικόλαος
22. Ζάπογλου Πολυξένη
23. Ζαχαρή Θεοδώρα
24. Ίνεγλης Δημήτριος
25. Ιωνά Γεωργία
26. Καλλιδοπούλου Βιργινία
27. Καλουπτσής Σταύρος
28. Καπόλλα Ελένη
29. Καραθάνος Λυσιμάχος
30. Καρασαρίδης Εφραίμ
31. Κοϊνάρη Αικατερίνη
32. Κοντούδη Μαρία
33. Κορνηλάκης Άγγελος
34. Κορτσάρης Κωνσταντίνος
35. Κουσέρα Μαρία

36. Κουφογιαννίδης Απόστολος
37. Κυριαζίδου Θεοφανία
38. Κωνσταντινίδου Κυριακή-Μαρία
39. Μάγου Αικατερίνη
40. Μανδρίνου Αθηνά
41. Μανιώτη Θεοδώρα
42. Μαρίνος Μενέλαος
43. Μαυρομάτης Σωκράτης
44. Μελετιάδου Κυριακή
45. Μπτσιμπούνα Σοφία
46. Μουσαφείρη Αγαπούλα
47. Μπαμπατζιμόπουλος Ανέστης
48. Μπούτου Αθανασία
49. Ναΐδης Στέργιος
50. Παπαρηγορίου Αναστασία
51. Παπαθανασίου Μαρία
52. Πατιερίδης Γεώργιος
53. Πέγιου Ασημίνα
54. Πιπεράρη Αφροδίτη
55. Πρίντζιος Κωνσταντίνος
56. Σαλέμ Στέλλα
57. Στεφανίδου Παναγιώτα
58. Συμεωνίδου Ευαγγελία
59. Συρουχίδου Μαρία
60. Συτμαλίδου Αλίκη
61. Σφέτκου Αναστασία
62. Τάσαρου Ευαγγελία
63. Τερζίδου Σταυρούλα
64. Τολόζη Μαρία
65. Τριαρίδης Αθανάσιος
66. Τρίπλης Νικόλαος
67. Τσάπα Ειρήνη
68. Τσουκαλά Φιλομήλα
69. Τσούλη Μαγδαληνή
70. Χαραλαμπίδου Πολυξένη
71. Χατζημπαλή Ευαγγελία

Άδεια για Σπουδές στο Εξωτερικό

1. Αλεξίου Χρυσούλα
2. Γιάγκου Αναστασία
3. Ξανθοπούλου Ερμιόνη
4. Πιταράκη Άννα

Επιστημονική ημερίδα με θέμα «ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΠΑΤΗ»

40

Παρασκευή 12 Οκτωβρίου 2012

Επιστημονική ημερίδα με θέμα «Ασφαλιστική Απάτη» διοργάνωσε ο Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης την Παρασκευή 12 Οκτωβρίου 2012 και ώρα 18:00 στο Συνεδριακό Κέντρο Τράπεζας Πειραιώς (Κατούνη 12-14, Λαδάδικα).

Στην εκδήλωση απηύθυνε χαιρετισμό ο Πρόεδρος του Δ.Σ.Θ., κ. Νικόλαος Βαλεργάκης, ενώ προέδρευσε των εργασιών της ο κ. Στέφανος Παύλου, Δικηγόρος-Καθηγητής του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης. Στην ημερίδα παρουσίασαν τις εισηγήσεις τους οι κκ.:

- Στυλιανός Παπαγεωργίου-Γονατάς, Αναπλ. Καθηγητής Δ.Π.Θ., Δικηγόρος
- Απόστολος Καραγκουνίδης, Επίκ. Καθηγητής Δ.Π.Θ., Δικηγόρος
- Γεώργιος Δανιήλ, Ειδικός Επιστήμων Δ.Π.Θ., Δικηγόρος, Μέλος Δ.Σ. Δ.Σ.Θ.
- Μαργαρίτα Αντωνάκη, Γενική Διευθύντρια Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε με τη χορηγία των εκδόσεων ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.

■ Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.Θ., κ. Νικόλαος Βαλεργάκης απευθύνει χαιρετισμό στην έναρξη της εκδήλωσης.

■ Γενική άποψη της εκδήλωσης

■ Από αριστερά, στο πάνελ της εκδήλωσης, οι κκ.: Μαργαρίτα Αντωνάκη, Στυλιανός Παπαγεωργίου-Γονατάς, Στέφανος Παύλου, Απόστολος Καραγκουνίδης, Γεώργιος Δανιήλ.

Επιστημονική εκδήλωση «ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΓΙΑ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ»

41

Τετάρτη 7 Νοεμβρίου 2012

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης, έχοντας εντάξει στην πρώτη γραμμή του σχεδιασμού του το θεσμό της διαμεσολάβησης και αναγνωρίζοντας τη νέα προοπτική που διανοίγεται για το δικηγορικό επάγγελμα, διοργανώνει συστηματικά σεμινάρια, ενημερωτικές ημερίδες και συνέδρια για το νέο αυτό πεδίο.

Στο πλαίσιο αυτό, διοργάνωσε επιστημονική εκδήλωση με θέμα «Πρακτικός Οδηγός Διαμεσολάβησης για Δικηγόρους» την Τετάρτη 7 Νοεμβρίου 2012 και ώρα 19:00 στο Συνεδριακό Κέντρο της Τράπεζας Πειραιώς (Κατούνη 12-14, Λαδάδικα).

■ Γενική άποψη της εκδήλωσης

Στην εκδήλωση απύθυνε χαιρετισμό ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, κ. Νικόλαος Βαλεργάκης, ενώ το συντονισμό της εκδήλωσης ανέλαβε η κα Παρασκευή Σεραϊδου, Δικηγόρος, Μέλος Δ.Σ. Δ.Σ.Θ. και Πρόεδρος της Επιτροπής Επιστημονικών Εκδηλώσεων Δ.Σ.Θ.

Εισηγητές για το θέμα ήταν ο κ. Σπύρος Αντωνέλος, Δικηγόρος Αθηνών, DESS, EYLS – Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής Μέλος CIArb (2009) και Μέλος της Ομάδας Εργασίας για τη Σύσταση Φορέα Κατάρτισης Διαμεσολαβητών του Δ.Σ.Α. και η κα Εύη Αυλογιάρη, Δικηγόρος Θεσσαλονίκης, Διαπιστευμένη Διαμεσολαβήτρια CIArb (2010), Μέλος Επιτροπής Διαμεσολάβησης Δ.Σ.Θ. και Πρόεδρος Ελληνικού Κέντρου Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών.

■ Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.Θ., κ. Νικόλαος Βαλεργάκης, απευθύνεται χαιρετισμό στην έναρξη της ημερίδας.

■ Το πάνελ της ημερίδας. Από αριστερά, οι κκ. Σπύρος Αντωνέλος, Παρασκευή Σεραϊδου και Εύη Αυλογιάρη.

Επιστημονικό Συνέδριο

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΗΜΕΡΑ: ΜΥΘΟΣ Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ; ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΕΣ & ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

43

Παρασκευή 7 – Σάββατο 8 Δεκεμβρίου 2012

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης και ο Τομέας Δημοσίου Δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης του Τμήματος Νομικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συνδιοργάνωσαν επιστημονικό συνέδριο με θέμα «Η Δημοκρατία Σήμερα: Μύθος ή Πραγματικότητα; Συνταγματικές και πολιτικές διαστάσεις» την Παρασκευή 7 και το Σάββατο 8 Δεκεμβρίου 2012 στην αίθουσα εκδηλώσεων του Εμπορικού & Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης (Τσιμισκή 29, 2ος όροφος).

■ Ο Ταμίας του Δ.Σ. του Δ.Σ.Θ., κ. Χρίστος Βάρδας.

■ Γενική άποψη της εκδήλωσης.

Το πρόγραμμα του συνεδρίου χωρίστηκε σε δύο συνεδρίες, μία απογευματινή την Παρασκευή 7 Δεκεμβρίου και μία πρωινή, το Σάββατο 8 Δεκεμβρίου. Ακολουθεί το αναλυτικό πρόγραμμα του συνεδρίου:

Παρασκευή 7 Δεκεμβρίου 2012

44

- Ώρα έναρξης 18:00
- Χαιρετισμός - Έναρξη εργασιών
Χ. Βάρδας, Δικηγόρος, Ταμίας Δ.Σ. Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης
- Προεδρεύων
Γ. Κασιμάτης, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

- Εισηγητές
Γ. Βώκος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
«Ο Κοινοβουλευτισμός άλλοτε και τώρα»
- Κ. Χρυσόγονος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
«Δημοκρατία, Εκλογή, Αντιπροσώπευση: Ταύτιση ή Σύγχυση»
- Ν. Σεβαστάκης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
«Η δημοκρατία στους καιρούς της έκτακτης ανάγκης: μια νεοσυντηρητική στροφή»
- Γ. Σταυρακάκης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
«Η μετα-δημοκρατική δυναμική στη σκιά της ευρωπαϊκής κρίσης»
- Ιφ. Καμτσίδου, Αν. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
«Κράτη χωρίς κυριαρχία ή χωρίς δημοκρατία»

■ Συνεδρία 7.12.2012. Από αριστερά, Γ. Βώκος, Ν. Σεβαστάκης, Γ. Κασιμάτης, Κ. Χρυσόγονος, Καθηγητές Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Ιφ. Καμτσίδου, Γ. Σταυρακάκης.

Σάββατο 8 Δεκεμβρίου 2012

- Ώρα έναρξης 10:00
- Προεδρεύων
Π. Παραράς, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Θράκης, Επίτ. Αντιπρόεδρος ΣτΕ
- Εισηγητές
Α. Δημητρόπουλος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών
«Όροι λειτουργίας της Δημοκρατίας σε συνθήκες κρίσης»
- Ξ. Κοντιάδης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
«Η δικαστική λειτουργία μπροστά στην οικονομική κρίση»
- Φ. Σπυρόπουλος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών
«Τα αίτια της ελληνικής κρίσης»
- Σ. Τσακυράκης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών
«Μνημόνιο και Δημοκρατία»
- Οργανωτική Επιτροπή
Κ. Χρυσόγονος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Σ. Ορφανουδάκης, Αν. Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Ν. Βαλεργάκης, Πρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης

■ Συνεδρία 8.12.2012. Από αριστερά, Α. Δημητρόπουλος, Ξ. Κοντιάδης, Π. Παραράς, Φ. Σπυρόπουλος, Σ. Τσακυράκης.

Πολιτιστική εκδήλωση

«ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 100 ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΕΜΟΣ- ΚΑΤΟΧΗ- ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ»

46

Δευτέρα 12 Νοεμβρίου 2012

Λογοτεχνική-μουσική εκδήλωση με τίτλο «Θεσσαλονίκη. 100 Χρόνια Πόλεμος-Κατοχή-Απελευθέρωση» διοργάνωσε ο Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης, η οποία ήταν αφιερωμένη στους πατριωτικούς αγώνες του δικηγορικού σώματος. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 12 Νοεμβρίου 2012 και ώρα 19:00 στο κτίριο του Δ.Σ.Θ. (Τσιμισκή 103-Βύρωνος, 1ος όροφος).

Την εκδήλωση προλόγισε ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, κ. Νικόλαος Βαλεργάκης και χαιρέτισε η κα Σοφία Παπαλεξίου, Δικηγόρος, Μέλος Δ.Σ. του Δ.Σ.Θ. και Πρόεδρος της Επιτροπής Πολιτισμού του Δ.Σ.Θ.

Στην εκδήλωση απήγγειλαν κείμενα οι κκ. Θεοφάνης Ζβες, Δημήτρης Τσελούδης, Ρωξάνη Κωστατζίκη και Ηλίας Μαρτζαβός και τους συνόδευσαν οι κκ. Μιχάλης Κζούνιας (φλάουτο-φλογέρα), Γιάννης Νισύριος (πιάνο) και Νίκος Κυριακού (τσέλο).

Την ευθύνη για την επιλογή των κειμένων και της μουσικής είχε ο κ. Γιάννης Νισύριος, Δικηγόρος και την παρουσίαση της εκδήλωσης ανέλαβε η κα Ρία Φελεκίδου, Δικηγόρος.

■ Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.Θ., κ. Νικόλαος Βαλεργάκης.

■ Από αριστερά, οι μουσικοί κκ. Νίκος Κυριακού, Γιάννης Νισύριος και Μιχάλης Κζούνιας.

■ Θεοφάνης Ζβες.

■ Δημήτρης Τσελούδης.

■ Χαρίτων Παπαδόπουλος.

■ Ρωξάνη Κωστατζίκη

■ Ηλίας Μαρτζαβός

■ Η Πρόεδρος της Επιτροπής Πολιτισμού, κ. Σοφία Παπαλεξίου

■ Η Ρία Φελεκίδου στην έναρξη της εκδήλωσης

ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΑ 100 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

49

Παρασκευή 14 Δεκεμβρίου 2012

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης και η Επιτροπή Πολιτισμού του Δ.Σ.Θ. διοργάνωσαν εκδηλώσεις εορτασμού για τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης την Παρασκευή 14 Δεκεμβρίου 2012 και ώρα 6:30 μ.μ. στο Συνεδριακό Κέντρο της Τράπεζας Πειραιώς (Κατούνη 12-14, Λαδάδικα).

Η εκδήλωση πλαισιώθηκε από τα εγκαίνια της έκθεσης ζωγραφικής & φωτογραφίας δικηγόρων της Θεσσαλονίκης, η οποία διήρκεσε από τις 14 έως και τις 19 Δεκεμβρίου 2012.

Τα εγκαίνια της έκθεσης πραγματοποιήθηκαν από την κα Σοφία Παπαλεξίου, Δικηγόρο, Μέλος Δ.Σ. Δ.Σ.Θ. και Πρόεδρο της Επιτροπής Πολιτισμού Δ.Σ.Θ.

Το δεύτερο μέρος της εκδήλωσης περιλάμβανε την εισήγηση της κας Κάτιας Κιλεσοπούλου, Δρος Ιστορίας της Τέχνης με τίτλο «Η περιπέτεια των εικαστικών τεχνών της Θεσσαλονίκης από την απελευθέρωση ως τη μεταπολίτευση». Την εκδήλωση χαιρέτισε ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, κ. Νικόλαος Βαλεργάκης, ενώ την παρουσίαση ανέλαβε ο κ. Χαρίτων Παπαδόπουλος, Δικηγόρος Θεσσαλονίκης και Μέλος της Επιτροπής Πολιτισμού Δ.Σ.Θ.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με τη μεικτή χορωδία του Δήμου Καλαμαριάς, ενώ στο τέλος της δόθηκαν αναμνηστικά δώρα στους δικηγόρους-μέλη του Δ.Σ.Θ. που αποχώρησαν από το επάγγελμα το 2012.

Στην ομαδική έκθεση ζωγραφικής συμμετείχαν με τα έργα τους οι δικηγόροι:

Κατερίνα Σκέμπερη, Βασίλειος Ψυλλάκης, Αυγέρης Χαντζόπουλος, Σοφία Αποστολίδου, Βασίλειος Γούσιος, Νικολέτα Καρβαριώτου, Ιουλία Αγοράστη, Βούλα Κουντούρη και Μαρία Φαρίνη.

Στην ομαδική έκθεση φωτογραφίας συμμετείχαν οι δικηγόροι:

Δέσποινα Γκίνογλου, Στέλλα Αναστασίου, Βαρβάρα Κουκουτσέλου, Γεωργία Φέλλια, Χρήστος Κουρτίδης, Καλυψώ Γούλα, Χαρίτων Παπαδόπουλος, Δημήτριος Τσινικόπουλος και Σταύρος Καραμπάσογλου.

Κυριακή 16 Δεκεμβρίου 2012

Εορτασμός για τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης, στο πλαίσιο του εορτασμού για τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης, φιλοξένησε την ομιλία του Προέδρου της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών κ. Νικολάου Ι. Μέρτζου με τίτλο «Το μήνυμα και το διακύβευμα της Ιστορίας στη Μακεδονία 1912-2012» την Κυριακή 16 Δεκεμβρίου 2012 και ώρα 11:00 π.μ. στην αίθουσα τελετών της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών (Εθνικής Αμύνης 4).

Στο τέλος της εκδήλωσης, ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, κ. Νικόλαος Βαλεργάκης απένειμε αναμνηστική τιμητική πλακέτα στον κ. Μέρτζο.

■ Ο κ. Χαρίτων Παπαδόπουλος, Δικηγόρος και Μέλος της Επιτροπής Πολιτισμού Δ.Σ.Θ.

■ Η κα Κátια Κίλεσοπούλου, Δρ. Ιστορίας της Τέχνης

■ Η Μεικτή Χορωδία του Δήμου Καλαμαριάς

■ Ο κ. Γεώργιος Ορφανός, Βουλευτής Ν.Δ. Α΄ Θεσσαλονίκης με τον Πρόεδρο του Δ.Σ.Θ., κ. Νικόλαο Βαλεργάκη, τον κ. Παναγιώτη Παυλίδη, Προϊστάμενο Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης και τον κ. Ελευθέριο Μυλωνά, Δικηγόρο και πρώην Μέλος Δ.Σ. Δ.Σ.Θ.-πρώην Πρόεδρο της Επιτροπής Πολιτισμού Δ.Σ.Θ.

■ Από αριστερά: Χρίστος Βάρδας, Ταμίας Δ.Σ. Δ.Σ.Θ., Χρήστος Ράπτης, Γεν. Γραμματέας Δ.Σ.Θ., Νικόλαος Βαλεργάκης, Πρόεδρος Δ.Σ.Θ., Νικόλαος Μέρτζος, Πρόεδρος Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, Ευάγγελος Ντινόπουλος, Προϊστάμενος Οικονομικής Διεύθυνσης Δ.Σ.Θ., Κωνσταντίνος Καλαϊτζής, Δικηγόρος και πρώην Β΄ Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.Θ.-πρώην Πρόεδρος της Επιτροπής Πολιτισμού Δ.Σ.Θ., Σοφία Παπαλεξίου, Δικηγόρος, Μέλος Δ.Σ.Θ και Πρόεδρος της Επιτροπής Πολιτισμού Δ.Σ.Θ., Ελευθέριος Μυλωνάς, Δικηγόρος και πρώην Μέλος Δ.Σ. Δ.Σ.Θ.-πρώην Πρόεδρος της Επιτροπής Πολιτισμού Δ.Σ.Θ., Δημήτρης Τσακάνης, Δικηγόρος.

■ Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.Θ., κ. Νικόλαος Βαλεργάκης

■ Πρόεδρος της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, κ. Νικόλαος Μέρτζος

■ Η απονομή της τιμητικής πλακέτας προς τον κ. Μέρτζο από τον Πρόεδρο του Δ.Σ.Θ., κ. Βαλεργάκη.

Ο Δ.Σ.Θ. ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

Τετάρτη 31 Οκτωβρίου - Κυριακή 4 Νοεμβρίου 2012

53

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης, από ετών, έχει τακτική επικοινωνία με το Οικουμενικό Πατριαρχείο και με τα εναπομείναντα ιδρύματα της ομογένειας στην Πόλη. Στην επικοινωνία αυτή περιλαμβάνεται συνήθως και η παρουσίαση μιας πολιτιστικής εκδήλωσης.

Έτσι, η θεατρική ομάδα του Δ.Σ.Θ. «Σκηνή δικαίων» παρουσίασε στις 2 & 3 Νοεμβρίου 2012 στο Ζωγράφειο Γυμνάσιο-Λύκειο της Πόλης δύο θεατρικά μονόπρακτα, το «Ψέμα» του Jean Cocteau και το «Ο πειρασμός του Ιούδα» του Γιοναννί Ραρινί.

Τους ρόλους ερμήνευσαν η Ρωξάνη Κωστατζίκη, ο Θεοφάνης Ζβες και ο Δημήτρης Τσελούδης,

την επιλογή της μουσικής και την εκτέλεση (πία-νο) είχε η Αντιγόνη Τσελούδη.

Παρών ήταν και ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης κ. Νίκος Βαλεργάκης και ο Γιώργος Κουκουτσιδής.

Μετά την παράσταση ακολούθησε δεξίωση.

Την Κυριακή 4 Νοεμβρίου 2012 στο ναό του Αγίου Γεωργίου Φαναρίου (Μετόχι του Παναγίου Τάφου) έγινε συνάντηση του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου και του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης κ. Νίκου Βαλεργάκη.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΙΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

54

Κοσμάς Ηλιάδης

Δικηγόρος

Φαινόμενο παραγωγικού, πολυπράγμονα, πετυχημένου λογοτέχνη και όχι μόνο. Βρίσκεται σε διαρκή εγρήγορση, αναζήτηση, καταγραφή. Υπηρετεί τόσες τέχνες, δίχως να παραμελεί κάποια, δίχως να την αδικεί. Αγαπάει ίσα και δίκαια τη δημιουργία και την εργασία. Δεν ισχύει εδώ το «την μεν φιλείν, την δε θεραπεύειν». Ευρυμαθής, πολύτεχνος, πολυάσχολος, ως γνήσιος απόγονος του Αριστοτέλη.

Αντλεί τα θέματα του από πολύ μακριά, από το Βυζάντιο, ακόμα πιο πέρα, από τα σπάργανα της χριστιανικής ζωής. Τότε που έλεγε ο Ιωάννης Χρυσόστομος «ώσπερ την μέλιτταν ορώμεν εφ' άπαντα τα βλαστήματα καθιζάνουσαν, αφ' ενός μεν τα βέλτιστα λαμβάνουσαν, ούτω δει παιδείαν ορεγομένους μεν απείρως έχουν, πανταχόθεν δε τα βέλτιστα συλλέγειν». Επικάθεται και στα άνθη του κακού, διυλίζει το κακό, το παράλογο, μας δίνει εικόνες προβληματισμού και χαράς.

Εραμιστής της ποίησης, της πανταχού ποίησης. Στο γραπτό λόγο, με τα διηγήματά, τα δοκίμια, την ποίηση. Στις καλές τέχνες, με το χρωστήρα, το φακό. Παγιδεύει μια απειροελάχιστη στιγμή του φαλακρού χρόνου, σύμφωνα με δικό του στίχο, μας την παραδίδει ολόφρεσκη, ολοζώντανη. Να χαρούμε κομμάτι και εμείς. Οι απεικονίσεις και οι φωτογραφίσεις του είναι τόσο ζωντανές, σου δηλώνουν την παρουσία τους, σε καθηλώνουν. Κάθεσαι, μελετάς, ξεχνιέσαι.

Ο Μύρωνας είναι σχεδόν σε όλους γνωστός με

το δισκοβόλο του. Του χάρισε, όμως, ιδιαίτερη αίγλη το επίγραμμα του Σιμωνίδη του Κείου, για ένα σχεδόν άγνωστο άγαλμά του: «Βουκόλε την αγέλην πόρρω νέμε, μη του Μύρωνος βοϊδίον ως έμπνουν εξελάσεις» (Βοσκέ, το κοπάδι σου μακριά βόσκησε, μην (τυχόν) το μοσχάρι του Μύρωνα το εκλάβεις σαν ζωντανό.)

Σε ζητήματα χρωστήρα, φακού, περιορισμένος είναι ο κύκλος των γνώσεών μου. Σε θέματα λογοτεχνίας προσπαθώ, αγωνίζομαι όπως μπορώ. Ως εδώ εγώ μπορώ να αναλύσω. Οι επαίοντες και οι σοφοί μπορούν να εντρυφήσουν περισσότερο, να δώσουν εμπειριστατωμένες απαντήσεις.

Επιθυμώ να καταθέσω τελειώνοντας αυτό που σκόπευα τηλεγραφικά να πω εξ αρχής και μόνο τούτο, μα δεν ταίριαξε. Ο Δημήτρης Τσινικόπουλος, κατατάσσεται, σύμφωνα με την προσωπική μου εκτίμηση, στους μείζονες λογοτέχνες και φιλοσόφους θα έλεγα. Κάτι άσχετοι τύποι, με ένα ή δυο βιβλία υπό μάλης, σερβίρονται ως σπουδαίοι, μα δεν είναι, απλά κρατάνε κάποια στήλη σε κάποια εφημερίδα, έχουν αγαθές σχέσεις με το γυαλί, που τους δείχνει τρεις και λιγάκι. Ή είναι ενταγμένοι σε κάποιο σωματείο, σε κάποια λογοτεχνική συντροφιά ή σε κάποιο κόμμα. Έτσι φαίνονται, χωρίς να δικαιούνται, επιφανείς. Εδώ ο Νίκος Γκάτσος καταξιώθηκε, και δίκαια βέβαια, με ένα μοναδικό έργο του, το αριστούργημά του, την Αμοργό. Έγραψε βέβαια πολλά ποιήματα που μελοποιήθηκαν. Αυτά.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ ΠΡΟΣΕΠΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ

Δημήτρης Τσινικόπουλος
Δικηγόρος

*«Τα δυο παιδιά του Θεού μέσα μου,
η Ποίηση και η Αγάπη»*
Νικηφόρος Βρεττάκος

Ο Νικηφόρος Βρεττάκος, ο λεπταίσθητος ποιητής, ο ποιητής της ομορφιάς, του Ταΰγκετου και της φιλοσοφίας των λουλουδιών, είναι ευρύτατα γνωστός στο αναγνωστικό κοινό για το ουμανιστικό περιεχόμενο της ποίησής του, που εστιάζεται σε δύο βασικούς τομείς: στην αγάπη και την ειρήνη. Η αγάπη και η ειρήνη αποτελούν τους κύριους άξονες γύρω από τους οποίους υφαίνεται απλά, ομαλά και δημιουργικά το πάνω από μια πεντηκονταετία πλουσιότατο έργο του.

Με αυτήν την αφετηριακή παρατήρηση, μπορούμε να προχωρήσουμε μερικά βήματα παραπέρα και να προσπαθήσουμε ν' ανιχνεύσουμε τις θρησκευτικές ρίζες και την επίκληση του θείου γενικότερα στην ποίηση του Βρεττάκου, που κράτησε μόνον «αυτό την ειρήνη και αγάπη», όπως μας λέει σ' ένα στίχο του.

Κατ' αρχάς μόλις και είναι ανάγκη να επιστημόνουμε ότι η αγάπη και η ειρήνη είναι δυο θεμελιώδεις ιδιότητες του Χριστιανισμού, δυο ιδιότητες που ο απόστολος Παύλος τις κατατάσσει στην προς Γαλάτας επιστολή του, στους καρπούς του αγίου Πνεύματος.

Με αυτήν την έννοια, τα ποιήματα του Βρεττάκου, που προβάλλουν την αγάπη, την ειρήνη και την ανθρωπιά, είναι ποιήματα που εμπεριέχουν και αντηχούν το πνεύμα του Χριστιανισμού,

το πνεύμα του «αγαπάτε αλλήλους», το πνεύμα των μακαρισμών. Ο Θεός αιογραφικά είναι ο Θεός της ειρήνης και ο Χριστός είναι ο «Άρχων της ειρήνης», σύμφωνα με τον ευαγγελιστή-προφήτη Ησαΐα.

Κατά βάθος η ποίηση είναι μια ανθρώπινη καρδιά φορτωμένη όλο τον κόσμο, θα μας πει σε κάποιους υπέροχους στίχους του ο ποιητής και θα προχωρήσει ακόμα περισσότερο. Ενστερνιζόμενος, υιοθετώντας την Ιωάννεια ρήση «Ο Θεός αγάπη εστί», θα τολμήσει ν' αλλάξει, να τροποποιήσει για τις ποιητικές του ανάγκες τον πρόλογο του Κατά Ιωάννην Ευαγγελίου και στο ποίημά του «Τα Δεκατέσσερα παιδιά» από τη συλλογή του «Ο χρόνος και το ποτάμι» (1957), θα μας πει: «Ό,τι θέλει κανείς / μπορεί να φτιάξει με την αγάπη, / ήλιους κι αστέρια, / ροδώνες και κλήματα...». Γιατί «Εν αρχή ην η αγάπη...».

Η αγάπη αυτή βιώνεται και παρουσιάζεται στην ποίηση του Βρεττάκου με διάφορους τρόπους: με την αγάπη του για τα παιδιά, για την παιδική απλότητα και αθωότητα, κατά το παράδειγμα του Ιησού που είπε «Αφετε τα παιδιά ελθείν προς εμέ»· γιατί τα παιδιά εκφράζουν πληρέστερα τη θεϊκή αγάπη, αφού τα μάτια τους είναι «γιομάτα ουρανό». Και ο ποιητής σ' όλη του τη ζωή φρόντιζε να γεμίζει τα θυλάκια της καρδιάς του με τις καλημέρες των παιδιών. Εκφράζεται ακόμη μέσα απ' τη συγγνώμη σ' όσους κάμουν το κακό. Περισσότερο σ' αυτούς που το κάμουν εν αγνοία τους, άθε-

λά τους και ακούσια, αλλά ακόμα και σ' εκείνους που ενεργούν με κακοβουλία. Ο Βρεττάκος λειτουργεί ποιητικά σύμφωνα με τα βιβλικά πρότυπα, σύμφωνα με το «Κύριε άφες αυτοίς» και «μη στήσης αυτοίς την αμαρτίαν ταύτην». Γιατί ο ποιητής, κάνοντας το άθλημα της αυθυπέμβασης με την αγάπη, συγχωρεί όλους εκείνους που τον πλήγωσαν, μετατρέποντας σε θεία μετάληψη τις φτυσιές τους:

*Ξαναγυρίστε όσοι με φτύσατε στο στόμα
θεία μετάληψη έχω κάμει τις φτυσιές σας
και ψαλμούς θείους έχω κάμει τις βρισιές σας.
Ξαναγυρίστε όσοι με φτύσατε στο στόμα
θείες ακτίδες έχω κάμει τις βιτσιές σας.*

μας λέει σε κάποιους συγκλονιστικούς σε αγιοσύνη στίχους του.

Ακόμα νιώθει την αγάπη του Θεού, τη βιώνει μέσα στην αγάπη που αντανακλάται στη φύση και στα πλάσματα της δημιουργίας. Ο ποιητής, σαν άλλος Λινναίος, βλέπει την ανταύγεια της θεότητας μέσα στα λουλούδια και η ψυχή του γεμίζει με άφατο θαυμασμό. Ορά και ακροάται τις μύριες φωνές που υψώνουν τα ρόδα, που γεμίζουν τα παράθυρα της ψυχής του. Ακούει τις βελανιδιές με αδιάκοπους ψιθύρους. Του μιλούνε τα γεράνια, τα κλωνάρια της μυγδαλιάς, οι μαργαρίτες, οι λευκές τουλίπες, τα άνθη της καμουριάς. Για τον ποιητή κάθε άνθρωπος, μίσχος ή φυτό, είναι ένας μάρτυρας της θείας μεγαλοσύνης. Δεν χρειάζεται τίποτε άλλο για να πιστέψει. Ιδού ένα υπέροχο ποίημα από τη συλλογή «Φιλοσοφία των λουλουδιών», που αποκαλύπτει την πίστη του Βρεττάκου ότι ο Θεός αποκαλύπτει την παρουσία του μέσω των λουλουδιών.

Σκύβω πάνω

*απ' την άσπρη μου τριανταφυλλιά σκύβω πάνω
από το κόκκινο γεράνι μου κι όποιον
μίσχο κι αν πιάσω (ως να μου έχει το χέρι του
απλώσει ο Θεός)
ακούω τον σφυγμό του.*

Για την ειρήνη, που την εννοεί πότερο ως εσωτερική αρμονία, ηρεμία και ευφροσύνη, παρά ως την έλλειψη συγκρούσεων και πολέμων, θα μας μιλήσει ο ποιητής στο ποίημα του «Γράμμα για τον Ρόμπερτ Οπενχάιμερ» (1945), τον Γερμανό πυρηνικό φυσικό που υπήρξε ο πνευματικός αυτουργός της ατομικής βόμβας. Θα μας μιλήσει όμως και στην ποιητική του συλλογή «Η ειρήνη έρχεται στον κόσμο» με δώδεκα δημιουργίες. Και θα μας πει τόσο ωραία με επιγραμματικό τρόπο:

*Ειρήνη είναι όταν τ' ανθρώπου η ψυχή
γίνεται έξω στο σύμπαν ήλιος κι ο ήλιος
ψυχή μέσα στον άνθρωπο.*

Και αλλού θα μας προειδοποιήσει για να μας προφυλάξει:

Υπάρχουν σοφοί

που σκάφτουν στον ήλιο με ακάθαρτα χέρια.

Μην εμπιστεύεσθε. Μόνο η αγάπη είναι σοφή.

Ο Βρεττάκος έχει εννοήσει ότι «ο μη αγάπων ουκ έγνω τον θεό, ότι ο θεός αγάπη εστί». Γι' αυτό κοντά σ' αυτά τα ποιήματα που πάλλονται, δονούνται στην κυριολεξία από ανθρωπισμό, που ξεχειλίζουν από τις έννοιες της αγάπης, της καλοσύνης, της ανεκτικότητας, της συγγνώμης, της ειρήνης, υπάρχουν και πολλά άλλα που έχουν μια πιο άμεση σχέση με τον θεό. Αναδεικνύουν τον Νικηφόρο Βρεττάκο θρησκευτικό ποιητή, *stricto sensu*, αφού σύμφωνα με μια στατιστική έρευνα στους δύο τόμους του με τα 536 ποιήματά του, τα 115 αναφέρονται άμεσα στο πρόσωπο του Θεού ή του Χριστού ή γίνονται αναφορές στις χριστιανικές αρετές. Βέβαια, δεν λείπουν στην ποίησή του και οι επιδράσεις της λαϊκής παράδοσης. Αλλά η έμφαση δίνεται και πάλι μέσω του Θεού στην ανθρώπινη καρδιά που μπορεί να δεχθεί τον θεό, που μπορεί να γίνει πόρτα, αφού, «του ανθρώπου η καρδιά είναι η πόρτα που ο θεός μπαينوβγαίνει στον κόσμο». Και αλλού: *Μου 'δωσες, Κύριε, αυτή την καρδιά, όπως δίνεις*

στη ροδοδάφνη
το άνθος.

Με ένα μπου-
κέτο καλοσύνη
στα χέρια ο ποι-
ητής και μέσα
σ' έναν κάλυκα
λουλουδιού ιε-

ρουργεί, προσφέρει μιαν εκκλησία, η οποία εί-
ναι για τον Βρεττάκο η μυστική κιβωτός που
ενώνει την ύπαρξή του με το μυστικό αλλη-
λούια. Ο ποιητής προσπαθεί ν' αποκαλύψει την
αγία γραφή του στερεώματος μέσα από το στε-
ρέωμα της αγνότητάς του.

Μέσα στην ποίησή του δεν λείπουν και οι
καθαρά βιβλικές εικόνες όπως, δείγματος χά-
ριν, στο «Αμίαντο χέρι»:

*Έφυγες με μισό χέρι για την αγορά του Βοόζ
να μας στείλεις ένα ψωμί καλοζυμωμένο,
ζεστός σαν την αγάπη της μάνας...
με πολλά δάκρυα μέσα στην ψίχα του.*

Ο ποιητής αναγνωρίζει ότι ο λόγος του Θεού
ο άφατος, τον δίδαξε το άπαντο. Αλλά πότε-
ρο ο ποιητής ψάχνοντας να βρει το νόημα του
φωτός και το φως του νοήματος, στην κυριο-
λεξία ηλιόστικτος, μ' έναν μίσχο γερανιού στα
τρεμάμενα χέρια, προσεγγίζει το θρόνο της με-
γαλοσύνης του θείου και του αναπέμπει ικεσί-
ες και ευχαριστίες:

*Κύριε, που ξετάζοντας
την τάξη των πραγμάτων σου
στους ουρανούς ζυγίζεις
τον ήλιο στην παλάμη σου
δίχως να νιώθεις βάρος ή να παθαίνεις έγκαυμα
Μη μας εγκαταλείπεις στην ερημιά μας, Κύριε...
Αλληλούϊα! Αλληλούϊα! Αλληλούϊα!
(Λειτουργία κάτω απ' την Ακρόπολη)*

Θαυμάσια ποιήματα επίσης είναι το «Παρά-
κληση για συγγνώμη» (που θυμίζει στίχους Ρίλ-
κε) και το «Αν δεν μου 'δινες την ποίηση, Κύ-

ριε». Ο Νικηφόρος, χωρίς να βαρύνει την ποί-
ησή του με σπαραξικάρδιες κραυγές και στοι-
χεία θρησκοληψίας, που πλεονάζουν σε πολλούς
θρησκευτικούς ποιητές, με ηρεμία και απλότητα
εκφράζει τις μύχιες σκέψεις του, που βγαίνουν
από τα ερημικά του στήθη σε σχήμα προσευ-
χής. Γράφει και αναπέμπει με όλη του την ποί-
ηση «προσευχή» στον «ποιητή των ποιητών». Σ'
αυτόν που αποκρίνεται στο βέλασμα του αρ-
νιού, που στέλνει τη βροχή στους σπόρους,
που ευλογεί των έναστρων αχτών την ανανέω-
ση. Με δάκρυα πιο γαλάζια κι απ' τις πηγές της
άνοιξης, ζητά απ' τον Θεό να τον αγαπήσει. Κι
ακόμη του ζητά ταπεινά:

*Μην αποσύρεις την πέτρα σου,
Κύριε, και μείνουν τα χέρια μου
στο κενό. Έχω ανάγκη να γράψω.
Και μη ξεχνώντας τα μάτια του Θεού, τα λουλού-
δια, γράφει με αθωότητα:
Και το τίποτα δεν είναι τίποτα,
Κύριε, θα ιδείς. Όταν θα 'ρθω
κοντά σου, θα σου φέρω λουλούδια.*

«Σε όλη την ποίηση του Βρεττάκου», παρα-
τηρεί γνωστή ποιήτρια, «υπάρχει μια ακλόνητη
θρησκευτική πίστη. Μια πίστη όμως ενεργητι-
κή, που δεν τον απομακρύνει από τη μοίρα του
ανθρώπου και το χρέος του προς αυτήν... Την
ενεργητική αυτή προσήλωση θα την αναζητή-
σουμε στην Εκκλησία του χωριού του, στην προ-
σευχή της μητέρας του, αλλά και στη φύση...».

Αυτό που ο Ράινερ Μαρία Ρίλκε μας λέει σ'
ένα σφριγηλό του στίχο: «Ω θεέ μου σ' έχω τό-
σο ανάγκη, όσο και το ψωμί», μας το λέει ο
Βρεττάκος με όλη του την ποίηση. Ασφαλώς,
η ποίηση του Βρεττάκου, διερευνώντας το βά-
θος της ομορφιάς και της τελειότητας, επαλη-
θεύει την άποψη που εξέφρασαν κορυφαίοι εκ-
πρόσωποι των γραμμάτων μας, ότι το ποιητι-
κό αίσθημα είναι βαθύτατα θρησκευτικό, αφού
η ποίηση δεν είναι παρά μια επικοινωνία με το
θείο, μια συνάντηση του Θεού μέσα μας, ένα
είδος προσευχής.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΚΑΠΝΟΥ

Περί χρώματος και αρώματος

58

Γιώργος Τσαραμπουλίδης

Δικηγόρος

Οι λόγοι που καπνίζει κανείς είναι όσοι και οι καπνιστές. Ανακαλώντας στη μνήμη μου τη σχέση μου με τον καπνό, διαπιστώνω ότι πρόκειται για σχέση σημαδιακά βιωματική. Οι πρώτες μου μνήμες είναι άρρηκτα δεμένες με τον καπνό, αποκλειστικά από το σπόρο του ακόμη, φαιόξανθο και ψιλό σαν ζάχαρη. Δε φταίει μόνο που μεγάλωσα σε ακραιφνές καπνοχώρι, όπου το εισόδημα των κατοίκων προερχόταν αποκλειστικά σχεδόν από την καλλιέργεια του καπνού, τουλάχιστον μέχρι το 1965, αλλά και το ότι, στην κυριολεξία, από βρέφος ακόμη, κοιμόμουνά πάνω από τον καπνό και σε κάθε περίπτωση ανάπνεα το φυσικό του άρωμα.

Ο καπνός, λοιπόν, αυτός ήταν η ανατολικού τύπου ευγενής και εξαγωγήμη ποικιλία «Σαμψούς», που καλλιεργούνταν τότε στα προσφυγικά χωριά αποκλειστικά του νομού Πιερίας, από την Κατερίνη και πάνω, προορισμένη για χαρμάνι με άλλη ή άλλες ποικιλίες στις καπνοβιομηχανίες της Δύσης, κυρίως. Τα δέματα του καπνού από τους μήνες Οκτώβριο-Νοέμβριο έως και τον Απρίλιο του επόμενου έτους βρίσκονταν στην αποθήκη του σπιτιού, στο ισόγειο. Πάνω ήσαν τα υπνοδωμάτια και το πάτωμα με σανίδια. Έτσι το άρωμα εισχωρούσε διακριτικά στο υπνοδωμάτιό μου. Τούτο το εικάζω μετά βεβαιότητας για τα βρεφικά μου χρόνια. Ως παις, όμως, διατηρώ ακμαία τη μνήμη όσφρησης, εκόντος άκοντος αλλά ασμένως, του ευώδους καπνού και μάλιστα σε όλες τις φάσεις της καλλιέργειας, επί δεκαπέντε μήνες το χρόνο. Ναι, πολύ σωστά. Το μήνα Φεβρουάριο άρχιζε η προετοιμασία σποράς της νέας εσοδείας, αλλά τα καπνά της προηγούμενης έκειντο στην αποθήκη

μέχρι το μήνα Απρίλιο, όταν έμελλε να πουληθούν, αλλέως όδευαν εις τον καιάδα της καύσης, άνευ επιδότσης ή αποζημίωσης. Σκληρά τα χρόνια και οι άνθρωποι άθραυστοι, αλλά πικραμένοι.

Τότε η καλλιέργεια ήταν αποκλειστικά ξερική, γιατί δεν υπήρχαν γεωτρήσεις και γιατί πάντοτε το καλοκαίρι έπεφταν οι αναγκαίες βροχές, όποτε και όσο χρειαζόταν. Ο καιρός τότε ήταν στα καλά του. Δε θυμάμαι ποτέ, ούτε και άκουσα να αφηγούνται καταστροφή της παραγωγής από ακραία καιρικά φαινόμενα. Οι καπνοπαραγωγοί ήσαν μερακλήδες μικροκαλλιεργητές. Το μεγαλύτερο μαξούλι, όπως έλεγαν την παραγωγή, δεν ξεπερνούσε τους δυόμισι τόνους. Αυτό τους έδινε τη δυνατότητα να επικεντρώνουν στην ποιότητα, γιατί από το στοιχείο αυτό εξαρτιόταν η καλή τιμή, όταν βεβαίως οι έμποροι ήθελαν ή είχαν ανάγκη να αγοράσουν καπνό.

Τόσο στο καπνοχώραφο, κάθε χρόνο και διαφορετικό, όσο και στο σπίτι, κυρίως μετά την αποξήρανση των φύλλων, αναδυόταν το μεθυστικό, λεπτό του άρωμα, σε όλο του το μεγαλείο. Η αποξήρανση ήταν απολύτως φυσική. Μόνο κάτω από τον καλοκαιρινό ήλιο, που ήταν γλυκός τότε και δεν προκαλούσε εγκαύματα στα φύλλα. Μετά το βελόνιασμα («τίζεμα») κάθε φύλλου χωριστά και με το χέρι, ένα ένα, και το πέρασμά τους στη συνέχεια σε καναβίσια λεπτή κλωστή, τα λεγόμενα «ράμματα» του καπνού (γι' αυτά μιλάμε), δένονταν από τις δύο άκρες της κλωστής στα βαγόνια. Αυτά ήταν μεγάλα ξύλινα τελάρα από καστανιά, διαστάσεων περίπου 4μ X 4μ (για τελάρα μιλάμε), που τσουλούσαν πάνω σε ξυλοτροχιές, που κατέληγαν στο «αράνι» (στέγαστο, ειδική αποθήκη τελειώς ανοιχτή από την όψη εισόδου), σε όρθια θέση με τη βοήθεια ξύλινων κλειδιών στην είσοδο του αρανού και με το αναγκαίο χειροσπρώξιμο βεβαίως. Κανονικός ξύλινος σιδηρόδρομος, δηλαδή, με λιπαντική ουσία το γράσο. Οι λιγότερο εύποροι αποκλειστικά, αλλά και οι άλλοι που δεν τους επαρκούσαν τα βαγόνια, χρησιμοποιούσαν για τον ίδιο σκοπό τις λεγόμενες «ράμκες». Επίσης τετράγωνα ξύλινα τελάρα, μικρότερων διαστάσεων, που μεταφέρονταν με τα χέρια από δύο άτομα και τοποθετούνταν πλάγια, για έκθεση στον ήλιο, σε τοίχους ή κατά κανόνα, στερεώνονταν με δύο ξύλα αντιστήριξης στις κορυφές. Τα φύλλα σιγά-σιγά μαραίνονταν και περ-

νούσαν στο στάδιο της αποξήρανσης. Για να την επιταχύνουν, πάντοτε με απολύτως φυσικό τρόπο, έλυναν τα ράμματα από τα βαγόνια ή τις ράμκες και τα έστρωναν στο χώμα, αφού προηγουμένως ισοπέδωναν τον αναγκαίο χώρο, ώστε τα φυλλάκια να μην κακοποιούνται από τους σβώλους του χώματος. Τη δουλειά αυτή την έκαναν πάντοτε δύο άτομα και ο ένας ήμουν εγώ, παιδιόθεν. Πόσα χρόνια, αλήθεια, δουλεύω και μέχρι πότε, άραγε; Την επόμενη μέρα τα γύριζαν από την άλλη όψη και ούτω καθεξής μέχρι να στεγνώσουν τελειώς και απολύτως, να γίνουν φρυγανιές. Τότε και από τότε, από το στάδιο αυτό, αναδεικνύονταν πλήρως και σε όλο τους το μεγαλείο το χρώμα και το άρωμα του καπνού.

Το χρώμα. Απαστράπτων ξανθό, φλουρί κωνσταντινάτων. Οι άλλοτε νευρώνες τροφοδοσίας του φύλλου, φαιόξανθοι, διέσχιζαν ατάκτως ολόκληρο το σώμα του φύλλου, συνθέτοντας στην ολότητα ένα πίνακα ζωγραφικής, χάρμα ιδέσθαι. Έτσι, φαίνεται, εξηγείται και η αδυναμία μου για τις ξανθιές. Όλα ανάγονται στην παιδική ηλικία, καθώς λένε και οι ψυχαναλυτές. Όχι, βεβαίως, ότι με χαλάνε και οι μελαχρινές, κάθε άλλο. Εδώ οι ψυχαναλυτές μπερδεύονται, ίσως λίγο, αλλά αυτό είναι πρόβλημά τους.

Το άρωμα. Λεπτό και διακριτικό στον ανοιχτό χώρο, γεμάτο και μεθυστικό στον κλειστό χώρο. Ενθυμούμαι τη μητέρα μου, δια βίου άκαπνη, εισερχόμενη στην αποθήκη του καπνού να εισπνέει δυό τρεις βαθιές εισπνοές μετ' αγαλλιάσεως και επί τη εκπνοή να της ξεφεύγει αυθορμήτως ένα παρατεταμένο «αχ» ευχαρίστησης. Η γιαγιά, κάπου-κάπου, μου ζητούσε να της δώσω λίγα αποξηραμένα φύλλα καπνού. Τα κρατούσε στην παλάμη της και τα καμάρωνε και από καιρού εις καιρόν τα έφερε σιγά σιγά εγγύς των ρωθώνων της, εισπνέουσα μετ' επιτάσεως και αγαλλιάσεως. Ο πατέρας μου, δια βίου καπνιστής, δεν αρκούσαν μόνο στην αρωματοθεραπεία. Απολάμβανε, νομίμως τότε, ως καπνοπαραγωγός, το λαθραίο στριφτό, με τα αργότερα περιζήτητα εκείνα ροζέ σιγαρόχαρτα, που χορηγούσε δωρεάν ή έναντι συμβολικού τιμήματος, δεν ενθυμούμαι ακριβώς, ο Εθνικός Οργανισμός Καπνού, στους κατ' επάγγελμα καπνοπαραγωγούς, με τον περιορισμό, προς χρήση εντός των ορίων της περιφέρειάς τους. Διάλεγε τον αιθέρα του αιθέρα

και τα ψιλόκοβε με ένα λεπτοακονισμένο κουζινομάχαιρο, σιγά σιγά και με μεγάλη υπομονή. Τα χαβάνια, εργαλεία κοπής των φύλλων σε χαρμάνι, δεν τα πρόλαβα. Στην περίοδο της Κατοχής υπήρχαν πολλά χαβάνια στο χωριό. Το καπνεμπόριο είχε καταρρεύσει τότε και οι καπνοπαραγωγοί έκοβαν μ' αυτά, σιγά σιγά, όλη την παραγωγή και στη συνέχεια την αντάλασσαν στα καμποχώρια με άλλα προϊόντα. Πουλούσαν και στους Γερμανούς και πάντα τους έδιναν σε είδος το αναγκαίο μπαξίσι για να περάσουν ανώδυνα τη γέφυρα του Αλιάκμονα. Τι ιστορίες έχω ακούσει με τα απρόοπτα και τους κινδύνους του ανταλλακτικού εκείνου εμπορίου, που αφηγούνταν, σχεδόν ηρωικά, οι μεγάλοι στα ατέλειωτα χειμωνιάτικα νυχτέρια. Από φαιδρές έως τραγικές ή και ανάμεικτες. Γράφω ολόκληρο βιβλίο με τίτλο «Κατοχικές Ιστορίες του Καπνού». Σε κακή συγκυρία, όμως. Η παραζάλη της αντικαπνιστικής υστερίας-παραδόξως ξεφούσκωσε αρκούντως, ένεκα της κρίσης άραγε;- αποτρέπει τους επίδοξους χορηγούς. Φοβούνται κι αυτοί το στιγματισμό και στις καπνικές εταιρίες από άχτι δεν το δίνω. Κι έτσι, μάλλον χάνεται κάτι από τη λαϊκή ιστορία του τόπου, δυστυχώς. Μόνο αυτό να 'τανε το κακό...

Λέγαμε, λοιπόν, για το χρώμα και το άρωμα του καπνού. Θυμάμαι αρκετές γιαγιάδες που περιστασιακά κάπνιζαν λαθραίο στριφτό, που τους ετοίμαζαν τα παιδιά τους. Χαρακτηριστικά θυμάμαι τη γιαγιά της μητέρας μου, γιατί το είχε αναγάγει σε ιεροτελεστία και είχα τη δυνατότητα να τη βλέπω εκ του σύνεγγυς. Κοντόχοντρη, καθισμένη σ' ένα σκαμνάκι στο πίσω μικρό μεσημβρινό μπαλκόνι, ρουφούσε με πάθος υψώνοντας το πηγούνι και χαμηλώνοντας τα βλέφαρα, παιχνιδίζοντας τον καπνό κατά την εκπνοή. Μέχρι να τελειώσει το στριφτό της δεν έβλεπε τίποτε άλλο γύρω της, χαμένη στον κόσμο της. Θυμάμαι επίσης ένα παππού με τραγιάσκα, κάτω από μια παύσηλη λεύκα, στο ψηλότερο σημείο του χωριού,

απ' όπου φαίνεται ολόκληρος ο θερμαϊκός και όχι μόνο, να φουμάρει με τέτοιο πάθος και ν' ατενίζει το βάθος του ορίζοντα, αγνοώντας πλήρως το σαματά της πιτσιρικαρίας, όταν τύχαινε ομαδόν να πάμε κατά κει. Γι' αυτόν δεν μπορώ να εγγυηθώ τι ακριβώς φουμάριζε, γιατί εντός του χωριού εφύοντο αυτοφυώς και γαλακτούχαι παπαρούνες, οι οποίες την περίοδο της χούντας εξηφανίσθησαν ως δια μαγείας και η γιαγιά μου, η οποία αισθανόταν ασφαλής για την επιβίωσή της μόνο όταν αποθήκευε τους σπόρους της επόμενης φυτικής παραγωγής, ούτε και αυτή κράτησε τέτοιους σπόρους. Έτσι έκτοτε βλέπω τα ωραία αυτά λουλουδάκια μόνο στα βιβλία βοτανολογίας.

Οι γυναίκες, νέες ή μεσόκοπες, δεν κάπνιζαν τότε. Τουλάχιστον συστηματικά και προ πάντων φανερά. Μια γιαγιά μόνο θυμάμαι που κάπνιζε αρειμανίως και φανερά. Μια γυναίκα, κατά πολύ νεώτερή της, από ζήλεια ή επιχειρώντας να κρύψει την έλλειψη θάρρους να καπνίσει και αυτή ή για άλλοθι, την προκάλεσε με την ερώτηση: «Θεία, ο γιατρός σε είπε να καπνίζεις;» Η απάντηση της ήρθε αστροπελέκι κι ακόμη τρέχει. «Εγάμεσα τον γιατρόν, εγώ το κέφι μ' εφτάγω.» Αθυροστομία που τσακίζει, αλλά δε σοκάρει ούτε απδιάζει, παρά είναι οργανικά δεμένη στο λόγο, για επίταση ή γλαφυρότητα. Τέτοιες ήταν σχεδόν όλες οι γιαγιάδες που γνώρισα τότε, με πρώτη τη γιαγιά μου. Και τι δεν έχω ακούσει εν τη ρύμη του λόγου τους. Ακόμη κι ο Αριστοφάνης θα ωχριούσε, θα δανειζόταν λέξεις, φράσεις. Μόνο όταν τα ανακαλώ σήμερα, διαπιστώνω ότι αυτά είναι ... ανεπίτρεπτα. Χάλασα κι εγώ, παρά τις διδασχές τους.

Οι μαθήτριες του τότε εξαταξίου γυμνασίου δεν κάπνιζαν. Αυτές αφιονίζονταν μόνο με «Ρομάντζο» ή «Ντομινό». Αγόραζαν εκ περιτροπής ένα τεύχος, που περνούσε από χέρι σε χέρι μέχρι να εκδοθεί το επόμενο. Οι τελευταίες πάντα διαμαρτύρονταν, γιατί κάποια από τις προηγού-

μενες όλο και κάτι έκοβε ή αφαιρούσε για ενθύμιο ή συλλογή. Από καμιά φορά δράστης ήμουν κι εγώ. Με αυτό τον τρόπο εισέπραττα, ως παις, αυτοβούλως το κάτι τις μου της δωρεάν μεταφοράς από τη μία στην άλλη, διασχίζοντας λασπόδρομους από τη μια άκρη του χωριού στην άλλη. Μία, που πάντα με πλήρωνε μ' ένα πεταχτό φιλάκι στο μάγουλο (ε, ρε, αγαλλίαση, μανούλα μου) φρόντιζα να της το πάω δεύτερο χέρι οπωσδήποτε, παραβιάζοντας τη ρητή εντολή της πρώτης. Παρεμπιπτόντως, ως παις, μετέφερα και βιβλία από συντρόφου εις σύντροφο, πριν πάω στο μάθημα, ασφαλισμένα στη σχολική τσάντα. Μ' έτρωγε η περιέργεια και καθ' ότι παιδιόθεν βιβλιοφάγος, μια μέρα τι μ' έπιασε και μπαίνω από ένστικτο σ' ένα αχυρώνα, ανοίγω το βιβλίο και τι να δω: «Στ' άρματα, στ' άρματα, εμπρός στον αγώνα, για τη χιλιάκριβη τη λευτεριά...» Και επειδή τα πολεμικά μ' άρεζαν από τότε, με συνεπήρε η ανάγνωση, πάει το μάθημα, πάει και το βιβλίο και ο σύντροφος έψαχνε το σύντροφο και οι δυο τους εμένα. Τούτο ήτο και το έναυσμα της αριστερόστροφης πορείας μου. Διάνα οι ψυχαναλυτές εδώ.

Οι έφηβοι σπάνια και περιστασιακά κάπνιζαν. Οι ενήλικες νέοι κάπνιζαν κατά κανόνα έτοιμα τσιγάρα χύμα και ποτέ μπροστά στους πατεράδες τους. Θυμάμαι τον τέως πρωταθλητή Ελλάδος στο ύψος Χειμωνίδη, γυμναστή με δυσμενή μετάθεση στο Γυμνάσιο Κολινδρού την περίοδο της χούντας. Αυτός ερχόταν τότε αρκετά συχνά στο χωριό και συναντούσε τους μαθητές του, κυρίως της πέμπτης και έκτης τάξης, που μου φαινόταν τότε άνδρες. Πρέπει να ένιωθε άνετα και ασφαλής για τις επαφές του στο χωριό, λόγω και της ποντιοπροσφυγικής και όχι μόνο σύνθεσης του χωριού, σε αντίθεση με τον τότε Κολινδρό, όπου έδρευε και μάλλον τον έπνιγε πολλαπλώς. Συναντούσε τους μαθητές του στην αυλή του δημοτικού σχολείου, απόγευμα, που ήταν άδεια από

τα σχολιαρόπαιδα, ποτέ στα καφενεΐα. Όρθιοι, σε κύκλο συζητούσαν. Ήξερα ότι ήταν πρωταθλητής και ήθελα να τον δω από κοντά. Κάθε φορά έκανα άγαρμπους γύρους την ομήγυρη, δήθεν αδιάφορος, λοξοκοιτώντας προς το μέρος του. Μια φορά με φώναξε «έλα δω, ρε πιτσιρικά.» Θα το 'βαζα στα πόδια, γιατί η όψη του, υπέρ το δέον μελαχρινή και η γαμψή μύτη σε συνδυασμό με τη φαλάκρα, δεν συνέθεταν ό,τι το ωραιότερο. Ωστόσο η χροιά της φωνής του μου φάνηκε φιλική και πλησίασα. Με χάιδεψε στο κεφάλι, με ακούμπησε πάνω του και συνέχισαν την κουβέντα τους. Έκτοτε έγινα η μασκότης ομήγυρης. Άχνα δεν έβγαζα. Έβλεπα και άκουγα μόνο και μιλιά δεν έβγαζα. Οι συζητήσεις τους περιστρέφονταν, κατά κανόνα, γύρω από τις μελλοντικές σπουδές των μαθητών και τα παρατράγουδα του γυμνασίου. Τους συμβούλευε, τους παρότρυνε, τους προειδοποιούσε. Ήταν διάχυτος ο σεβασμός και η εκτίμηση των μαθητών του. Αυτός, κάπου κάπου, έβγαζε τσιγάρο από πακέτο και κάπνιζε ο ίδιος και μόνο μία φορά σε κάθε συνάντηση πρόσφερε σε ένα ή δύο μαθητές, που το κάπνιζαν με την κάφτρα πάντα στο εσωτερικό της παλάμης.

Το φυσικό, λοιπόν, εκείνο άρωμα του καπνού και το χρυσοποίκιλτο χρώμα του έχουν εκλείψει δια παντός, πριν ακόμη υποστούν τη χημική βάσανο της τσιγαροποίησης. Τα τοξικά δηλητήρια για την καταπολέμηση των ασθενειών, το άφθονο νερό για μεγαλύτερη συγκομιδή και οι επιδοτήσεις έχουν εκτοπίσει στο περιθώριο την ποιότητα, δηλαδή το άρωμα και το χρώμα και κατ' επέκταση και τον καπνό τον ίδιο. Εδώ και δεκαετίες ο καπνός καταναλώνεται, δεν είναι πλέον μέσο μικροαπόλαυσης. Παρ' όλα αυτά, διώκονται οι καπνιστές, όχι αυτοί που μολύνουν, με πρώτο πρώτο τον «καπνοπαραγωγό», τα ευγενή, χρυσοποίκιλτα, ευώδη εκ φύσεως, φύλλα του καπνού....

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΕΒΛΕΠΕ ΤΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΝΑ ΠΕΡΝΟΥΝ

62

Δημήτρης Α. Νεμέτης
Δικηγόρος Θεσσαλονίκης

*Όσο ακόμη θα μας αφήσουν
να ήμαστε δικηγόροι*

Ο Πολύκαρπος γύρισε από τις ολιγοήμερες διακοπές του. Δεν του επέτρεπε η τσέπη του για περισσότερο. Κοντά στον τόπο του πήγε.

Έμεινε μόνος με την υπέργηρη μητέρα του. Είχε πληρώσει μια γυναίκα να την προσέχει για δέκα μέρες που θα έφευγε. Να ξεσκάσει και αυτός. Η μητέρα του είχε φθάσει τα 92 κουτσά στραβά, με το «πεθαίνω Πολύκαρπε» εδώ και δεκαετίες, «πεθαίνω σήμερα γιε μου», «πεθαίνω αύριο. Άσχημο όνειρο είδα... Πολύκαρπε, την φίλη μου την Ευτέρπη που πέθανε το 1949 και με ζητούσε, σήμερα έλα να σου δώσω την ευχή μου, γιατί του χρόνου τέτοια μέρα Πολύκαρπε δεν θα με έ ε ε ε εκεις.»

Μάλλον η μάνα του δεν θα έεεεχει τον Πολύκαρπο του χρόνου τέτοια μέρα, παρά ο Πολύκαρπος τη μάνα όπως πάει το πράμα. Πάντως η μάνα του ήταν δυο χρόνια περισσότερα από τη μητέρα του Σταλόνε, που στις ειδήσεις είχε δει ότι ακόμη κάνει πλαστικές. Εντάξει, αυτή είχε γιο τον Σταλόνε, δεν είχε τον Πολύκαρπο. Καλού κακού ο Πολύκαρπος το άλλαξε το κανάλι εκείνη την ώρα, μην τυχόν ζητήσει και η μάνα καμιά πλαστική... όχι τίποτε άλλο, αλλά άντε να κλείσεις ραντεβού στον ΕΟΠΠΥ για πλαστική... θα σου στείλουν την εφορία αμέσως.

Καλά που είχε όμως τον Πολύκαρπο, γιατί χωρίς αυτόν να τσοντάρει, θα είχε βρει προ πολλού

τη φίλη της την Ευτέρπη, αφού η σύνταξή της ούτε για τα φάρμακα δεν της έφθανε... 92 χάρη έπαιρνε... όσα και τα χρόνια της.

Γύρισε λοιπόν και προσπάθησε να ανασυντάξει το μυαλό του, για όλα όσα άκουσε αυτό το καλοκαίρι και για τα δύσκολα που έρχονταν, όπως κάθε Σεπτέμβριο..

Πάνω στο τραπεζάκι του σαλονιού με το σεμεδάκι (η μάνα η χρυσοχέρα, όταν έπιαναν ακόμη τα χέρια της) ο λογαριασμός του νερού και αίφνης ΦΠΑ και εκεί 13% στο νερό, 23 % στην αποχέτευση και 53% στον πισινό μας...

Στο εκκαθαριστικό, όπως και όλων των γνωστών του, ο φόρος τριπλάσιος. Ανακοινώσεις επί ανακοινώσεων σε πόσες δόσεις θα μπορείς να το διακανονίσεις. Λες και μετά από 7 μήνες, που θα πρέπει να πληρώσεις την 7η π.χ. δόση, θα έχεις χρήματα. Κάποιοι έξυπνοι του λένε «γιατί να το πληρώσεις, ρε Πολύκαρπε, σε 7 δόσεις, αφού σε ένα χρόνο θα βγει να πληρώνουμε σε 48 η σε 60 δόσεις όσοι έχουμε ληξιπρόθεσμα...» Έχει ο θεός της Ελλάδος... Δοσατζής κατάντησε και αυτός... κατά το αρχαίον «ανάγκας και θεοί πείθονται».

Και ξαφνικά ληστεία και φόρος στην Πάρο και ο Πακιστανός που έκανε κιμά το πρόσωπο της άτυχης 15χρονης και μαχαιρώματα Ελλήνων Ιταλών για τα μάτια μιας Ιταλίδας που φλέρταρε ένα δι-

κό μας (αθάνατος Τσιτσάνης *cherchez la fame*)... Έλεος με αυτήν την εγκληματικότητα. Χτυπάει τα νησιά καταμεσής του καλοκαιριού, σαν τη φοροδιαφυγή, επίσης στα νησιά... που να το φανταστεί ο Πάριος όταν τραγουδούσε τα νησιώτικα ότι φέτος το νησί του θα έπαιρνε το χρυσό μετάλλιο (ένεκα Ολυμπιακών) στην εγκληματικότητα αντί για τις αφίξεις τουριστών.

Και άλλο πάλι και τούτο στην Ύδρα. Όρμηξαν όλοι οι κάτοικοι εναντίον των υπαλλήλων του οικονομικού κλιμακίου για τη σύλληψη μαγαζάτορα που δεν εξέδιδε αποδείξεις... η φοροδιαφυγή που λέγαμε... σημεία των καιρών. Και την πλήρωσαν οι του ιπτάμενου δελφινιού που νόμισαν οι Υδραίοι ότι ήταν μέσα ο συλληφθείς για να τον πάνε στο αυτόφωρο και έγινε συμπλοκή... και... και... Ελλάδα... για την Ελλάδα, ρε γαμώτο...

«Αλλάζει ρε συ ο Έλληνας;» σκέφθηκε. «θέλει τη φασαρία του, τα μπουγιο, το ξύλο στο γήπεδο...» «θέλω τα ώπα μου, θέλω τις τρέλες μου, θέλω τις τσάρκες μου με γιώτα κι. θέλω τις μάσες μου, θέλω τις φούμες μου, θέλω τις ξάπλες μου στην εξοχή. θέλω τ' αλλιώτικα, θέλω τ' απίθανα και τα παράξενα που 'χει η ζωή, θέλω τα γλέντια μου και τα ξενύχτια μου, θέλω τα όργανα ως το πρωί. θέλω τα αστεία μου, τα καλαμπούρια μου, τη σαχλαμάρα μου να την επώ. θέλω τα χάρδια μου και τη σφαλιάρα μου από τον άνθρωπο που αγαπώ. θέλω τα πείσματα, θέλω τις ζήλιες μου και τις κορδέλες μου τις πονηρές. θέλω τα όμορφα, θέλω τα ήσυχα, θέλω τις τρέλες μου τις ζωηρές.»

Θέλε, θέλε -τι όμορφα τραγούδια- να μας θυμίζουν τα αδύνατα πια.. Άννα Φόνσου σε αθάνατη ελληνική κωμωδία...

Τουλάχιστον δεν ήταν μια φρικτή επανάληψη, αυτό με τη σύλληψη του τύπου για την αντίδραση των κατοίκων, μονολόγησε... μέχρι και το ηλεκτρικό και το νερό έκοψαν στο αστυνομικό τμήμα όπου κρατούνταν ... πολυμήχανοι όλοι..

Εντάξει, οι φωτιές κλασικά εικονογραφημένα... ψυχολογική κούραση να τα βλέπεις, καίγεται και η ψυχή σου μαζί. Και αφού καίγεται το σύμπαν, εμφανίζεται πάντα στις τηλεοράσεις ένας τύπος (υπηρεσιακός παράγων του δήμου, του εκάστοτε δήμου όπου ξέσπασε η εκάστοτε φωτιά), ο οποίος για ένα εκατομμύριο φορές, θα μας πει ότι για ένα εκατομμύριο λόγους η αντιπυρική ζώ-

νη δεν καθαρίστηκε και αυτήν τη φορά... τα καντέρ δεν πετάξανε γιατί είχε άνεμο δυνατό... θα επιχειρήσουν αύριο... κ.τ.λ. κ.τ.λ. και μάλλον όπως λένε οι κάτοικοι όλα δείχνουν εμπρηστική ενέργεια (σώωωωπα). Και κανένα δεν πίνουν ποτέ, η αναλογία είναι πενήντα εμπρησμοί ένας ύποπτος... Και σε λίγο θα τρώμε τσιμέντο από παντού για να χορτάσουμε... Αυτές οι ειδήσεις ήταν και φέτος μια φρικτή επανάληψη... σε μια καμμένη Ελλάδα κυριολεκτικά και μεταφορικά. Και όσοι αγαπάνε να μασάνε, μάλλον μετά τη φωτιά στη Χίο μαστίχα δεν θα έχουν...

Και εκείνη η εβδομάδα των κρίσιμων διαπραγματεύσεων της χώρας; Η πιο κρίσιμη εβδομάδα από τις τελευταίες 85 τελευταίες πιο κρίσιμες που περάσαμε τα τελευταία χρόνια.

Εντάξει και αυτός τοίμπησε τις πρώτες 44 εβδομάδες να είναι σε «κρίσιμη αναμονή» (είχε πείσει και τη μάνα του να δώσει υπέρ του έθνους την πενιχρή σύνταξή της... τι να την κάνεις ρε μάνα εσύ... σε λίγο φθάνεις 100, μηδενίζεις και ξαναρχίζεις πάλι από την αρχή...), αλλά σταμάτησε στην 45η, δεν είχε αντοχές για άλλη «κρίσιμότητα». Μα υπάρχει κανείς ακόμη που πιστεύει ότι συζητάνε κάτι κρίσιμο όλοι αυτοί οι τεράστιοι «νηθοποιοί», σκέφθηκε; Παίρνουν εκείνο το γεμάτο «σκούρο ομίχλη πυκνή» ύφος και εκεί που ο Πολύκαρπος ήθελε να σπάσει την τηλεόραση, ήταν όταν ο κάθε ξένος Γιούνγκερ, Ρομπάι κ.τ.λ. έλεγε και το ρεφραίν «κατανοώ τους Έλληνες για τις θυσίες που κάνουν», αλλά τώρα μετά τις συνεντεύξεις μας, εγώ κι ο πρωθυπουργός σας και οι υπηρεσιακοί παράγοντες, θα ξεσκίσουμε κάτι αστακούς (και ό,τι άλλα καλούδια μας φέρουν) σε υπηρεσιακό γεύμα – λες και το υπηρεσιακό που βάζουν μπροστά αλλάζει κάτι και πίνουν μόνο τσάι... Αυτά που βλέπετε συνέχισε ο Γιούνγκερ «στις τηλεοράσεις είναι το πρώτο πιάτο, τα καλά τα φέρνουν μετά όταν φεύγουν οι τηλεοράσεις ηλίθιοι Έλληνες.. χα χα χα χα χα, μα πόσο ηλίθιοι είστε να πιστεύετε αυτά που σας λέμε... χα χα χα... »

Πάω στοίχημα ότι ο δικός μας μεταφέρει τις στιλιστικές απόψεις της αφανούς κας πρωθυπουργού για τα καταπληκτικά ντυσίματα της κ Μέρκελ... Τον Ολάντ (είχε πληροφορία εμπιστευτική ο Πολύκαρπος από υπηρεσιακό παράγοντα των Βρυξελλών) ότι συνέχεια τον βάζουν και μετριέται

πόσο ύψος έχει, γιατί οι μισοί διπλωμάτες στοιχηματίζουν ότι είναι πιο ψηλός από τον Σαρκοζί και οι άλλοι όχι. Οι Ισπανοί που είναι στο χέιλος του γκρεμού που ήμασταν εμείς (όχι, άλλος γκρεμός είναι αυτός) στοιχηματίζουν αν ο Βασιλιάς τους θα ξανακνυγήσει μετά τον τραυματισμό του και αν θα ζητήσει ξανά συγγνώμη (μα Βασιλιάς είναι, ό,τι θέλει θα κάνει. Τι να παίρνει το 14844 να κλείσει ραντεβού με γιατρό του ΕΟΠΠΥ, να το μάθουν οι άλλοι βασιλιάδες και να του τα χώσουν γιατί κατεβάζει το επίπεδο;... Βασιλιάς; αναρωτήθηκε ο Πολύκαρπος... Ναι, Βασιλιάς;... Μα το 2012; Ναι, θέλεις κάτι ρε Πολύκαρπε; Έχουμε Βασιλιάδες λογαριασμό θα σου δώσουμε; ..).

Άλλο καλό στοιχηματάκι που παίζεται εκεί είναι αν, όταν θα ξαναπάει Ιταλία ο Κάμερον, θα τον αναγνωρίσει η σερβιτόρα που θα του σερβίρει τώρα μακαρόνια. Οι πληροφορίες του Πολύκαρπου λένε ότι στην Ιταλία οι σερβιτόρες το άλλαξαν το παιχνίδι και ο σύλλογός τους αποφάσισε, όταν ξαναπάει, να του βάλουν την ίδια που δεν τον αναγνώρισε όταν του σέρβιρε παγωτό, αλλά αυτή λόγω κρίσης είναι 20 κιλά πιο αδύνατη και πολύ χάλια ως εκ τούτου και στο πρόσωπο και θα τον ρωτήσει αυτή πια «εμένα με αναγνωρίζεις ρε μα..κα, όπως μας καταντήσατε;»

Και, μια και είπαμε για Ιταλία, ο Μπερλουσκόνι; (δεν υπάρχει στοιχείο για αυτόν... γιατί δεν είναι στην παρέα και ανενόχλητος τώρα πια πη... ει όποια θέλει, γιατί αρκετά ασχοληθήκαμε πολιτισμένοι άνθρωποι με το πουλί του και τη μογιά των μαλλιών του... αν και αυτό όλο το κατά Μπερλουσκόνι αλλού πήγαινε... για τους πιο υποψιασμένους, όχι ότι και αυτός δεν έδινε τις αφορμές του).

Αυτά λένε μέσα στις συνεδριάσεις τους όταν κλείνουν οι πόρτες... τι νομίζετε ότι λένε; Πώς θα επιζήσουμε εμείς; Έλα, σοβαρευτείτε, νοήμονες άνθρωποι ήμαστε.

Για όσους έχουν εγχειριστεί να ρωτήσουν το χειρουργό τους (ο Πολύκαρπος τον είχε ρωτήσει σχετικά) και να μάθουν ότι την ώρα που ήμασταν σε νάρκωση και παίζεται η ζωή μας και ο χειρουργός έχει το νυστέρι και κόβει, η ομάδα του χειρουργείου συζητάει ό,τι όλοι μας π.χ. τι έκανε χθες βράδυ η Μπαρτσελόνα, τι είπαν στις ειδή-

σεις, ποιον πήρε ο Ολυμπιακός και ο χειρουργός μπορεί να ρίχνει και κλεφτές ματιές στον ωραίο πσινό της νέας βοηθού εργαλειολόγου... σαν τη διαφήμιση κινητής τηλεφωνίας που λέει «όταν λέμε όλοι να φύγουν από το χειρουργείο» και λέει καημένος ο υπό εγχείρηση «θα με κλαίτε όλοι;»

Ναι, εσύ, εγώ, ο διπλανός σου, ο παρά διπλανός σου στην ίδια θέση ήμαστε με τον τύπο της διαφήμισης στο χειρουργείο.

Όλοι αυτοί -Μέρκελ, Ολάντ και το κακό συναπάντημα- την τελείωσαν την εγχείρηση και την έκαναν από το χειρουργείο... και φυσικά εν προκειμένω ο ασθενής απεβίωσε...

Μα μόνο τα χρήματα που ξοδεύουν επί τόσα χρόνια που συναντιούνται στα καλύτερα μέρη να έβαζαν, θα είχαν σωθεί δύο με τρεις χώρες.

Αναρωτήθηκε ο Πολύκαρπος ποιον από όλους αυτούς οι πατεράδες θα ήθελαν γαμπρό στην κόρη τους; Ναι, ποιον από όλους αυτούς τους «αυτοδημιούργητους μπουλνδες»; Κωστάκη, Γιωργάκη, Αντωνάκη και Αλεξάκη (new entry)... ναι, αυτοί πάνε στις κρίσιμες εβδομάδες για να διαπραγματευτούν την ζωή σου... (σημείωση: γιατί όσο πάει ο Αλεξάκης μιμείται τη φωνή του Ανδρέα; Ε, σιγά το δύσκολο...)

Του ήρθε και ο λογαριασμός της ΔΕΗ...

Ιστορία, θεατρικό μονόπρακτο, διάλογοι με την πολυπλοκότητα.

Κάθε φορά βάζουν και ένα άλλο νομμεράκι και ένα άλλο υπέρ κάποιου... έχουν βάλει και εγώ δεν ξέρω... και θα αυξήσουν, λένε, πάλι την τιμή, γιατί δεν τα βγάζει πέρα η καημένη η ΔΕΗ. Θα έρχεται πρώτα ο λογαριασμός της ΔΕΗ και σε πέντε μέρες θα έρχεται εκκαθάριση επεξηγήσεων (σαν τον κατάλογο των σχετικών στο πολυμελές), όπου θα σου εξηγούν όλοι ότι πληρώνεις για τους άλλους, αλλά γι αυτούς τίποτε... πώς γίνεται να μην πληρώνεις για κανένα, αλλά εσύ να πληρώνεις ένα μισθό πια για το λογαριασμό αυτό;

Το ρεύμα υψηλής τάσης είναι λιγότερο επικίνδυνο από το χαρτί του λογαριασμού της ΔΕΗ, που έχει πιο πολλά βολτ. Βάλανε τις εταιρίες σφυγμομετρήσεων να μετράνε πόσοι πεθαίνουν κατά το άνοιγμα, πόσοι κατά το διάβασμα και πόσοι στα γκισέ όταν πάνε να τον πληρώσουν.

Και αναρωτήθηκε πώς γίνεται ο Μπόλτ κι η παρέα του να τρέχουν πιο γρήγορα από αυτοκίνητα και ούτε συμπληρώματα διατροφής να παίρ-

νουν κατά δήλωσή τους; Πώς γίνεται να πηγαίνουμε τόσοι αθλητές με δανεικά στην Ολυμπιάδα και αυτό το κράτος να είναι πάντοτε απόν;

Για τους Ολυμπιακούς δεκάρα δεν έδωσε, ούτε ένα λεπτό δεν ασχολήθηκε. Όταν σταματήσουν να παίρνουν φάρμακα και τα ρεκόρ πέσουν σε ανθρώπινα και όχι «χαποειδή ρεκόρ» ε, τότε ίσως δει ξανά...

Όταν γύρισε, το τηλέφωνο χτυπούσε ασταμάτητα...

Από τη μια πλευρά έπαιρναν από τον ΕΟΠΠΥ συνέχεια, γιατί η μάνα η καημένη πήρε όλα τα νούμερα που έδειχνε η τηλεόραση και έκλεισε δέκα φορές το ίδιο ραντεβού και είχε γίνει ένα σχετικό μπάχαλο στον ΕΟΠΠΥ... θυμήθηκε παλιά τα τηλεφωνικά ραντεβού εκείνα με το ΚΤΕΟ στο 167, τι σκηνές και εκείνες... που δεν μπορούσες να κλείσεις ποτέ...

Και από την άλλη από κάτι ενεχυροδανειστήρια. «Έχετε άλλο κάτι χρυσό να έρθουμε να το πάρουμε; Δίνουμε καλές τιμές...» Δεν κατάλαβε... Η μάνα του, όσο έλειπε ο Πολύκαρπος, έστειλε τη γυναίκα που την πρόσεχε και πούλησε σε ένα ενεχυροδανειστήριο μια χρυσή αλυσίδα που είχε κρυμμένη (από το γάμο με τον συγχωρεμένο τον Τάσο)... την σκότωσε...

Δεν ήθελε η καημένη άλλο να επιβαρύνει τον Πολύκαρπο και ήθελε να ξεοδέυει σιγά σιγά από αυτά...

Ο Πολύκαρπος κόντεψε να τρελαθεί όταν το έμαθε...

Πήρε τηλέφωνο το φίλο του τον Διογένη... να τα πούνε.. Τι να πούνε δηλαδή... Και εκεί δράματα... πριν δυο μήνες η κόρη του με τον γαμπρό και το ανήλικο τεσσάρων ετών κοριτσάκι τους ξενιτεύτηκαν, σε ένα εστιατόριο θα δουλεύουν κάπου στο εξωτερικό... κηδείες ζωντανές...

Και ο Διογένης έκλεισε το μαγαζί του και με τη γυναίκα του κοιτάνε τα αστέρια τώρα.

Έπεσε τότε το μάτι του σε ένα βιβλίο του Τσόμσκι, που του είχε κάνει δώρο στη γιορτή του ένα φίλος του πριν από χρόνια (στην παρέα τον φίλο αυτόν κορόιδευαν «συνωμοσιολόγο»... τότε ο Πολύκαρπος δεν καταλάβαινε). Το είχε ρίξει μια ματιά τότε, αλλά δεν κατάλαβε και πολλά πράγματα, μάλλον κατάλαβε αλλά ήταν τόσο στενάχωρα αυτά που έλεγε αυτός ο Τσόμσκι για κάτι χώρες που πέρασε το ΔΝΤ και μετά φτώχεια και

καταστροφή παιδείας, υγείας και όλα στην ιδιωτική εκμετάλλευση. Και θυμάται ένα απόσπασμα που τον έκανε τότε να κλείσει το βιβλίο και να μην το ανοίξει ξανά «θα συνθλίψουν τους μισθούς και τις συντάξεις..»

Το θυμήθηκε και το άνοιξε... και το διάβασε ξανά και ξανά...

Ρε τον Τσόμσκι... πού τα ήξερε πριν από 15 χρόνια;

Θυμήθηκε και τώρα στις διακοπές που ήταν και είχε στο τοπικό κανάλι ΧΤV κάτι πολύ καλές εκπομπές, από πού προέρχεται το χρήμα, πώς λειτουργεί τοκογλυφικά εδώ και δυο αιώνες το τραπεζικό σύστημα και κάτι εκπομπές για μια λέσχη Μπίλντεμπεργκ και αναρωτήθηκε «γιατί αυτά δεν τα δείχνουν το Μέγκα, ο Αντένα και τα άλλα κανάλια;»

Και αναρωτήθηκε: Λένε ότι και η Ισπανία θα προσφύγει για βοήθεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση... από πού βρίσκει η Ευρωπαϊκή Ένωση τα χρήματα, αφού κανείς δεν πάει καλά; Σκάβει στον κήπο; Και πού χρωστάει η Αμερική 11 τρις δολάρια; Η Αμερική δεν βγάζει το χρήμα; Πού το χρωστάει και αυτή; Εμείς πού τα χρωστάμε; Της Μιχαλούς είναι σίγουρο, για τα ευρώ λέμε...

Μα τόσο απλές οι ερωτήσεις... κανένας δημοσιογράφος δεν θα τις κάνει ποτέ;

Και ύστερα κρίσιμη εβδομάδα και κουραφέξαλα. Και τον Γιούνγκερ εκεί που τρώει τους αστακούς γιατί κανείς ποτέ δεν τον ρωτάει;

Κοίταξε τη μάνα του... πήρε όλους τους λογαριασμούς και τα εκκαθαριστικά που ήρθαν. «Θα πάω μια βόλτα, θα γυρίσω σε δυο ώρες περίπου,» της είπε. Ήταν απομεσήμερο... πήγε πήρε το αγαπημένο παγωτό του, δυο μπάλες καϊμάκι και μπισκότο και ανέβηκε στη γέφυρα του περιφερειακού...

Και κάθισε εκεί και έβλεπε τα αυτοκίνητα να περνούν... πάντα ήθελε να το κάνει αυτό εδώ και χρόνια, αλλά η μίζερη ζωή του δεν του το επέτρεψε. Χιλιάδες αυτοκίνητα να πηγαίνουν και να έρχονται... πού να πηγαίνουν και να έρχονται τόσο άνθρωποι; Τι κρύβει κάθε αυτοκίνητο μέσα του;

Και ψηλά από τη γέφυρα πέταξε φειγ βολάν όλους τους λογαριασμούς που ήρθαν... και αυτός αγνάντευε τα αυτοκίνητα που περνούσαν και περνούσαν και περνούσαν...

ΚΙΝΑ: Η ΝΕΑ ΥΠΕΡΔΥΝΑΜΗ ΕΧΕΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ*

66

Βασίλειος Σιδηρόπουλος
Δικηγόρος

Έβλεπα στην τηλεόραση τις ακριβοθώρητες, σε σημείο κρεοφαγίας, ταινίες των ιδιωτικών μέσων μαζικού επηρεασμού και διέκρινα κάποιες απδιαστικές ταινίες καράτε. Ένας τύπος έπεφτε από το 10ο όροφο οικοδομής, δεν πάθαινε τίποτα και έβρισκε και πορτοφόλι. Στη συνέχεια, όλα με σκηνές καράτε, πήγαινε και αγόραζε ένα κοστούμι Dur...

Σε μία άλλη σκηνή ένας γυμνασμένος καρατερίστας, ως δεύτερος Ράμπο, εξολόθρευε 100 ανεπίδεκτους μαθήσεως ομοίους του. Μόνος εναντίον όλων! Ο πόλεμος ήταν στο αίμα του, η εκδίκση στην καρδιά του!

Η νέα υπερδύναμη δεν θα αστείευεται. Θα στήσει μία καλοκουρδισμένη μηχανή και θα προπαγανδίζει. Κοινώς, θα αποκτήσουμε πεπτικό σύστημα αγελάδας τρώγοντας εκ νέου γενναίες δόσεις κουτόχορτου, έχοντας προηγηθεί ήδη η μητέρα Αμερική. Απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι, τα πάντα θα πρέπει να είναι κίτρινα, αφού κίτρινοι είναι και οι Κινέζοι. Κίτρινος ο ήλιος, καλαμπόκι κίτρινο, κίτρινο οξύ, κίτρινα γάντια...αλίμονο.

Δεν θα μπορούσε να είναι διαφορετικά, αφού οι κυρίες και κύριοι οι από Αμερικής ορμώμενοι χορτάσανε χρήμα και τώρα τους σώθηκαν τα ψωμάκια. Οι γνωστοί δημοσιογράφοι, οι καθηγητές, οι μπροστάρηδες οι ομοφυλόφιλοι. Αμέσως προηγούμενα ήταν η Αμερική, πολύ πιθανόν σε λίγο το πρόσχημα να είναι η Κίνα. Το απευχόμαστε.

Άλλωστε, δεν πάει πολύς καιρός, η υπόθεση είναι στα δικαστήρια, που η δημοσιογραφική κλίκα έσπασε και ανακουφίστηκε κάπως ο κόσμος. Βαρεθήκαμε να ακούμε για διαφημιστικό σποτ στο ραδιόφωνο το σεξουαλικό οργανισμό του Γκουσγκούνη. Τι καλό παιδί... Η υπόθεση έχει και προεκτάσεις, αφού οι ιθύνοντες των καναλιών κατηγορούνται για προαγωγές νεαρών κοριτσιών-διευθυντές παραγωγής-χρήση και εμπορία ναρκωτικών ουσιών και διασπάθιση δημοσίου χρήματος. Φωτιά στα μπατζάκια τους, γιατί ο

* Όπως είχε η ναζιστική Γερμανία και έχει η rax americana.

Θεός αγαπάει τον κλέφτη, αγαπάει όμως και το νοικοκύρη.

Η Κίνα θα έχει τα επιμέρους υπουργεία πλύσης εγκεφάλου σε όλο τον κόσμο εν είδει παραπηγμάτων, πλην όμως οργανωμένων. Κοινώς, όσο πιστοί προσέλθετε. Απαραίτητα προσόντα για τη στελέχωση των παραπάνω η ικανότητα στη ρουφιανιά, Proficiency in English, προσήλωση στη μίζα, θράσος και όχι θάρρος, όχι αξίες, όχι ιδανικά, όχι πλαστικά σε θάλασσες και ακτές.

Πολύ πρόσφατο και ικανό το επιχείρημα των ημέτερων παγκοσμιοποιητών ότι και οι φτωχοί πλέον έχουν home cinema και τρώνε τσιπούρες!!! Δεν πειράζει αν η τηλεόραση δείχνει παιδερασσία, σατανισμό και ωμοφαγία, ούτε το ότι το περιβάλλον μολύνθηκε, ούτε τα μεταλλαγμένα, ούτε το AIDS και ο καρκίνος, αρκούμαστε στο home cinema! Το παιδί σας θα το πηγαίνει κάθε πρωί στον παιδικό σταθμό ο διοπτροφόρος γόης κύριος- κύριος- κύριος Νίκος Χατζηνικολάου... Τι μου θύμισες τώρα...

Η γνωστή, λοιπόν, δημοσιογραφική κλίκα με τους απείρωσ κυρίουσ-κυρίουσ Χατζηνικολάου, Ευαγγελάτο, Στραβελάκη, Κακαουνάκη, Κουίκ, Αυτιά, Παπαδάκη, Οικονομέα, Πρετεντέρη, Τριανταφυλλόπουλο, Αναστασιάδη, Τράγκα και τις απείρωσ κυρίες-κυρίες Έ.Στάν, Ό.Τρέμη πέρασε στην ιστορία. Μία από τις πιο μαύρες σελίδες της ιστορίας και δη της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας, όπου τοποθετούνται σε περίοπτη θέση όλα τα παραπάνω ονόματα. Όλοι, πόνια στην ίδια σκακιέρα, μία γροθιά με στρατηγική αρίστη!

Λοιπόν, προσπαθήστε να βελτιώσετε το βιογραφικό σας για να διοριστείτε στα υπουργεία προπαγάνδας που προανέφερα. Φορέστε μαύρα γυαλιά και ρουφιανέψτε, όσο το δυνατόν πιο πολύ. Η ικανότητα αυτή εκτιμάται πάρα πολύ. Δείξτε την αγάπη σας για τη μίζα, το εύκολο χρήμα και τις προαγωγές νεαρών κοριτσιών. Και μην ξεχνάτε πως η γνώση είναι δύναμη.

Η rax americana φεύγει, η Κίνα έρχεται.

*Προσπαθήστε να βελτιώσετε
το βιογραφικό σας για να διοριστείτε
στα υπουργεία προπαγάνδας.
Φορέστε μαύρα γυαλιά και
ρουφιανέψτε, όσο το δυνατιόν πιο ποδύ.
Η ικανότητα αυτή εκτιμάται
πάρα ποδύ. Δείξτε την αγάπη σας
για τη μίζα, το εύκοδο χρήμα
και τις προαγωγές νεαρών κοριτσιών.
Και μην ξεχνάτε πως η γνώση
είναι δύναμη.*

ΕΥΘΥΤΕΝΗΣ ΣΑΝ ΕΦΗΒΟΣ

68

Κοσμάς Ηλιάδης
Δικηγόρος

Το δεξί χέρι στην εξωτερική τσέπη του σακακιού, έσφιγγε τη λαβή του πριονωτού κουζινομάχαιρου, με τη μικρή λάμα. Στην αριστερή ήταν διπλωμένο στα τέσσερα ένα χαρτί. Ήταν αποφασισμένος, έτοιμος για όλα, έτσι πίστευε. Πλησίαζε στο Μαρακές, όπου ξόδευε συχνά πυκνά ένα μέρος από το χρόνο του. Παραλιακό μαγαζί, πίσω από το Λευκό Πύργο. Εκεί συμφωνήθηκε η συνάντηση. Ο άλλος είχε προτείνει τη Βλάστη, ένα χορτοφαγικό κατάστημα, που λειτουργούσε και ως καφέ-ουζερί. Πέρασαν πάνω από τριάντα χρόνια, σήμερα δεν υπάρχουν τέτοια μαγαζιά, γέμισε ο τόπος ταχυφαγεία. Οι περισσότεροι ιδιοκτήτες τους παροπλίστηκαν. Λίγοι, ελάχιστοι είχαν τη διορατικότητα και τις αντοχές να αλλάξουν βιτρίνες, μαγείρους, στολές, χαμόγελα και πελατεία ενδεχομένως. Την ίδια τύχη, αν και ήταν με διαφορετικό περιεχόμενο, ένα καφέ-μπαρ, είχε το Μαρακές. Επέμενε να γίνει εκεί η συνάντηση, τις ηλιόλουστες μέρες, αγνάντευε απέναντι, στις κάτασπρες κορυφές του Ολύμπου. Ένα τσιγάρο δρόμος φάνταζε, εκεί ξεχνούσε και ξεκνιόταν, ή εκεί υπήρχε, εκεί ζούσε, εκεί ταξίδευε, όπως το πάρει ο καθείς.

Η ανυποχώρητη επιμονή του έκαμψε τις αντιρήσεις του άλλου. Είχε να τον δει, έστω και από μακριά, κοντά ένα χρόνο. Επαφές δεν είχαν. Σιγοπερπατούσε, σαν άρρωστος, σαν μεθυσμένος ή άνθρωπος με κινητικά προβλήματα. Μέσα του όμως έβραζε έντονα, τόσα χρόνια πόνου, καταφρόνιας, αναμονής, ωρίμασε ο καιρός να λάβουν τέλος. Αργά-αργά έφτασε ως την είσοδο, μπήκε

μέσα στο κατάστημα, τον αντίκρισε, πάγωσε, κοκάλωσε, έμεινε εκεί, στήλη άλατος, ούτε μπρος ούτε πίσω, μήτε δεξιά μήτε αριστερά. Σαν ρομποτάκι που του τελείωσαν ξαφνικά οι μπαταρίες του, έμεινε εκεί, ακίνητος.

«Εσύ είσαι Λέων;» άκουσε την υπόκωφη, ασθματική φωνή του, «έλα κάθισε». «Ναι, εγώ είμαι Λαυρέντη,» απάντησε μηχανικά, λες και κάποιο διαβολικό χέρι, έβαλε στο ρομποτάκι κάποια μισοπεθαμένη μπαταρία.

Πάγωσε, γιατί έβλεπε μπροστά του ένα ανθρώπινο ερείπιο, ένα λιπόσαρκο πλάσμα, που λες και μόλις απελευθερώθηκε από το Νταχάου ή από κάποιο άλλο παρόμοιο φιλανθρωπικό ίδρυμα. Ένας ανθρώπινος σκελετός, καλυμμένος με στραπατσαρισμένο, ξερό δέρμα, ένα διάφανο κρανίο. Πού είναι τα κορακίσια κατσαρά μαλλιά, η λεβέντικη κορμостаσιά, το αετίσιο βλέμμα του; Τώρα, περισσότερο δραπέτης του κάτω κόσμου έμοιαζε, αν υπάρχει άλλος κόσμος, παρά άνθρωπος κανονικός. Πώς να μην παγώσει, πώς να μην ξεραθούν δια μιας οι μπαταρίες του;

Έκανε δυο δειλά βήματα, κοντοστάθηκε, σαν να μετάνιωσε, ήθελε να το βάλει στα πόδια, άλλα πλέον ήταν αργά. Αν... αν τον είχε δει από έξω, αν δεν του είχε απευθύνει το λόγο, το πράγμα θα ήταν εύκολο, τώρα όμως δεν μπορούσε, ο κύβος ερρίφθη. Όφειλε να πάρει το ζάρι στο χέρι του, να ρίξει και αυτός. Έφτασε στο τραπέζι του.

«Άλλαξες πολύ,» του είπε αμήχανα.

«Δεν μπορώ να περπατήσω μόνος, με φέρανε εδώ, θα με πάρουν μετά από μια ώρα,» είπε ο άλλος ξεψυχισμένα από την αρρώστια, μπορεί και από άλλους λόγους και συνέχισε: «Και εσύ άλλες αρκετά.»

«ΊΈρεις, έρχομαι συχνά εδώ,» του απάντησε, «πίνω το ουζάκι μου, αναπνέω το ιώδιο, αγναντεύω την κατοικία των θεών. Έτσι ξεχνιέμαι, ξεχνάω, ξεδίνω, χαλαρώνω, ταξιδεύω. Εσύ τι κάνεις, πώς περνάς;»

«Τι να κάνω, μου είπαν ότι φτώχυνα, ότι λιγο-

στεύει ο χρόνος μου, όπου να είναι φεύγω, είπα να κλείσω κάποιους ανοιχτούς λογαριασμούς, όσους μπορέσω, βέβαια.»

«Κοίταξε, ο δικός μας δεν κλείνει, ήρθα με κακές διαθέσεις, αλλά καθώς σε είδα, μου πέρασαν. Όπως βλέπεις, έχω πρεμήσει τελείως. Θα σου το πω με όση περισσότερη πρεμία μπορώ. (Κατέστρεψες τη ζωή μου, διέλυσες την οικογένειά μου. Ο δικός μας λογαριασμός, λυπάμαι, αλλά θα μείνει ανοιχτός. Ανοιχτός για πάντα. Είχε από πριν προετοιμαστεί, να του πει, πριν δει την κατάστασή του.) Καλά, άστα να μείνουν ως έχουν, μπορεί να έφταιξα κάπου και εγώ. Οπότε το συμπέρασμα είναι, άστα ως έχουν.»

Στον άλλο δεν άρεσε η απάντηση που πήρε, κιτρίνισε περισσότερο: «Κατέστρεψες τη συνδικαλιστική, την πολιτική μου καριέρα,» μόρφασε. «Είσαι αναρχικός από κούνια, πώς να συνεννοηθεί κανείς μαζί σου. Δεν σε συγχωρώ,» πρόσθεσε ξέπνοα.

«Έχεις δίκιο,» του απάντησε, ανεβάζοντας μισή σκάλα τον τόνο της φωνής του. «Θέλω να σε ρωτήσω για κάτι. Σκέφτομαι να σε περάσω στην αθανασία, με ένα μονόστηλο στην εφημερίδα που εργαζόμαι. Τι λες να το κάνω, ή να σε περιφρονήσω;»

Ο άλλος δεν απάντησε. Μόνο του είπε αυτό, να καθίσει λίγο ακόμα, όταν τον είδε να απομακρύνεται. Είχε μια ώρα χρόνο, μέχρι να έρθουν να τον πάρουν.

Δεν σιγοπερπατούσε, σαν άρρωστος, σαν μεθυσμένος ή άνθρωπος με κινητικά προβλήματα, αλλά αγέρωχος, ευθυτενής, σαν έφηβος. Λες και είχε χάσει ξαφνικά είκοσι κιλά από το βάρος του και ανάλογα χρόνια. Μέσα του ήταν πλέον ήρεμος, τόσα χρόνια πόνου, καταφρόνιας, αναμονής, ωρίμασε ο καιρός να λάβουν τέλος. Πέρασε απέναντι, να τον φυσήξει η θαλασσινή αύρα. Πήρε το πρώτο τσιγάρο που βρέθηκε στα χέρια του από την κασετίνα Καρέλια. Έπεσε, όμως, επάνω στο διαφορετικό τσιγάρο, «αυτό είναι για δύσκολες καταστάσεις,» του είπε ένας γνωστός του, όταν

του το έδωσε πριν έξι εφτά μήνες. Τράβηξε μια ρουφηξιά, ένοιωσε κάπως, μετά άλλη μία και άλλη μια. Σαν να κάτι τον πείραξε, σαν να μέθυσε.

Βλέπει το Λευκό Πύργο μέσα στη θάλασσα, το Μαρακές έγινε πλεούμενο, τα τραπεζάκια έξω, κύμα τα παίρνει κάτω, κύμα το φέρνει επάνω. Προμηνύεται σεισμός, τα περιστέρια του Λευκού Πύργου φεύγουν τρομαγμένα στην αρχή, μετά κάνουν κύκλο από πάνω του, να τον προστατέψουν από τη δέσμη φωτός, μια εκτυφλωτική λάμψη που δυναμώνει. Σ' αυτό το πανηγύρι φωτός, φωνών, χρωμάτων και μουσικής, έγινε το θαύμα. Από το φωτεινό φάσμα, λες και διάτρητο τούνελ φωτός, έπεφταν μπροστά του Νύμφες, Νηρηίδες, Μούσες, Βάκχες κι όλα τα καλά στοιχεία του νερού και του δάσους, με αυλούς, λίρες, τύμπανα και φόρμιγκες. Γενικός χαμός, οι βιαστικοί κορνάρανε, αυτοκίνητα τρακάρανε, φτάσανε επί τόπου περιπολικά και δικυκλιστές της τροχαίας. Συνέχιζε ο κουρνιαχτός, αυτός τράβηξε το δρόμο του.

Μέσα από το φωτεινό φάσμα προσγειώθηκε στα χέρια του, ή το πήρε από την τσέπη του, δεν θυμάται, ένα χαρτί διπλωμένο στα τέσσερα. Το άνοιξε, πήρε να το διαβάζει, να το απαγγέλλει, σαν αρχαίος τραγωδός, στους Δελφούς, χωρίς να τον ενοχλούν οι ψιχάλες από το κύμα που τον κατάβρεχαν:

*Επιτύμβιο**

*Πέθανες – κι έγινες και συ ο καθός
Ο δαμπρός άνθρωπος, ο οικογενειάρχης,
ο παιριώτης.*

*Τα τριάντα έξι στεφάνια σε συνοδέψανε,
τρεις δόγοι αντιπροέδρων.*

*Εφτά ψηφίσματα για τις υπέροχες
υπηρεσίες που προσέφερες.*

*Ά, ρε Λαυρέντη, εγώ που μόνο το ξερα
το τι κάθαρμα ήσουν,*

*Τι κάλπικος παράς, μια οδόκληρη ζωή
μέσα στο ψέμα*

*Κοιμού εν ειρήνη δε θα ρθώ την πouxία
σου να ταράξω.*

*(Εγώ μια οδόκληρη ζωή μες στη σιωπή
θα την εξαγοράσω*

*Ποδύ ακριβά κι' όχι με τίμημα
το θάδιβερό σου το σαρκίο).*

*Κοιμού εν ειρήνη. Ως ήσουν πάντα
στη ζωή: Ο καθός.*

*Ο δαμπρός άνθρωπος, ο οικογενειάρχης,
ο παιριώτης.*

*Δε θα σαι ο πρώτος δα κι' ούτε
ο τελευταίος.*

Τελείωνε τον τελευταίο στίχο, όταν ένα δυνατό κύμα τον έλουσε από πάνω ως κάτω, έσβησε το τσιγάρο, μούσκεψε το χαρτί. Έπαθε σοκ, το πρόσωπό του καθαρίστηκε από τις αμαρτίες του τσιγάρου. Ένοιωσε ήρεμος, ήσυχος, χαλαρός, ανακουφισμένος. Πέρασε απέναντι. Συνέχισε το βήμα του, ψηλός, αγέρωχος, ευθυτενής, σίγουρος για τον εαυτό του. Ένας άνθρωπος να στάζει από πάνω ως κάτω θάλασσα. Να κρατάει στο δεξί του χέρι, αντί για τη λαβή του πριονωτού κουζινομάχαιρου, με τη μικρή λάμα, ένα σβησμένο τσιγάρο και ένα μούσκεμένο χαρτί. Να επαναλαμβάνει την απαγγελία από μνήμης... «Α, ρε Λαυρέντη, εγώ που μόνο το 'ξερα το τι κάθαρμα ήσουν, τι κάλπικος παράς, μια ολόκληρη ζωή μέσα στο ψέμα...»

*Ποίημα του Μανώλη Αναγνωστάκη (Από τη συλλογή Εποχές 2)

ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΧΟΡΟΜΙΔΗΣ

ΜΕΡΕΣ ΔΥΣΚΟΛΕΣ ΚΑΙ ΚΑΛΕΣ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ, ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΙ
Για θέματα ανοιχτά

71

Γιάννα Παναγοπούλου
Γιάννα Γεωργ. Παναγοπούλου
Διδάκτωρ Νομικής,
Α' Αντιπρόεδρος ΔΣΘ
g-panag@otenet.gr

Ο δικηγόρος Θεσσαλονίκης και πρώην Αντιπρόεδρος του ΔΣΘ, Κώστας Γ. Χορομίδης, κυκλοφόρησε το βιβλίο με τίτλο «Μέρες Δύσκολες και Καλές. Αναμνήσεις, σκέψεις και αναστοχασμοί για θέματα ανοιχτά», από τις εκδόσεις ΙΑΝΟΣ.

Πρόκειται για την αυτοβιογραφία του συγγραφέα, που βίωσε περισσότερες από τρεις γενεές, εποχές με ενδιαφέροντα γεγονότα (προπολεμική, Εθνική Αντίσταση, εμφύλιος, «πέτρινα χρόνια», Μεταπολίτευση) και ζει την παγκόσμια και εθνική οικονομική κρίση. Καταγράφοντας τη ζωή του σχολιάζει και τη συμμετοχή του στα δημόσια πράγματα, αναστοχαζόμενος

τις τοποθετήσεις του και τα λάθη του. Αναφέρεται με καθαρές θέσεις χωρίς όμως να δογματίζει, στα μεγάλα ανοιχτά θέματα (ιδεολογικά, κοινωνικά, πολιτικά). Σημαντικό μέρος του βιβλίου του αναφέρεται στη διαδρομή του ως δικηγόρος που ασκεί δικηγορία για 56 χρόνια, ενώ ξεχωριστό κεφάλαιο αφιερώνει στη Δικαιοσύνη και σε σημαντικές υποθέσεις που σημάδεψαν την εποχή τους, τον ίδιο και τη χώρα στα δύσκολα χρόνια (υπόθεση Πόλκ, δίκη Λαμπράκη με ιδιαίτερη αναφορά στον εισαγγελέα Παύλο Δελαπόρτα ως παράδειγμα ευψυχίας και ανεξαρτησίας, Χαλκίδη, Τσαρουχά κ.τ.λ.).

Ενώπιον

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τεύχος 68 Ιανουάριος - Μάρτιος 2013

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Το φορολογικό
δίκαιο μετά
τις αλλεπάλληλες
αλλαγές

